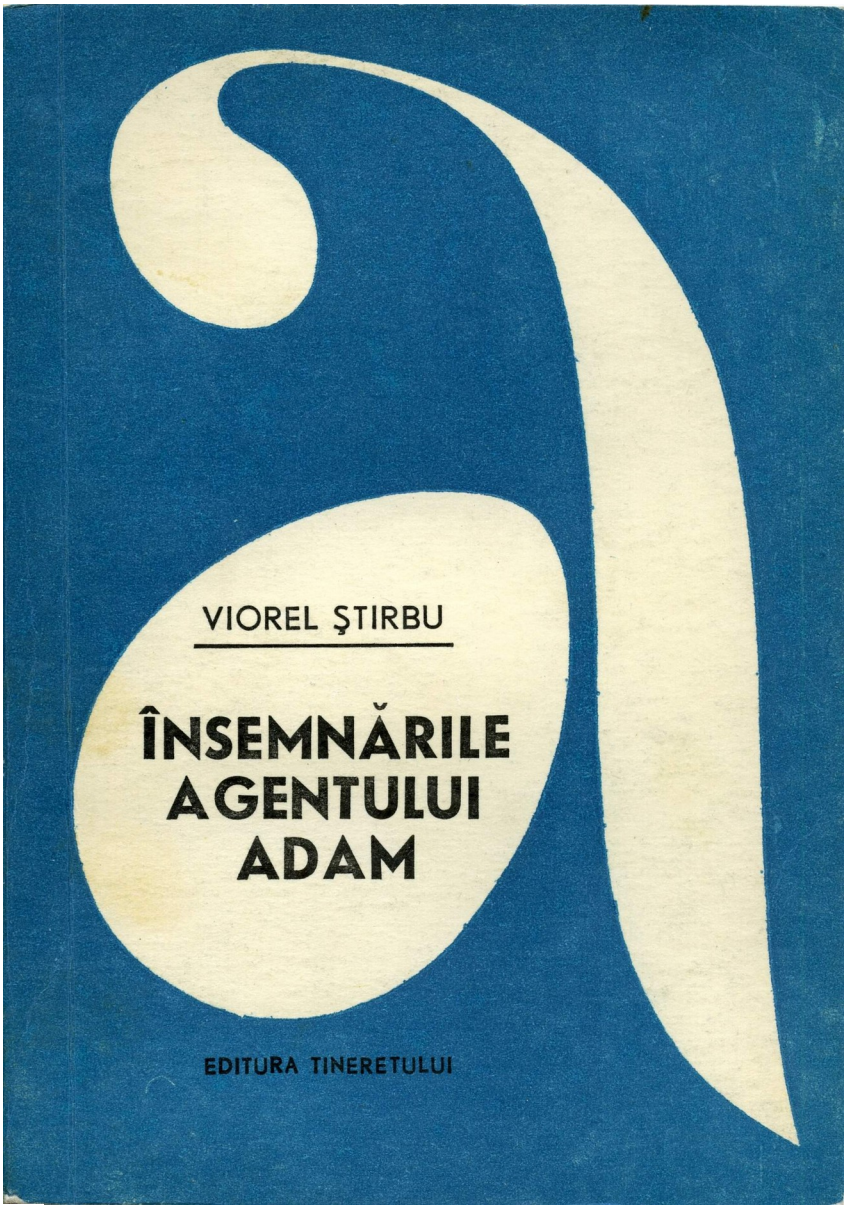

VIOREL ŞTIRBU
ÎNSEMNĂRILE AGENTULUI ADAM
COMEDIE POLIŢISTA ÎN PROZA
EDITURA
TINERETULUI

ÎNSEMNĂRILE AGENTULUI ADAM
— *Comedie poliţistă în proză* – Capitolul I
x DETECTIVUL BEN

Oricine* ar fi tentat să şi-l închipuie pe Ben drept un bărbat înalt, subţire, foarte încuiat din pricina interminabilelor ore de bibliotecă, într-un cuvânt un intelectual din cei exagerat robiţi de meserie. Şi asta numai din pricină, că, până nu demult, fusese profesor la universitate unde lucra la catedra de lingvistică. Cunoscuţii, însă, vor putea să dezmintă asemenea idei – năstruşnice, să le conteste valabilitatea şi să le ofere argumentele adevărului. Ben este un intelectual cu alură de sportiv, cam de vreo treizeci şi ceva de ani, blond, înalt şi atletic. Şi-a abandonat specialitatea devenind detectiv particular, atras, desigur, de mirajul aventurii. Ce-i drept, rudele şi unii prieteni i-au atras atenţia asupra caracterului nesăbuit al acţiunii sale, dar intervenţiile lor s-au dovedit inutile. Simpaticului Ben nici nu-i trecea prin cap că ar putea asculta şi îndemnurile altora, fiind în întregime subordonat propriilor sale dorinţi.

Cu ştit mai puţin îşi reproşa calea aleasă în acea după-amiază fierbinte din 15 iulie 1953 când, coborând vertiginos cu liftul şi defilând prin faţa micilor provincii ale ducatului, Ben era cât se poate de neliniştit, în cursul dimineţii fusese printre martorii stupefiaţi ai unui atentat îndreptat împotriva ducelui, domnul Arthur Wood. Găsindu-se la o importantă întrunire politică unde participa şi un public numeros, asupra lui s-au tras mai multe focuri de armă. Din fericire ele nu şi-au atins ţinta fiind lovit, cu totul întâmplător, doar agentul de circulaţie Tippi, care tocmai se ridicase şi voise să iasă din sală. Lovitura fusese, din păcate, mortală, intervenţiile ulterioare ale chirurgilor, asistaţi chiar de către Bernard Chapin, medicul personal al ducelui, se dovediseră zadarnice. Şi mai trist era că, din pricina învălmăşelii create, ucigaşul reuşise să se facă nevăzut. Tot ce se putuse stabili fusese direcţia din care se trăsese. După

zgomotul şi traiectoria glonţului care a străpuns toracele agentului de circulaţie, se putea presupune că asasinul se folosise de ungherele balconului, aproape pustiu în cursul întrunirii. Ce-a urmat apoi este greu de descris. John Flemmings, şeful agenturii secrete, se repezise înnebunit înspre ipotetica ascunzătoare, răcnind furios, Pierre de Labrouillet, adjunctul său, se pierduse şi el prin mulţime, roşu de emoţie, Giuseppe, alt agent secret, evacua sala, iar în jurul ducelui nu rămăseseră decât Ben şi Armand de Fabre, consilierul special, care se încurcau reciproc străduindu-se să-l scoată din zona primejdioasă. De altfel, după părerea lui Ben, agenţii secreţi procedaseră cât se poate de greşit îndepărtându-se de principala ţintă a atentatorilor. Datoria lor ar fi fost să-l păzească pe duce, dar în zăpăceala generală se pierduseră şi ei. CST despre Jack Bobson, şeful poliţiei locale, acesta se ascunsese pur şi simplu sub masă şi nu îndrăznise să iasă de acolo decât în momentul în care Giuseppe îl luase sub ocrotirea lui. În vâltoarea evenimentelor, Ben avusese impresia că operaţia de retragere a ducelui se desfăşoară destul de rapid. De abia când ajunse sus, în apartamentul domnului Wood, îşi dădu seama că se făcuseră deja orele două. Coborî apoi din nou în sala de şedinţe, pustie acum, şi încercă să-şi imagineze mai precis cum se desfăşuraseră lucrurile. Ucigaşul se instalase probabil în dosul unei coloane şi după încercarea nereuşită se refugiase prin ferestruica de aerisire. Privi prin geamul deschis încă şi văzu că ieşirea dădea direct în autostradă, numai că la mai bine de 40 m. Prin urmare s-ar părea că, dacă asasinul se retrăsese pe aici, el trebuie să fi fost sprijinit de complici dintr-unul din etajele inferioare sau superioare. Totuşi Ben nu se declara prea mulţumit, găsea că există câteva puncte nevralgice. Dedesubtul sălii se aflau tocmai birourile agenturii secrete, iar deasupra studiourile de radio şi televiziune, păzite, fireşte, cu stricteţe.

Raţionamentele posibile deveneau în ipotezele lui Ben simple semne de întrebare. După părerea lui existau trei variante: în primul rând posibilitatea ca ucigaşul să fi

părăsit definitiv ducatul, aterizând direct în autostradă. Dar, aşa cum constatase şi detectivul, era de necrezut, pe de o parte din pricina înălţimii, pe de altă parte pentru că graniţele sunt bine păzite, ori zborul unui om pe o asemenea distanţă nu putea trece neobservat. Prin urmare prima variantă cădea. Cea de a doua presupunea o complicitate mai largă, fie din partea aparatului secret, fie din partea lucrătorilor din cele două studiouri, fie, în sfârşit, din partea unor terţe persoane infiltrate în birourile respective. Iar a treia posibilitate, şi cea mai probabilă, după părerea lui Ben, se referea la ipoteza că atentatorul, profitând de derută, rămăsese în sală şi se evacuase nestingherit împreună cu restul auditorilor, mai ales că o bună narte din participant! se îndepărtaseră înainte de a fi percheziţionaţi. Era, de altfel, o greşeală a poliţiei care s-a trezit prea târziu şi şi-a dat seama de această necesitate când prezumtivul asasin se putuse dizolva cu uşurinţă în masa cetăţenilor anonimi. Pe măsură ce insista asupra ipotezelor, Ben înclina tot mai mult să considere ca mai aproape de adevăr cea de a treia variantă.

După ce-şi luă masa la barul „Texa”, detectivul îşi propuse să se consulte cu John Flemmings înainte de a trece la acţiune. Căci era gata de lucru şi nu intenţiona câtuşi de puţin să piardă vremea de pomană, pornind cercetările încă din acea după-amiază fierbinte. Socotea absolut utilă o confruntare cu John, atât fiindcă îl lega de el o prietenie mai veche, cât şi pentru că Flemmings era un agent priceput şi inteligent, bucurându-se chiar de o oarecare faimă.

Aşa se face că în după-amiaza aceasta, detectivul Ben alerga zorit înspre apartamentul prietenului său, neliniştit şi nerăbdător în acelaşi timp să prindă firele lămuritoare.

Capitolul U SE PETREC LUCRURI CIUDATE

De regulă doamna Flemmings răspundea cât se poate de prompt apelurilor soneriei, de aceea Ben se nelinişti şi mai mult după ce, sunând de câteva ori insistent, nu primise niciun răspuns. Se întâmplase oare ceva neprevăzut, intervenise un eveniment neplăcut în viaţa

acestei paşnice familii, sau, pur şi simplu, dormeau depăşind programul obişnuit? Din câte îşi aducea aminte Ben, John Flemmings îşi petrecea orele de odihnă în balcon, pe fotoliul cam uzat, doar între orele 15 şi 15, 30, ori acum erau deja orele 15, 45. Şi este ştiut că în viaţa oamenilor cu principii riguroase, dereglările se bazează pe temeiuri cu totul şi cu totul excepţionale. Ei bine, care erau aceste temeiuri cu totul şi cu totul excepţionale? Nedumerit, dar nu hotărât să abandoneze dezlegarea misterului, Ben intenţiona să-i facă o vizită lui Pierre de Labrouillet şi apoi să revină, dar tocmai atunci se auziră dinlăuntru nişte paşi târşâiţi, ai bătrânei doamne Flemmings, probabil. Detectivul rămase pe loc, şi într-adevăr de după uşă o voce întrebă slab:

— Cine este, vă rog?

— Bună ziua, doamnă Flemmings, răspunse detectivul recunoscând-o, sunt eu, Ben.

— O, Ben, murmură femeia oftând, şi deschise încetişor uşa.

II

Odată intrat, Ben nu înţelese în primul moment mai nimic. Avea dinainte o dezordine cumplită, toate lucrurile din odaie erau răvăşite, ca în urma unui uragan puternic, iar doamna Flemmings şi fiica ci, frumoasa Marian, dansatoare la Barul „Texa” din provincia Smith, arătau îmbătrânite şi speriate, zguduite de o mare durere.

— Ce s-a întâmplat? îngăimă Ben uluit.

— O, Ben, murmură din nou doamna Flemmings, izbucnind în plâns. O, Ben, mai repetă ca, şi se prăbuşi pe o canapea, alături de Marian care zăcea şi ea.

— Pentru Dumnezeu, doamnă, exclamă Ben, îngrijorat, spuneţi-mi şi mie, aţi fost jefuiţi sau ce altceva s-a petrecut aici?

— L-au luat pe John, l-au ridicat, hohoti doamna Flemmings.

— Pe John?

Ben era pur şi simplu descumpănit. Cum adică să-l ridice cineva pe şeful agenturii secrete? Tocmai pe el?

Adevărul este că toată povestea asta pare de-a dreptul ridicolă. Şi cine anume l-a ridicat? continuă detectivul.

— Pierre de Labrouillet. A venit însoţit de Giuseppe şi de Jack Bobson. Îl acuzau de tentativă de asasinat. Ziceau că s-a isprăvit cu John, gata, ziceau că ar fi tras focuri de armă asupra ducelui.

Dacă dezastrul n-ar fi fost atât de evident, dacă respectul pentru cele două femei nu l-ar fi oprit, Ben ar fi izbucnit în râs. Şi cum să nu râzi de o asemenea idee, cel puţin năstruşnică, demnă doar de capul dobitocului de Pierre? Atât el, cât şi John Flemmings şi Armand de Fabre, erau prieteni ou Arthur Wood cu multă vreme înainte de alegerea acestuia în funcţia actuală. Erau prieteni şi-şi împărtăşeau în mare parte idealurile politice, prin urmare ipoteza că John fusese atentatorul părea de-a dreptul fantastică. Era de necrezut ca el să-şi fi schimbat peste noapte vechile convingeri, mai ales că – şi Ben era capabil să stea chezăşie – nici nu nutrise vreodată ambiţii de rang. Şi slujba deţinută în prezent o acceptase la rugămintea lui Wood şi în ideea că i-ar putea fi folositor în înfăptuirea programului său. Este, dei, vorba de o maşinaţiune a ambiţiosului de Pierre? Asta, desigur, este posibil, dar cum de a putut ajunge atât. de departe? Într-adevăr, lucrurile se complicau acum, dar Ben ezita încă să se lase convins că realitatea se prezenta exact aşa cum i-o zugrăvea doamna Flemmings. Şi totuşi, mărturiile evidente pe care le avea în faţă îl determinau încetul cu încetul să înţeleagă că se găseşte dinaintea unei drame ale căror consecinţe pot fi de mari proporţii.

— Avea cumva şi un ordin de arestare? întrebă Ben.

— Da, răspunse doamna Flemmings. Pierre ilutura mereu o hârtie susţinând că este semnată chiar de dl. Arthur Wood.

— Hm! mormăi nemulţumit detectivul. Nemulţumit şi intrigat, în acelaşi timp, căci fusese alături de duce aproape tot timpul, împreună cu Armand de Fabre şi, fireşte niciunul dintre ei nu se gândise la Flemmings ca la un asasin. Dimpotrivă, îl aşteptau nerăbdători pentru o

scurtă consfătuire, nutrind chiar speranţa că John ar putea avea unele idei salutare în privinţa descoperirii complotului.

— Au pomenit ceva în legătură cu locul unde urmează să fie transportat John?

— Nu, răspunse doamna Flemmings, n-au spus nimic. Îi dădeau zor cu atentatul, îl învinuiau mereu şi atât. Apoi au răsturnat toate lucrurile, chipurile pentru a descoperi elemente subversive.

— Au luat ceva?

— Nimic.

— Ciudat, murmură gânditor Ben. Să sperăm că nu e nimic grav. Cât despre măgarul de Pierre, dl. Wood o să-l pună, cred, la respect, încercă detectivul să le liniştească pe cele două femei.

— Numai Dumnezeu ne poate ajuta, răspunse doamna Flemmings cu scepticism.

— O, nu, nu trebuie să vă descurajaţi, îi cuprinse călduros braţul Ben. Vă promit că o să vă ajut cu tot ce îmi va sta în putinţă.

— Îţi mulţumesc, zise femeia, aş dori foarte mult ca lucrurile să se sfârşească cu bine.

Părăsind apartamentul familiei Flemmings, detectivul trecea prin momente de derută, îi scăpa ceva agerimii sale înnăscute, dar încă nu-şi dădea prea bine seama ce anume. De un lucru era totuşi sigur, şi anume că se petrec unele ciudăţenii şi că aceste ciudăţenii trebuie să fie, indiscutabil, legate de atentat.

Capitolul III

IMPT. ICAŢKI. E. SUNT DE FAPT CU MULT MAI LARGI DECÂT BĂNUISE DETECTIVUL

Obişnuit cu vitezele mari, Ben avea impresia neplăcută că liftul stă pe loc, ba mai mult, că nenorocitul de Paolo, poliţistul de serviciu la semafoare, îl oprea dinadins la fiecare intersecţie. În mod obişnuit pentru a străbate cele aproape 40 de etaje câte îl separau de reşedinţa ducelui, Ben trebuia să circule cam 10 minute,

dar acum ajunse de abia în 15 minute. Arthur Wood dormea, în schimb Armand de Fabre veghea şi-l primi de îndată pe detectiv.

— Hello, de Fabre, spuse zorit Ben.

— Hello, Ben, răspunse acesta.

— Trebuie să vorbesc neapărat cu ducele, zise detectivul precipitat.

— S-a întâmplat ceva?

— John Flemmings a fost arestat.

— Arestat? întrebă surprins Armand.

— Exact. Şi încă în temeiul unui ordin emis* de duce.

— Imposibil, exclamă de Fabre. Ştiu precis că o asemenea hârtie nu a fost emisă din partea ducelui, afirmă categoric consilierul special.

— Ei, drăcie, nu se putu stăpâni Ben. Doar vin chiar de la doamna Flemmings. E o dezordine cumplită acolo. Pierre de Labrouillet ar fi percheziţionat chipurile în scopul? găsirii unor dovezi compromiţătoare.

— Trebuie să ne consultăm cu ducele, hotărî de Fabre îndreptându-se spre camera de dormit a acestuia. Dar tocmai se auzi soneria de la intrare şi Armand care, date fiind împrejurările excepţionale îndeplinea şi atribuţiunile valetului, se duse să deschidă. 0 – uşoară şi involuntară exclamaţie de surpriză îl făcu atent pe Ben. În pragul uşii nu se găsea altcineva decât Pierre de Labrouillet. Era un bărbat mai în vârstă şi mai voluminos, cu o bărbuţă căruntă.

— Hello, de Fabre, hello, Ben, salută el jovial. Pierre se purta extrem de amabil cu toată lumea, străduindu-se evident să devină simpatic interlocutorilor.

— L-ai arestat pe John Flemmings, spuse aspru Ben. Pot să ştiu şi eu motivul?

— Pe John Flemmings? se miră cu toată sinceritatea de Labrouillet. Şi tocmai eu? surâse el stingherit şi amuzat totodată. Te rog să mă ierţi, dragă prietene, continuă el, dar zău că nu ţin minte.

— Ei, drăcie, înjură pentru a doua oară Ben, doar

acum vin de la doamna Flemmings. Mi-a povestit totul. L-ai arestat, cu un ordin în regulă şi ajutat de Giuseppe şi Jack Bobson.

— Domnule de Fabre, se întoarse rugător Pierre spre consilier, vă jur că vin de la etajele inferioare unde am inspectat personal întărirea pazei la graniţă. Convingeţi-l pe Ben că nu ştiu absolut nimic. El este probabil prea afectat de dispariţia prietenului său ca să mă înţeleagă.

— Aşezaţi-vă, domnule de Labrouillet, îl pofti de Fabre încercând să tempereze atmosfera.

— Deci nu dumneata ai fost după John? continuă să întrebe stupefiat Ben, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Nu, Ben, nu!

— Extraordinar! ţipă detectivul. Dar atunci ne găsim dinaintea unui complot în toată regula!

— Liniștește-te, Ben, interveni Armand. Liniștește-te, trebuie să discutăm cu luciditate situaţia.

— Eu nu sunt de părerea ta, Ben, replică de Labrouillet, ignorând apelul lui de Fabre. Vreau să spun că nu sunt de acord cu tine în ceea ce priveşte complotul. Am obţinut unele dovezi sigure.

— Dovezi sigure? izbucni Ben dezorientat. Cu alte cuvinte eşti pe urmele criminalului?

— Da.

— Şi… şi cine este, mă rog?

— John Flemmings!

Dacă de Labrouillet ar fi pronunţai numele oricărui om din lume, surpriza n-ar fi fost atât de mare nici pentru de Fabre, nici pentru Ben. Dar a-l învinui tocmai pe şeful agenturii secrete însemna, oarecum, să le fie acuzată propria lor persoană, propria lor prietenie. De aceea amândoi primiră vestea cu durere, uimire, dispreţ şi neîncredere, un amestec de sentimente fiecare dintre ele violente şi încăpăţânate.

— John, şopti Ben, revenindu-şi din amorţeală, John. Nu se poate, murmură el. Nu se poate, repetă apoi ţipând furios. Minţi, de Labrouillet, minţi ca un porc, eşti un mincinos, sfârşi el repezindu-se spre v Pierre.

— Nu, Ben, se opuse de Fabre, trăgându-l înapoi. N-ai dreptul, opreşte-te!

2 17

— Lasă-mă, se zbătea detectivul, dar Armand reuşi să-l imobilizeze.

Sosirea ducelui potoli incidentul, toţi trei se ridicară în picioare la ivirea lui.

— Ce se petrece aici? întrebă Arthur Wood nedumerit.

— O mică dispută, eschivă răspunsul direct Armand.

— Pierre de Labrouillet îl acuză pe John Flemmings de tentativa de azi, mormăi Ben morocănos.

— John Flemmings? se arătă surprins şi ducele. Eşti sigur, domnule de Labrouillet?

— Duce, se înclină umil Pierre, după retragerea dumneavoastră ani continuat investigaţiile. Domnul Frederic Salamin, industriaşul... Jack Bobson şi Eva Bodnencovits, conducătoarea organizaţiei de femei, susţin că l-ar fi văzut clar pe John Flemmings trăgând asupra dumneavoastră. De altfel a şi dispărut după atentatul nereuşit.

— De necrezut, exclamă ducele gânditor. Eşti sigur, de Labrouillet?

— În măsura în care martorii sunt demni de crezare.

— Dar am stat tot timpul lângă Flemmings, interveni Ben. L-am pierdut din vedere abia după ce s-a tras. Şi eu pot să fiu un martor demn de crezare, d-le Wood.

— Eşti chiar atât de sigur, Ben? pară maliţios Pierre. Îmi permit să-ţi amintesc că nici nu rostise ducele decât câteva fraze şi John te-a părăsit. Am fost cât se poate de atent, deoarece eram şi eu prin apropierea voastră.

— Da, cred că aşa s-a întâmplat, mărturisi dezolat Ben.

— Şi totuşi mi se pare un lucru extraordinar, spuse Armand de Fabre. Pur şi simplu extraordinar.

Ducele ridică umerii neputincios. Nu era convins de valabilitatea raţionamentului lui Pierre, dar nu avea nicio dovadă concretă cu ajutorul căreia să-l infirme. Ca prieten,

Arthur Wood era profund afectat şi în intimitatea lui refuza să-l privească pe John Flemmings ca pe un asasin. Intuia chiar elemente – misterioase în temeiul acuzei ce i se aducea. Dar ce putea să facă din momentul în care existau indicii referitoare la vinovăţia unuia dintre principalii colaboratori? Firește, ea constituie o ofensa jignitoare, dar o eventuală atitudine toleranţă ar fi la fel de riscantă. Arthur Wood se găsea într-o situaţie dificilă, deşi intuia precis că nu exista alternativă: va fi nevoit să aprobe ancheta privindu-l pe Flemmings. Că ea va rezolva sau nu adevărata problemă a atentatului, asta era o altă întrebare, căreia nu-i vedea un răspuns limpede.

În cele din urmă, ducele îl rugă pe Pierre de Labrouillet să pregătească o şedinţă de lucru, chiar în aceeaşi zi, la orele 19. Invitaţii urmau să fie: Frederic Salamin, Eva Bodnencovits, procurorul general şi ministrul justiţiei, Jack Bobson, şeful poliţiei locale şi Canalia de Mentzel, prefectul provinciei Smith, unde se petrecuse atentatul. După plecarea lui Pierre, ducele îi invită pe Ben şi pe Armand de Fabre la o discuţie absolut confidenţială.

Capitolul IV

CONFIDENŢE DRAMATICE

Rămas doar cu prietenii, ducele li se înfăţişă acestora ca un om dezamăgit şi îngrijorat. Se aşează deprimat pe un scaun, gânditor şi tăcut. Privea mohorâl pardoseala, ca şi cum de acolo s-ar fi putut ivi o idee, o explicaţie, o sugestie cât de cât utilă împrejurărilor actuale. Atât Ren cât şi Armand de Fabre înţelegeau dilema în care se zbătea Arthur Wood, dar în privinţa rezolvării ei, părerile lor se deosebeau.

— Nu cred că John Flemmings e vinovat, îşi asumă Ben sarcina de a deschide discuţia.

— Nici cu, aprobă ducele. Nici eu nu cred, dar…

— Duce, se însufleţi Ben, nu trebuie să vă descurajaţi. Sunt convins că este vorba de uneltirile lui Pierre. Profitând de deruta creată imediat după atentat, acest carierist neruşinat şi-a luat toate măsurile de a ajunge unde voia. I s-a părut momentul cel mai potrivit: l-a

arestat pe John cu un ordin fals şi apoi s-a instalat, fără să vă consulte, în fruntea agenturii secrete.

— Eu mă tem de lucruri şi mai grave, oftă de

Ben îl urmărea cu atenţie.

— Da, reveni de Fabre, mi-e teamă să nu fie ceva şi mai grav.

— Adică? întrebă slab ducele.

Armand ezită câteva clipe, apoi se hotărî brusc:

— Duce, şopti el febril, aduceţi-vă aminte că l-aţi înfruntat în campania electorală pe Frederic Salamin, principalul industriaş al ţării. Mai aduceţi-vă aminte că aţi insistat în parlament pentru votarea unor legi mult prea democratice pentru convingerile politice ale unor reprezentanţi însemnaţi din clasele de sus. Ei bine, mi-e teamă să nu fie un complot, da, un complot pus la cale tocmai de ei. Şi probabil că Flemmings a văzut ceva şi atunci n-au ezitat să se descotorosească de el. Prin Pierre sau prin altă unealtă…

— S-ar putea să ai dreptate, reflectă ducele.

— Trebuie să cercetăm cu atenţie toate datele de care dispunem, mormăi Ben.

— Şi ce credeţi că s-ar putea face? întrebă Arthur Wood.

Răspunsul întârzie. Pentru Ben principala problemă era întreruperea campaniei de defăimare a lui John Flemmings. Găsea că o continuare a ei ar fi o greşeală tactică în stare să pericliteze serios autoritatea ducelui. Deoarece ancheta ar asigura oponenţilor lui Arthur Wood, pe lângă accesul la unele documente strict secrete, ocuparea posturilor cheie în stat şi cu asta, practic, şefului actual i s-ar îngrădi, dacă nu chiar anula, atribuţiunile. Armand de Fabre, în schimb, intenţiona să-i sugereze ducelui deschiderea unei anchete separate, cu caracter absolut confidenţial, menită să lămurească împrejurările tulburi şi dificultăţile intervenite în ultima vreme. Pe de altă parte, Arthur Wood se gândea cam în aceeaşi termeni, dar îşi dădea seama că părerea lui Ben nu putea fi urmată. Într-adevăr» iniţierea unor investigaţii separate se

impunea cu strictă necesitate, în schimb în privinţa lui Flemmings situaţia se complica. A hotărî scoaterea lui de sub urmărire însemna să-şi întărite adversarii, să le stimuleze pofta de putere, ca să nu amintim şi de un alt aspect. O dovadă de slăbiciune în faţa opiniei publice echivalează cu eşecul. Şi cine poate să garanteze că Salamin, de pildă, nu va face tot ce-i stă în putinţă pentru a-şi adjudeca favorurile acestei opinii? Ba mai mult. În definitiv pe ce şi-ar baza refuzul? De unde să aibă certitudinea că John Flemmings nu este implicat în afacere? Poate că a trecut totuşi în tabăra adversă? Fireşte, înţelege şi avertismentul lui Ben. Dacă Flemmings este nevinovat, încredinţarea anchetei duşmanilor lui echivalează ou ridicarea lor în rang, cu subminarea statului, chiar. Dar oare nu poate să şi-i alieze pe aceşti duşmani? Aderarea lor la o grupare sau alta este în funcţie de bani şi de rangurile oferite. Ei bine, asta se poate aranja în urma unor tratative cu persoanele interesate. După părerea ducelui, o asemenea tactică slujeşte intereselor statului, slujeşte continuităţii conducerii sale. Prin urmare, obligaţia lui este de a alege calea mai avantajoasă şi nu de a se hazarda în soluţii sentimentale. Timpul şi istoria nu au altă treabă decât să facă ordine şi lumină în iţele complicate ale evenimentelor, aşadar cea mai serioasa dovadă de înţelepciune este ca ele să fie lăsate spre rezolvarea lor de la sine.

Expunându-şi punctul de vedere, Arthur Wood intuia primejdia de a fi părăsit de prieteni, primejdie cu atât mai nedorită acum, când însăşi viaţa lui era pusă în joc. Dar spera totuşi să nu şi-i îndepărteze, cel puţin pentru moment, adică atâta vreme dt să aibă răgazul de a-şi alcătui eventual un nou anturaj, în cazul că actualul cerc se va destrăma. De aceea se străduí din răsputeri să atenueze severitatea consecinţelor.

— Trebuie să mă înţelegi, Ben, insistă ducele, deocamdată nu avem altă soluţie. Suntem nevoiţi să aprobăm concluziile ltd Pierre. În schimb voi sprijini ancheta voastră şi la momentul oportun vom dezvălui

adevărata înfăţişare a lucrurilor.

— Asta înseamnă, reflectă detectivul, că John Flemmings va fi ţintuit la stâlpul infamiei?

— Da, dragul meu, dar este numai o soluţie temporară.

— Ce garanţii am eu? spuse Ben cu amărăciune.

— Eu! Sau crezi că nu sunt demn de încredere?

Ben oftă.

— Şi cu familia lui Flemmings cum rămâne? reveni el apoi.

— Nu i se va întâmpla nimic, îl asigură ducele.

— Veţi da dispoziţi-uni stricte în acest sens?

— Da, şi sunt convins că nu vom întâmpina dificultăţi, zâmbi maliţios ducele. Pierre de Labrouillet va fi foarte mulţumit de noua lui investitură şi îmi va da ascultare. Dumneata ce părere ai, de Fabre?

— Vă mărturisesc că nu pot să-mi dau seama, răspunse Armand.

— Vă implor să aveţi încredere în mine, insistă ducele.

— D-le Wood, se încăpăţână Ben, accept propunerea dumneavoastră numai cu o condiţie. Mai bine zis condiţionată de *două* promisiuni: una că familia Flemmings se va bucura de securitate deplină, şi alta că veţi sprijini ancheta pe care o vom întreprinde eu şi de Fabre.

— Aveţi cuvântul meu de onoare, declară ducele ferm. Apoi se ridică spunând că merge să se pregătească în vederea şedinţei de la orele 19.

Capitolul V

LECTURA UNUI ZIAR DE SEARĂ

Deşi cunoştea concluziile şedinţei celor cinci bărbaţi încă din urmă cu câteva ore, deschizând ediţia de

V scară a ziarului care însera comunicatul discuţiilor, Ben simţi o strângere de inimă citind articolul redactat în termeni duri. Ceva îl îngrijora, intuia posibilitatea unei rupturi, sau în orice caz posibilitatea configurării unor noi relaţii cu ducele. Înţelesese la timp că a se opune hotărârii lui Arthur Wood privind i extinderea anchetei însemna o

sforţare inutilă de

(oarece el se simţea justificat să o facă, se simţea constrâns de evenimente. Fireşte că pe el, Ben, desolidarizarea pripită a ducelui îl nemulţumea, însă nu-l îndreptăţea să treacă în tabăra adversă. Arthur Wood reprezenta pe omul propriilor sale idealuri, precum şi chezăşia afirmării grupului lui de prieteni. Şi, în v definitiv, poate că ducele are dreptate alegând aceasta tactică şi nu alta. Rămâne doar de văzut măsura în care poziţia actuală constituie o manevră sau altceva. Deocamdată, este sigur că ducele nu are pe cine se sprijini decât pe Ben şi pe de Fabre, dintre persoanele apropiate, şi, fireşte, pe masa alegătorilor. Dar simpatizantul de rând este departe de complicaţiile culiselor şi, odată pus în faţa faptului împlinit, supravegheat atent de poliţie, cum s-ar întâmpla în eventualitatea înlăturării lui Arthur Wood, nu poate să mai întreprindă nimic eficient. Şi totuşi, citind anunţul prin care se înemioştiinţa instituirea comisiei de anchetă, detectivul regretă că nu se pornise deschis ofensiva împotriva adversarilor. Prezenţa prefectului Canalia de Mentzel, rasist şi cu un trecut dubios, adversar declarat al ducelui, prezenţa ministrului de justiţie, Eduard Duvalier, şi el departe de programul politic actual, precum şi a fricosului şi oportunistului de Jack Bolson şi a carieristului de Pierre, ei bine, prezenţa lor într-un asemenea organism în care se discută însăşi securitatea personală a fruntaşului ducatului, i se părea lui Ben o ironie amară. Până şi promisiunea făcută în comunicat că în următoarele 2 – 3 zile se vor da publicităţii concluziile definitive ale anchetei i se părea o hotărâre pripită şi nu suficient de chibzuită. Nechibzuită fiindcă se pornea de la premisa că John Flemmings dispăruse din proprie iniţiativă, copleşit de grava culpabilitate, fără să se admită şi o altă alternativă. Dar dacă John este prizonierul adevăraţilor vinovaţi? Dacă de Fabrea intuit o ipoteză reală? După părerea lui Ben, principala problemă de rezolvat era găsirea lui Flemmings şi continuarea investigaţiilor în baza acestui nou element. Trebuia, prin urmare, alcătuit un plan

de bătaie amănunţit, care să cuprindă consultarea unui mare număr de martori, persoanele din jurul lui John, în stare să depună mărturii limpezi despre activitatea acestuia în preajma atentatului. Expunându-şi părerea, Ben întâlni iarăşi în Armand de Fabre nu numai pe prietenul fidel, dar şi pe omul inteligent şi de iniţiativă. Îşi delimitară sectoarele şi-şi definitivară programul de lucru: Ben urma să-i întâlnească pe Giuseppe, Eva Bodnencovits şi Eduard

Probitski preşedintele sindicatului, iar Armand pe Frederic Salamin, Jack Bobson şi Canalia de Mentzel, făcând parte şi ei din prezidiu şi deci fiind în imediată apropiere de evenimente. Fireşte, se pornea de la realitatea existentă: că atât Frederic Salamin, cât şi Jack Bobson, Eva Bodnencovits şi Canalia de Mentzel depuseseră mărturie împotriva lui Flemmings. Aşadar folosirea lor în vederea, elucidării juste a cazului trebuie făcută cu multă prudenţă şi mizând pe eventuale erori în calculele lor (dacă aceste calcule existau).

Odată stabilite obiectivele urmărite, cei doi prieteni se despărţiră stabilindu-şi prima întâlnire pentru a doua zi la orele 17, în barul „Texa”. Pentru Ben, însă, ziua avea să se sfârşească într-un mod cu totul neaşteptat. Sosind acasă îl găsi pe Ols Friedman, jurist particular, aşteptându-l nerăbdător. Ols Friedman, un bătrânel de vreo 60 de ani, de statură mijlocie, cam rotofei, fusese pe vremuri protectorul detectivului. Îl luase pe Ben sub oblăduirea lui şi-i facilitase studiul lingvisticii la Universitatea din Oxford. Ulterior relaţiile dintre ei nu fuseseră alterate, dar caracterul deosebit al îndeletnicirilor lor redusese foarte mult întâlnirile reciproce. Cu atât mai mare fu deci surpriza lui Ben când, ajuns în faţa uşii apartamentului său, constată că aceasta era deschisă şi că vizitatorul nu era altul decât Ols Friedman.

— Ce plăcere, maestre, înainta bucuros Ben spre jurist, cu mâinile întinse.

— Ce mai faci, băiete? îl scutură zdravăn bătrânelul.

— Sunt neliniştit, îi mărturisi detectivul.

— A eram sigur, chicoti Ols. Tocmai de aceea şi căutat. Am pentru tine o treabă grozavă.

— Dumneavoastră? exclamă surprins Ben.

— Te miră, nu-i aşa? se bucură juristul. Ei, bine, băiete, vreau să te anunţ că sunt purtătorul unor veşti. extraordinare.

— În legătură cu atentatul? şopti Ben cu răsuflarea tăiată.

— Întocmai, confirmă Ols Friedman. Intenţionez şa scriu o carte.

— Aha, scăpă Ben fără să vrea, temperându-şi entuziasmul.

Bătrânul zâmbi maliţios:

— Te dezumfli prea devreme, zise el bine dispus. Mă găsesc pe o pistă solidă, pe urme reale.

— Mă bucur că mi-o spuneţi tocmai mic, vorbi (Ben, neînţelegând încă unde vrea să ajungă juristul.

— Nu numai că ţi-o spun, băiete, dar am nevoie de ajutorul tău.

— De ajutorul meu?

— Exact, Ben. Ai intuit precis.

— Nu înţeleg, maestre, mărturisi încurcat Ben.

— Ai să pricepi imediat. Intenţionez să deschid o anchetă pe cont propriu. Uncie persoane foarte însemnate sunt pe cale de a face imprudenţe care pentru noi sunt extrem de utile.

— Bănuiţi – cine sunt autorii?

— Da, spuse ferm juristul.

— Pot să aflu şi eu? întrebă nerăbdător detectivul.

— La timpul potrivit, băiete, la timpul potrivit. Pot să-ţi spun doar atât că John Flemmings al tău este nevinovat.

— Şi ce trebuie să fac eu? se ridică precipitat Ben.

— Aşază-te, îl sfătui cu blândeţe şi încântare juristul. Nu te pripi, băiete. Mai avem doar câteva zile înaintea noastră. Uite ce trebuie să faci, dar asta numai mâine. Acum este prea târziu şi prea riscant.

— Vă ascult, maestre.

— Mâine în jurul orelor 10 dimineaţa o vei vizita *I* pe

Eva Bodnencovits.

— Eva?... Dar ca... a depus o mărturie mincinoasă!?

— Asta vreau să ştiu şi eu. Sunt, dar foarte vag, informat că ea ar fi mărturisit cuiva (nu cunosc persoana, dar voi afla în curând) că l-a văzut pe adevăratul asasin.

— Straşnic, se înfierbântă Ben.

— Calmează-te, băiete, îl sfătui Ols. Ascultă, Ben, deveni el deodată sever, pot să am încredere în tine?

— Deplină, maestre. Încredere deplină, vă jur.

— Ben, nu trebuie să afle nimeni de colaborarea noastră.

— Nici chiar dl. Wood sau de Fabre?

— Bine, dar de ce?

— Am să-ţi explic altă dată, Ben. Deocamdată atât.

— Şi...

— Ben, dragul meu... Of, băiete, băiete, murmură juristul învăluindu-l cu privirea. Noapte bună, mai zise apoi.

— Noapte bună, salută mecanic detectivul. Rămas singur, căzu pradă unor frământări violente. Este sau nu posibil să acţioneze pe două fronturi? Fără să găsească un răspuns echitabil, mai bine zis fără să-şi fixeze precis atitudinea, Ben se mulţumi pentru moment să acţioneze în conformitate cu ambele îndemnuri.

Capitolul VI ŞTIRI DE DIMINEAŢĂ

Luând micul dejun la barul „Texa”, detectivul Ben ceru şi ziarele cele mai proaspete. Îl interesau în mod deosebit ştirile legate de activitatea comisiei de anchetă. Nu se aştepta să găsească cine ştie ce lucruri noi, trecuse abia o noapte de la instituirea ei, dar era imposibil să nu fi apărut câteva elemente în plus, sau cel puţin câteva luări de poziţii interesante. Pe prima pagină, însă, detectivul descoperi cu stupefacţie un comunicat definitiv cuprinzând concluziile şi hotărârile comisiei. În tot cursul nopţii fuseseră audiaţi martorii, respectiv Frederic Salamin, Eva Bodnencovits, Jack Bobson şi Canalia de Mentzel, toţi confirmând vinovăţia lui Flemmings. Citind declaraţia lui Jack Bobson, detectivul avu o criză violentă. Îl văzuse clar

pe şeful poliţiei locale cum se ascunsese ca un şoarece sub masă încă de la primul foc. Cum putuse atunci să-l identifice pe John, cum îşi dăduse seama că tocmai şeful agenturii secrete trăsese?

— De necrezut, mormăi furios Ben.

Regreta acum din tot sufletul că nu insistase pe lângă duce să nu permită o astfel de manevră murdară. Ar fi trebuit să insiste ca numărul martorilor audiaţi să fie mai mare, ar fi depus el însuşi chezăşie că Jack Bobson, cel puţin, era în totală neştiinţă de cauză. Până şi graba cu care se dăduse anunţul demonstra intenţia comisiei de a rămâne la aceste concluzii, de a închide definitiv dosarul. Şi mai gravă opărea acum semnătura lui Arthur Wood în dosul unei hotărâri prin care se stipula condamnarea lui John Flemmings cu moartea prin spânzurătoare. Soarta lui era cât se poate de tristă şi pentru a se putea salva ceva se impuneau măsuri urgente. John, fiind sancţionat în – contumacie, putea fi ucis oriunde (în cazul în care fugise, iar în cazul când era prizonier, dispariţia lui putea trece neobservată). Ben nu mai era sigur – că Arthur Wood îşi va respecta promisiunea de a restabili adevărul şi de a proceda ulterior la o reconsiderare a concluziilor anchetei. Deşi avea întâlnire cu de Fabre abia la orele 17, detectivul se hotărî să încerce o luare de contact cu el pentru a se informa în privinţa atitudinii ducelui şi a afla dacă s-au produs şi alte schimbări ale situaţiei. Dar nu ajunsese încă la ieşirea din bar şi în local năvăli vânzătorul ambulant, ţipând din răsputeri:

— Ediţie extraordinară, răcnea el. Ediţie extraordinară, ştiri senzaţionale: juristul Ols Friedman contestă! Juristul Ols Friedman contestă!

Ben smulse ziarul din mâinile vânzătorului şi citi febril luarea de poziţie a bătrânului protector. Pe măsură ce parcurgea declaraţia acestuia, un sentiment de nedumerire şi de mândrie totodată îl cuprindea treptat-treptat. Ols Friedman susţinea că se găseşte în posesia unor informaţii precise, potrivit cărora atentatul fusese de fapt organizat de un grup complotist cu mult mai larg

decât stabilise comisia, grup în care sunt implicate persoane deosebit de importante.

Juristul refuzase să facă alte precizări. În schimb promisese că în jurul orelor 10 va comunica primele rezultate ale anchetei pe care o întreprinde pe cont propriu. Ben îşi aducea perfect de bine aminte că în scara precedentă, întâlnindu-se cu Ols, acesta îi solicitase sprijinul şi-l rugase să discute cu Eva Bodnencovits. Să fi mizat oare bătrânul pe succesul lui Ben în această întrevedere? Dacă aşa stăteau lucrurile, detectivul nu se bucura prea mult. Vedea în vâlva prematură semne de şubrezenie. Poate că Ols se hazardase totuşi, sau era într-adevăr sigur în reuşită? Exista, firește, şi o altă posibilitate. Aceea ca Friedman să se afle în posesia unui dosar mult mai complex, acţiunea lui Ben având un caracter perifeiric. Asta îl întrista puţin, dar îl şi bucura. În defil nitiv, scopul său era nu de a se afirma, ci de a restal bili dreptatea şi cu cât ea se va realiza mai repede, cu atât mai bine. Poate că Ols este în legătură cui Wood? Nimic nu se exclude, desigur. Însă pentru Ben împrejurările se prezentau destul de complicate, undeva se simţea un pion neînsemnat, investitură ce nu-i îngăduia suficientă libertate de acţiune. Dacă principalele jaloane erau fixate de alţii, nu avea justificarea valabilă în a se amesteca peste limitele permise. Dar de ce procedaseră astfel prietenii lui? îi îndemnau oare raţiuni speciale?

Erau orele 8, 45 dimineaţa, detectivul formă numărul de telefon al lui Ols, renunţând la întrevederea cu de Fabre.

— Du-te, băiete, unde te-am trimis, răspunse juristul temerilor lui Ben. În curând vei deveni celebru, te asigur pe cuvântul meu de onoare. Nici nu-ţi dai scama cât de importantă este acţiunea noastră.

Apoi îi trântă receptorul în nas, nu înainte însă de a-lsaluta jovial.

Ben se urcă în liftul care ducea spre apartamentul doamnei Eva Bodnencovits. Primise indicaţia de a o vizita în jurul orelor 10, dar cum detectivul ajunse încă la orele

9, 10 în provincia în care locuia senatoarea, intră în cafeneaua „Dala” şi ceru o cafea. La un moment dat, puţinii consumatori aflaţi în local se repeziră agitaţi în hol în jurul televizorului.

— Ce se petrece? îl întrebă Ben pe chelner.

— Se transmite un interviu cu Ols Friedman, răspunse acesta alergând şi el într-acolo.

Ben se repezi în hol. Pe ecranul colorat gesticula într-adevăr Ols Friedman, înconjurat de o mulţime de reporteri. Convorbirea se desfăşura acasă, în biroul juristului. Bătrânul vorbea uşor amuzat, dar sigur de sine şi cu vădită superioritate.

— Aţi declarat în ediţia specială a ziarului de dimineaţă că rezultatele comunicate de comisia de anchetă sunt pripite, vorbea crainicul televiziunii.

— Nu pripite, domnul meu, rectifică juristul. Incompetente, asta am vrut să se înţeleagă.

Reporterii s-tenografiau zoriţi, flashurile ţăcăneau sârguincioase.

— Sunteţi în măsură să schimbaţi soarta anchetei? reveni – crainicul.

— Da, beneficiez de câteva elemente noi, necunoscute comisiei.

— Intenţionaţi să treceţi curând la acţiune?

— Peste 45 de minute. Bătrânul îşi consultă ceai sul. Ben procedă la fel: erau orele 9, 15. Juristul privi semnificativ şi detectivul avu impresia că i se adre-M

şază tocmai lui. Se pregăti de plecare, dar w zăbovi încă puţin urmărind din uşă ecranul televiziunii

— Veţi pretinde emiterea unui ordin de arestare îl chestiona crainicul în continuare pe Ols.

— Deocamdată voi cita martorii. A, să nu uit, zâmbi bătrânul, Sunt dator cu unele explicaţii, mai ales că în ediţia de dimineaţă am fost rezervat. Am discutat cu dl. Dutrois Peronis, preşedintele Tribunalului din Segregation, deoarece pornesc de la premiza că întregul complot a fost pregătit aici. DL Peronis mi-a promis sprijinul său şi va deschide în curând procesul, poate chiar azi.

— Ne puteţi comunica numele primului martor care va fi audiat?

— Da, acum cia. Ols îşi consultă din nou ceasul şi apoi aruncă din nou aceeaşi privire semnificativă. Da, domnul meu, reveni el, pronunţând cu gravitate cuvintele, primul martor pe care îl voi cita va fi doamna Eva Bodnencovfts. Şi acum vă rog să mă lăsaţi în pace. Am încă unele treburi urgente. La revedere pentru orele 10.

O exclamaţie de surpriză înfioră holul cafenelei, ca şi cum s-ar fi transmis prin televiziune uluirea reporterilor înghesuiţi în biroul juristului. Pradă aceleaşi senzaţii de fantastic, Ben rămase încă 10 minute în local, nerăbdător să-şi ducă la îndeplinire sarcina pripiită, apoi când era timpul, părăsi barul în grabă şi alergă cu paşii repezi spre apartamentele doamnei Eva Bodnencovits, aflate chiar în centrul etajului şi chiar lângă birourile prefecturii provinciei Segregation. Spre mirarea lui Ben, în jurul locuinţei unde trebuia să ajungă alergau mai mulţi vecini, cu figurile îngrijorate. La intrare era o agitaţie deosebită.

3* 35

se vocifera înfierbântat, câţiva poliţişti încercau zadarnic să degajeze accesul unor persoane, interesate pesemne. Detectivul reuşi, după mari sforţări, să ajungă în faţa uşii păzită de un poliţist.

— Trebuie să o văd pe doamna Bodnencovits, îi spuse Ben, vrând să treacă pe lângă el. Poliţistul se înfipse şi mai zdravăn pe picioare:

— Nu e voie, spuse el aspru.

— Dar sunt... se înfurie Ben, scoţând o legitimaţie specială semnată de Arthur Wood.

— Mă iertaţi, domnule, îl întrerupse poliţistul ceva mai îmblânzit, dar am ordin din partea domnului de Labrouillet să nu las decât persoanele care au un permis semnat de el.

— Bine, dar dl. Wood este şeful statului!

— Regret, ordinul...

— Dar ce s-a petrecut aici de s-au luat asemenea măsuri?

— Doamna Bodnencovits s-a sinucis acum câteva secunde.

— Eva?… îngăimă Ben, Eva s-a sinucis?

Se îndepărtă năuc, convins de inutilitatea unor noi rugăminţi şi chiar de inutilitatea prezenţei lui. Misiunea sa eşuase.

Capitolul VII

DESFĂŞURARE LOGICĂ DE EVENIMENTE SAU IMINENŢE?

Ben era istovit şi nu atât din pricina alergăturii propriu-zise, cât de succesiunea uluitoare a evenimentelor; nişte înlănţuiri de întâmplări ieşite din comun, dramatice şi primejdioase pentru siguranţa ducatului.

Îi era imposibil să ia o decizie, imposibil să raţioneze limpede, imposibil chiar să-şi continue mersul. De altfel nici nu ştia unde să se ducă mai întâi. La Ols Friedman, la Armand de Fabre? Un lucru îi era clar, anume că nu se găsea în miezul preocupărilor celorlalţi colaboratori. Că situaţia se datora unei hotărâri deliberate de a-l ţine la distanţă, sau că totul să i

datora întâmplării; că şi ceilalţi erau depăşiţi de evoluţia împrejurărilor, asta nu putea să o ştie. Înşele

gea necesitatea de a lua legătura cu unul dintre ei

dar, cum spuneam, se simţea epuizat. Reveni în cafeneaua „Dala”, pustie acum, lumea îngrămădindu-se încă, aşa cum îi e obiceiul, în jurul apartamentului femeii moarte. Cafeaua şi ginul cu oranjadă îl mai întremă puţin şi-ancetul cu încetul începu să se gândească mai atent la lucrurile tulburi de care era înconjurat. O primă întrebare care îl îngrijora era aceea dacă prin moartea Evei nu trebuia să înţeleagă în compromiterea anchetei lui Friedman. E drept, juristul afirmase că dispune de fapt de o listă mai lungă de martori. Era însă cel puţin demnă de privit cu circumspecţie toată împrejurarea, deoarece Ben avusese impresia că Ols mizase pe rezultate spectaculoase chiar de la începutul acţiunii. Dar, firește, toate acestea sunt simple speculaţii până când nu se interesează mai în amănunt de proporţiile reale ale faptelor. Totuşi, Ben nu

reuşea să aştepte calm lămuririle eventuale pe care le putea primi. Era un cusur al lui tendinţa permanentă de a face presupuneri, legături, de a analiza lucrurile din unghiuri mai mult sau mai puţin semnificative. De pildă, încerca să-şi imagineze reacţia ducelui la auzul ştirilor cu totul extraordinare din această dimineaţă. În acelaşi timp, însă, era curios să ştie dacă membrii comisiei vor proceda la o nouă luare de poziţie, vor ignora drama, sau, în sfârşit, îşi vor reafirma punctul de vedere, respingând ca nefondate declaraţiile juristului Friedman. Şi apoi mai există ceva: moartea Evei se datora sinuciderii sau asasinatului? Televiziunea, promptă ca întotdeauna, îşi trimisese de urgenţă redactorii în provincia Segregation şi împreună cu ei o mulţime de locuitori din alte provincii coborâseră sau urcaseră înspre casa devenită deodată celebră. Involuntar, Ben se gândea cu o plăcere răutăcioasă la poliţistul de serviciu la semafoare, Paolo, care, fără îndoială, trecea prin clipe grele din pricina traficului. Detectivul îşi potrivi astfel scaunul în cât să poată urmări televizorul din hol. Era cu mult mai comod şi mai clar. Îi văzu pe brancardieri transportând cadavrul protejat de poliţişti. Obiectivul stărui asupra figurii victimei şi de abia atunci observă Ben trăsăturile acelei femei; nişte trăsături vulgare, de doamnă isterică; abia atunci înţelese aluziile mai vechi ale presei cu privire la boala de nervi a Evei. Şi tot atunci detectivul socoti că alegerea făcută de Friedman, ca Bodnencovits să deschidă şirul audierilor, era cel puţin riscantă. O femeie tâmpită sau nebună, avidă de putere şi slujindu-se de ea chiar peste prerogativele îngăduite, poate oare deveni un element util într-o afacere de o asemenea anvergură? Ben ar fi dat şi 10 ani din viaţă în acele clipe dacă ar fi avut siguranţa că va pătrunde logica tenebroasă a bătrânului jurist. Deodată, transmisia realizată la domiciliul senatoarei se întrerupse şi pe ecranul televizorului reapăru Ols Friedman. Părea zdruncinat şi puţin chiar nesigur. Dar era numai o aparenţă. După primele cuvinte pe care le rosti, se văzu limpede că juristul era doar afectat de

moartea năprasnică a femeii, însă nicidecum descurajat.

— Sunt, desigur, extrem de neplăcut impresionat de tragedia întâmplată, mărturisi el. Dar asta îmi întăreşte şi mai mult convingerea că atentatul a fost pregătit de un grup mai larg. Personal refuz să cred că Eva Bodnencovits s-a sinucis, indiferent de rezultatele expertizei medicale. Regret din tot sufletul că am comis imprudenţa de a pronunţa numele martorului, căci asta i-a pus în gardă pe complotişti. În viitor voi fi mai atent. Trebuie să vă spun că prietenul meu Dutrois Peronis a deschis procesul şi că mâine vom audia pe cel de al doilea martor. De asemeni, vreau să vă comunic că deţin unele date care mă îndeamnă să presupun că afacerea tranşată în provincia Segregation a fost pregătită şi în provincia Smith. De aceea voi purta tratative cu dl. Canalia de Mentzel pentru a facilita uncie investigaţii pe teritoriul aflat în subordinea sa.

3 d

În încheiere, Ols Friedman spuse că, date fiind condiţiile speciale, va cere poliţiei să-l pună sub protecţie atât pe el cât şi Tribunalul din Segregation. Totodată, pentru a păstra cu stricteţe secretul operaţiunilor, va lua el însuşi măsuri pentru a-şi trimite oamenii să-i supravegheze pe indivizii ce vor trebui să compară în cadrul procesului. Ben era sigur că el făcea parte din acei oameni de încredere, pomeniţi de jurist, a căror treabă era de a-l sprijini. De aceea, întrucât Ols vorbea tot din biroul său, detectivul îi dădu imediat telefon.

— Hello Ben, îl salută grav Friedman. Sunt dezolat, băiete, ţi-o mărturisesc foarte sincer.

— Eu sunt de-a dreptul uluit, maestre, îi spuse detectivul.

— Nu trebuie să fii îngrijorat. Lucrurile au să se sfârşească bine, te asigur. Îţi promit chiar că în curmei ai să-ţi revezi prietenul.

— Ştiţi cumva unde se află?

— Nu, sincer îţi mărturisesc, nu.

— Să sperăm totuşi, zise slab Ben.

— Da, ai spus bine. Ascultă, Ben, vino pe la mine cât

mai repede posibil. Unde te afli?

— În provincia Segregation, fireşte.

— Perfect. Te aştept, deci. Cu bine.

— Cu bine, maestre.

La dreptul vorbind, Ben ar fi preferat să aibă mai întâi o întrevedere cu Armand de Fabre. îl interesa atitudinea ducelui faţă de evenimente, pentru că această atitudine se lega direct de John Flemmings. Şi consilierul special era indiscutabil persoana cea mai potrivită scopului. Însă ezita, dorea să evite o prezenţă inoportună, dacă nu cumva de Fabre era plecat, în conformitate cu planul de acţiune, pentru a proceda la cuvenitele investigaţii. Şi ajungând aici, detectivul îşi promise să nu ignoreze înţelegerea făcută cu Armand, înţelegere pe care o neglijase copleşit de întâmplările ciudate cărora le fusese martor. De aceea se hotărî ca după întâlnirea cu Ols Friedman să-i facă o vizită lui Giuseppe în legătură cu arestarea lui John. Şi deodată descoperi un fapt care îi scăpase într-un mod cu totul şi cu totul nepermis. Anume că atât de Fabre, cât şi Ols, îi sugeraseră să o supravegheze pe Eva Bodnencovits. Desigur, nu era nimic extraordinar în asta, dar pentru el, ca detectiv, era o notă proastă. Cum de nu făcuse nicio legătură? Nu de alta, dar în fond se achitase de ambele obligaţii. Mai bine zis nu se putuse achita de niciuna, dar era o chestiune de etică profesională: aceea de a-şi fi dat seama că până acum, dintr-o simplă coincidenţă nu-şi înşelase prietenii şi nici nu tărăgănase lucrurile. Dar mai era încă ceva, uitase să vorbească cu menajera înainte de a o trage alţii de limbă.

Capitolul VIII ÎNTÂLNIREA

În biroul lui Ols era încă o vie agitaţie. Televiziunea, presa, radioul, prin reprezentanţii lor, flashurile ţăcănitoare, încercau să obţină ceva despre care juristul, fie că nu putea, fie că nu voia, se încăpăţâna să nu pomenească.

— Singurul lucru pe care îl pot spune, susţinea Friedman, este acela că Eva Bodnencovits ar fi declarat unei persoane – care la timpul potrivit va compărea şi ca în

cadrul procesului – că mărturia făcută de ea împotriva lui John Flemmings fusese falsă. Acceptase doar la insistenţele unui prieten, pentru că în fapt ca nu văzuse nimic.

— Aşadar, vinovăţia lui John Flemmings este în afara bănuielii?

— Asta o vom demonstra. ulterior, eventual.

I3 cn asculta rezemat de biblioteca imensă din biroul juristului, fără ca Ols să-l fi observat. Deodată îl zări, îşi întrerupse discuţia cu reporterii şi veni în

— Haide, băiete, îl îmbărbăta el, trăgându-l după sine.

Reporterii năvăliră asupra lui Ben:

— Nu ştiu nimic, se apără el. Vizita mea la maestru se datorează altor motive.

Între timp, Ols îl împinse într-o încăpere alăturată şi închise uşa în urma lor, zăvorând-o.

— Să-i ia naiba, mormăi Ols, făcând un semn spre vizitatorii din birou. Eşti puţin descurajat, reveni apoi spre Ben. Ia loc, te rog, îl pofti el, împingându-l aproape cu forţa pe o canapea largăm cu husă roşie.

— Nu atât descurajat cât nedumerit, răspunse Ben aşezându-se.

— O ţigară? îi întinse Ols pachetul.

— Mulţumesc.

— Zici că eşti nedumerit? zâmbi amuzat bătrî

— Da, ba chiar mai mult. Am impresia că sunt ţinut în mod deliberat în afara evenimentelor.

— Te referi la moartea Evei?

— Şi la asta, printre altele. Mă îngrijorează însă. şi altceva: reacţia domnului Wood. Aş vrea să ştiu: obişnuiţi să-l ţineţi la curent cu activitatea dumneavoastră?

— Nu, răspunse scurt Ols. N-am încredere în nimeni.

— Totuşi în mine aţi avut.

— Sper să nu mi-o iei în nume de rău, Ben. Fii sincer şi recunoaşte că nici în tine nu am avut încredere deplină. Cea mai bună dovadă este că din întreg dosarul aflat în posesia mea tu cunoşti doar foarte puţin. Te rog din nou,

nu mi-o lua în nume de rău. Riscul afacerii este prea mare, îţi dai scama. Te asigur însă că joci al doilea rol, adică urmezi imediat după mine în ordinea importanţei.

— Maestre, vă rog să mă înţelegeţi, eu sunt un simplu detectiv, lucrez din pură pasiune şi nu-mi sunt proprii ambiţiile de niciun fel. Prin urmare, nu mă interesează cât de important sunt în această afacere, câtă cotă îmi revine din Celebritatea iscată în jurul ei, ci cât de mult vor dura operaţiile de restabilire a adevărului, dacă este posibil sau nu să redăm libertatea lui John Flemmings.

— Fireşte, dragul meu, nici nu mă îndoiam că gândeşti altfel, voiam, doar să spun că mi-eşti de mare ajutor într-o acţiune care te priveşte în mod direct.

— Adineaori spuneaţi ziariştilor că referitor la John Flemmings veţi încerca ulterior să-i demonstraţi nevinovăţia.

— Dar cum aş putea proceda altfel? Întâi trebuie să descoperim complotul, apoi să dălii de urmele lui John. Doar a dispărut…

— Şi dacă se găseşte în mâinile atentatorilor? Dacă ei nu vor zăbovi prea mult şi îl vor ucide?

— Să sperăm că nu o vor face.

— Să sperăm, să sperăm, ţipă Ben necăjit. Dar cum putem preveni tragedia? Cum?

— Poate că avem o şansă?! şopti gânditor Ols.

— Nu cred. Pentru că mersul anchetei dumneavoastră, ritmul ei va fi încetinit de moartea Evei.

— Dragul meu, te-am avertizat că doamna Bodnencovits nu constituie singurul martor util… Pe de altă parte, nu trebuie să scapi din vedere un amănunt destul de interesant: dispariţia ei nu este o pierdere numai pentru noi, ci şi pentru comisia guvernamentală. Adaugă şi posibila ta mărturie referitoare la Jack Bobson. L-ai văzut doar cum s-a ascuns sub masă. Aşadar, mai rămân Frederic Salamin şi Canalia de Mentzel, documente oarecum sigure în arsenalul comisiei. Şi dacă vom reuşi în cele din urmă să demonstrăm că amândoi au jurat strâmb, că au făcut declaraţii mincinoase, vom putea să pretindem.

În numele tribunalului din provincia Smith, o reconsiderare a concluziilor, comisiei.

— La asta nu m-am gândit, recunoscu Ben, mai animat acum. Totuşi mai am o nelămurire. De ce. nu doriţi o colaborare cu Arthur Wood? Eu am discutat cu el şi mi-a promis tot sprijinul întreprinderii unor cercetări separate de cele ale comisiei.

— Am să adaug la ceea ce-ţi spusesem mai-nainte încă ceva: dl. Wood se bizuie pe o poziţie şubredă. În mod” firesc ar fi trebuit să se opună constituirii acelei comisii care pentru orice cetăţean cinstit trebuie să fie un prilej de suspiciune. Ei, bine, sincer fiind, mă întreb dacă este vorba doar de o neglijenţă a ducelui, sau de o politică dublă? Şi dacă face jocul adversarilor săi pentru a şi-i apropia eventual, atunci eu nu sunt dispus să cad în mâna lor. Căci aşa s-ar întâmpla cu siguranţă. De aceea refuz colaborarea cu Wood. Dar să revenim la obiectul cercetărilor noastre.

— Mă rog, conveni Ben, chinuit de întrebări şi de îndoieli.

— Ţie po. t să-ţi spun mai multe decât ziariştilor. Doamna Bodnencovits era amanta lui Giuseppe. Nu-i aşa că devine interesant cazul? chicoti vesel Friedman. Eram convins că nu ştii. Eva asta era o mare şarlatană şi s-a străduit tot timpul să-şi păstreze aerul de ingenuitate, aşa că legăturile ei eu Giuseppe s-au manifestat în cea mai. desăvârşită discreţie. De altfel, între noi fie vorba, Eva nu este chiar străină de moartea soţului său. Se spune că acum câţiva ani soţul ei a murit de leucemie, dar doctorul Bernard Chapin îmi destăinuia că, după părerea lui, domnul Bodnencovits fusese sănătos tun. Singurul lui cusur era că bea cam mult şi era camtâmpit, astfel ea stătea oarecum în calea ascensiunii nevestei. Da» dragul meu, sunt în posesia jurnalului intim al Evei» în care sunt manifestate dorinţele ei de a candida la preşedinţia ţării atunci când condiţiile i se vor părea favorabile. Insfârşit, să zicem că toate astea sunt simple speculaţii, deoarece dr. Bernard nu era medicul familiei. Un lucru însă este sigur:

că a convieţuit eu Giuseppe în ultima vreme. Lui i-a făcut unele mărturisiri, mai precis au purtat unele discuţii mai ample despre asasinat, deoarece şi el este amestecat în organizarea complotului.

— Şi cum aţi aflat?

— L-am spionat, surâse bătrânul. Mă. bizui încă pe câţiva oameni, să ştii.

— Şi atunci moartea Evei?

— Presupun că s-a aflat despre discuţia lor iar declaraţia mea de astăzi i-a pus în gardă şi au preferat să o suprime.

— Dar asta înseamnă că şi viaţa lui Giuseppe este în primejdie.

— Exact, dragul meu. De altfel, tocmai de aceea te-am chemat. Va. trebui să-l supraveghez! cu atenţie, să-l păzeşti chiar. Iar atunci când îţi voi spune, gă –, 1 aduci înaintea tribunalului.

Capitolul IX SIMPLE NEMULŢUMIRI

Dacă în timpul întrevederii cu Friedman detectivul se mai întremase puţin având impresia că începe să desluşească puncte de reper în tenebroasa poveste, după ce părăsi apartamentul juristului îl cuprinse din nou o stare de deprimare şi nelinişte. Eliberat de povara logicii bătrânului, o logică rece şi implacabilă, din care nu lipseau speculaţiile sentenţioase, Ben redevenea stăpân pe gândurile sale şi-şi îngăduia o libertate totală propriilor raţionamente. Acum, bunăoară, îşi punea şi următoarea întrebare: dacă Ols Friedman reuşise să intercepteze o parte a – convorbirilor dintre Eva Bodnencovits şi Giuseppe, cum explica faptul că nu aflase încă un nume în plus în directă legătură cu atentatul? Fireşte, juristul se şi lăuda; de altfel, avea la îndemână câteva elemente absolut utile, dar prefera să nu le divulge şi altora. Şi pentru Ben era cât se poate de neplăcut să fie ţinut oarecum deoparte de epicentrul acţiunii. Dar, în sfârşit. dacă aşa stă situaţia nu are ceva mai bun de întreprins, oricât de enervantă ar fi această ignoranţă în care se zbate momentan.

Îndreptându-se spre apartamentul agentului

Giuseppe, Ben îşi spunea că mai are încă multe de învăţat. Un bun detectiv trebuie să fie informat, să ştie găsi amănunte interesante şi utile, să ştie apoi să le folosească, să le înlănţţnască în logica evenimentelor.

Ori în legătură cu Giuseppe, de pildă, Ben nu cunoştea mai nimic. Adică îl întâlnise de multe ori, discutaseră adesea, constatase că agentul nutreşte ambiţii mari, că este un temperament nervos, totuşi prudent, tenace şi sigur de forţele sale. Desigur, informaţia primită de la Ols Friedman îl surprinsese «pe Ben, dar nu exagerat de mult. Atâta lucru prinsese şi el, că Giuseppe este omul care nu se dă în lături de la nicio potlogărie. Cum spuneam, însă, Ben era nemulţumit de lipsa de perspicacitate pe care şi-o descoperea progresiv primejdioasă în aceste ore dramatice pentru întregul ducat.

— Sunt un idiot, se înjură el furios ajungând în dreptul apartamentului lui Giuseppe. Se aşeză pe o bancă în micul squar artificial din faţa intrării şi pe neaşteptate se simţi ruşinat de misiunea ridicolă pe care o îndeplinea: spion! „Da, îşi zise el, sunt un mic spion, cu, fostul profesor universitar, am ajuns din detectiv doar un spion. Nu, nu, asta e ceva de netolerat”. Se ridică hotărât să-şi valorifice într-un fel oarecare experienţa dobândită în profesiunea aleasă. Îşi aduse aminte: Friedman susţinuse înflăcărat ideea că, indiferent de rezultatele expertizei medicale, Eva Bodnencovits fusese asasinată. Ce-ar fi să urmărească el însuşi această chestiune, acţionând pe cont propriu? în definitiv, toate luările de poziţii manifestate în ultima vreme se caracterizaseră prin opinii strict personale cu privire la semnificaţia evenimentelor şi chiar a căilor de rezolvare pozitivă a încurcăturilor. Reveni, deci, în provincia Segregation şi pătrunse în apartamentul doamnei Bodnencovits. Agitaţia de acum câteva minute (probabil vreo 30) se potolise, odăile erau pustii, idiotul de Jack Bobson nu se ostenise să lase nici măcar un poliţist de pază. Dintr-una din odăi detectivul auzi la un moment dat zgomote uşoare. Se apropie tiptil şi-şi lipi urechea de uşă.

Zgomotele dinlăuntru erau de fapt nişte suspine, cineva plângea înfundat. Deschise brusc şi pătrunse într-o cameră mare, luminoasă, cu mobilă Biedermayer, după aparenţe dormitorul Evei Bodnencovits. Dinaintea lui Ben se găsea o femeie în vârstă cu faţa scăldată în lacrimi. Văzându-l pe detectiv, îl fixă duşmănos, îşi întrerupse suspinele şi şopti răguşit:

— Şi dumneata eşti de la poliţie? făcu o pauză apoi continuă repezit: am spus totul, altceva nu mai ştiu.

— Şi ce anume aţi spus, doamnă? încercă Ben să o chestioneze.

— Am spus că la orele 10 dimineaţa, când Eva lua de obicei dejunul, am intrat aici cu tava şi am găsit-o nemişcată în pat. Am salutat-o, nu mi-a răspuns. Am anunţat-o că i-am adus mâncarea, dar ea tăcea mai departe. Am crezut că s-a supărat pentru ceva, aşa că m-am apropiat spre a-i cere scuze. În momentul acela am zărit pe cearşaf o băltoacă de sânge iar în mâna dreaptă două lame, mânjite şi ele. Am ţipat, apoi am anunţat poliţia. Asta e tot.

— Absolut tot?

— Da. Sper că eşti mulţumit.

— Oarecum, doamnă. Pentru că pe mine mă interesează altceva. Şi anume cine a vizitat-o în ultima vreme?

— Aseară Giuseppe. A rămas până dimineaţa la 7. Ţi-o spun fiindcă acum nu mai are nicio importanţă. Azi-dimineaţă, însă, a vizitat-o un domn în vârstă, Friedman, mi se pare.

— Friedman? exclamă eu o surpriză involuntară Ben. Ols Friedman?

— Da, exact, aşa s-a prezentat, juristul Ols Friedman!

— A stat mult?

— Cam 10 minute.

— Doamnă, cum vă explicaţi următoarea nepotrivire? Dumneavoastră i-aţi dus dejunul la orele 10 dimineaţa. La ce oră a vizitat-o atunci Friedman?

— Cred că era 8, 35.

— Bine, dar dacă dvs. aţi intrat prima oară abia la 10?...

— N-am afirmat asta. Eu ţi-am povestit doar cum am găsit-o moartă.

— Aha! Prin urmare cum s-au petrecut lucrurile?

— Ia 8, 35 a sunat domnul de care pomeneam. M-a rugat să-l anunţ doamnei, ceea ce am şi făcut. Mai precis am bătut în uşă şi am întrebat dacă primeşte pe un oarecare Ols Friedman. Ea mi-a răspuns că poate să intre imediat. L-a primit chiar în dor

— Părea surprinsă când ai anunţat-o, sau nervoasă că ai trezit-o?

— Nu, după voce mi-a făcut impresia că era foarte calmă.

— În timpul cât a durat întrevederea ai mai fost chemată?

— Nu.

— Ols Friedman. arăta bine dispus când a plecat?

— Era vesel, l-am condus chiar eu şi am văzut foarte bine. Fredona o melodie, pare-mi-se „Blond Katy".

— Mulţumesc, spuse Ben, părăsind apartamentul. Senzaţia că joacă un rol neînsemnat, poate chiar penibil, deveni şi mai apăsătoare. De ce Friedman nu-i pomenise nimic de vizita făcută? Şi, mai; ales, de ce nu obţinuse el însuşi informaţiile de care avea nevoie, de ce îl trimisese şi pe el, Ben 7 Oricum, îl bucura descoperirea făcută, într-un fel asta îi mai dădea puţin curaj, îl făcea să-şi revendice din nou perspicacitatea chiar dacă nu obţinuse nimic concludent.

r

8*

Capitolul X

PROLOGUL ÎNTÂLNIRII CU ARMAND DE FABRE

Revenit în preajma locuinţei lui Giuseppe, Ben se odihni aproape o oră în squarul de la intrare, apoi se instala în cafeneaua de vis-à-vis. În tot acest răstimp nimeni nu ieşise sau intrase în apartamentul pe care-l supraveghea. Ba nu, ieşise lacheul (detectivul îl cunoştea),

care nu zăbovise decât puţin făcând unele cumpărături la magazinul alimentar. După câte ştia el, Giuseppe se găsea la serviciu, dar era interesant – întrucât se temea pentru viaţa agentului – de observat dacă unele persoane străine dau sau nu târcoaie locuinţei lui. De abia în jurul orelor 14, 30 îl văzu pe agent întorcându-se. Pe figura lui, care arăta extrem de jovială, Ben nu sesiza urme de regret pentru moartea amantei. Giuseppe sosise singur şi detectivul se stăpâni cu greu să nu-l viziteze. Se gândea, firește, la doamna Flemmings care afirmase că şi agentul participase la arestarea lui John. Dorea deci cu atât mai mult să încerce o lovitură cu cât în afară de el şi Armand de Fabre – parţial şi dl. Wood – nimeni nu-i dăduse crezare. Cât despre tribunal, acesta îi respinsese fără discuţie plângerea. Poate cventualprocurorul Dutrois Peronis să i-o primească, dar în momentul actual nu era o treabă oportună. Ben ar fi riscat o acţiune pe cont propriu, însă Friedman îi interzisese cu stricteţe orice gest, sfătuindu-l stăruitor să se abţină. Se temea probabil de o gafă care putea să-i îngreuneze ancheta. Totuşi, Ben îl mai întrebă o dată pe Ols dacă nu i se poate permite o cât de mică libertate de acţiune. Răspunsul fu categoric nu. Trebuie să mai aştepte, susţinu juristul, va primi indicaţiile cuvenite la timp. Cam pe la orele 15, Ben fu nevoit să-şi încordeze la maximum atenţia. În apartamentul lui Giuseppe intrase Pierre de Labrouillet. Ceva nu i se păru în regulă detectivului. De când şeful îşi vizitează subalternii, mai ales când este vorba de un asemenea om? „Aici se ascunde ceva”, îşi zise Ben, alegându-şi un loc cu o şi mai bună vizibilitate. „Dacă a venit să-l ucidă?” se gândi el în căutarea unei decizii. Îi telefonă din nou lui Friedman şi acesta îi răspunse că dacă agenţii nu părăsesc locuinţa în 15 minute, să intre şi el. Ben reveni la locul de veghe copleşit de emoţie. Se afla înaintea unei posibile confruntări dramatice, violente, din care se puteau trage concluzii de mare însemnătate. Acum se simţea repus în drepturile sale, avea în sfârşit de îndeplinit o misiune importantă. Tot ce-şi dorea era să nu-l piardă pe Giuseppe,

poate el era singurul om de la care să aştepte informaţii despre John Flemmings. Dar toate emoţiile se dovediră în curând ridicole. Nu trecuseră nici 5 minute de când vorbise cu Friedman şi cei doi agenţi părăsiră apartamentul, cu o notă de veselie pe chip. Furios şi dezamăgit, Ben porni în urmărirea lor. Se urcă în primul lift, trecu la intersecţie pe semaforul roşu, Paolo fluieră înnebunit, şi-i ajunse din urmă. Amândoi coborâră la etajul în care erau instalate birourile agenturii secrete. Ben se ascunse după un vas uriaş în care creştea o tufă de lămâi şi de acolo îi urmări cum pătrund înăuntru. Puţin în urma lor sosi şi Arthur Wood, fără escortă, şi intră şi el. Detectivul fu pe punctul de a-l opri, dar apoi se răzgândi, considerând că ducele nu este probabil dispus să-l vadă. Totodată asta ar fi însemnat să se deconspire, lucru cu totul interzis. Acum Ben se socotea liber câteva ore, de altfel trebuia să se pregătească pentru întâlnirea cu de Fabre. Luă deci din nou liftul, de data aceasta în sens invers, spre barul „Texa”. Nu scăpă fără un incident neplăcut.

— Paolo reuşi să-l oprească şi-l amendă pentru încălcarea regulilor de circulaţie. Punând la socoteală că Ben nici nu se oprise la semnalul agentului, Paolo îi dublă amenda.

— Du-te dracului, dobitocule, îl înjură detectivul după ce plăti. Apoi îşi continuă coborârea spre barul „Texa”.

Aici îl întâmpină o agitaţie cumplită, realitate care îi explică în parte vizita domnului Wood făcută serviciului secret, unde probabil se întrunise toată comisia. Şi anume o nouă ediţie specială, cuprinzând părerea oficială despre moartea Evei. Medicul legist declara că doamna Bodnencovits se sinucisese, gestul ei fiind motivat prin structura psihică aparte. Eva suferea de o nevroză depresivă şi într-un moment de criză îşi tăiase venele cu lama. Aşadar, concluziile comisiei rămân valabile. În ceea ce priveşte ancheta juristului Ols Friedman, ziarul era autorizat de către duce să o considere neîntemeiată.

— Prin urmare nimic, mormăi abătut Ben, nimic nu s-

a schimbat. Ceea ce îl ului, însă, amuţindu-l, fu o poză clară de a lui, surprinsă în timpul vizitei pe care i-o făcuse juristul. Dedesubtul ei se punea întrebarea: „Detectivul Ben intră în scenă?” Alte amănunte nu se dădeau, în schimb pentru Ben era suficient şi atât spre a se nelinişti. Principala indicaţie primită din partea lui Friedman era de a nu se deconspira; ori fotografia, chiar neconcludentă fiind îi zădărnicea de acum înainte eforturile. Se gândea mai ales la de Fabre, un om întotdeauna foarte bine informat, care, fireşte, îi va cred lămuriri. Şi ce-i va putea răspunde? apoi ce va spune Friedman? O, desigur, Ols n-are ce să-i reproşeze, fotografia a fost realizată tocmai în biroul său. Trebuia să fi întreprins ceva el însuşi pentru a evita publicarea ei. Deci dacă greşise el, n-are acum decât să tacă.

Capitolul XI ARMAND DE FABRE

La orele 17 fix, Armand de Fabre se aşează la masa ocupată de Ben cu multă vreme înainte. Avea aerul omului abătut şi uşor dezorientat. Se îmbrăcase sobru, în costum închis, înfăţişarea lui era mai degrabă a unui diplomat subtil, ceea ce şi era într-un anumit fel, decât a unui consilier special. De altfel şi sarcinile asumate în privinţa anchetei îl scoteau din cercul preocupărilor mărunte pe care le realiza în jurul ducelui.

— Hello, Ben, salută de Fabre, întinzându-i mâna.

— Hello, Armand, răspunse acesta. Ai veşti bune?

— Nu prea, recunoscu de Fabre, plecându-şi privirea. N-am reuşit să stau de vorbă cu niciunul dintre martori. Frederic Salamin a fost tot timpul într-o şedinţă a consiliului său de administraţie, iar Canalia de Mentzel s-a învârtit toată ziua pe lângă duce, aşa că mi-a fost imposibil să-i abordez.

— Nici eu nu am veşti prea bune, îl informă Ben. Ezita să-i spună – ceea ce aflase de la Ols, fireşte fără să-i pomenească numele. Până la urmă se hotărî totuşi să-l încunoştinţeze de unele lucruri.

— Am aflat că doamna Bodnencovits a fost amanta lui Giuseppe.

— Bănuiam, îl întrerupse de Fabre. De altfel bănuia tot ducatul. (Ben se înjură iarăşi pentru ignoranţa lui.) Cum ai descoperit, mai bine zis cine ţi-a confirmat ideea?

— Menajera, minţi Ben. De fapt nu minţea prea mult, căci într-adevăr menajera îi spusese acest lucru. Dar, continuă el, asta nu mi se pare de prea mare importanţă.

Cu Giuseppe ai vorbit? interveni de Fabre.

— N-am reuşit, a fost mereu reţinut de Pierre de Labrouillet... Ascultă, Armand, se interesă Ben, cum priveşte ducele ancheta juristului Friedman?

— A, da, te-am văzut la el. Ce căutai acolo?

Ben se aşteptase să i se pună o asemenea întrebare, aşa că îşi pregătise din timp răspunsul, deşi minciuna îl întrista puţin, mai ales că o făcea înaintea unui prieten.

— Pur şi simplu voiam să mă consult cu el. Cunoşti, sau ai auzit probabil, de bunele noastre relaţii, aşa că îmi închipuiam că Ols o să mă ajute.

— Şi?

— Bătrânul este inaccesibil.

— Păcat... Domnul Arthur Wood se poartă extrem de ciudat în ultima vreme. Când a citit în ziar ştirile despre ancheta întreprinsă de Friedman, a avut o criză, un acces de isterie. Ţipa, mai precis urla, susţinea că juristul trebuie azvârlit în închisoare, că este un mincinos şi un escroc. Din fericire, constituţia noastră permite libertatea deplină a opiniilor, aşa că nu poate să-i facă nimic. Unde mai pui că bătrî nul este şi jurist de profesie!

— Nu ţi se pare ciudată reacţia ducelui? în mod normal, ar fi trebuit să întâmpine cu simpatie acţiunea lui Friedman.

5?

— Tocmai asta mă îngrijorează şi pe mine. Deşi ne-a promis tot sprijinul, nu prea întreprinde nimic în acest sens. E adevărat că nu ne stânjeneşte, dar se arată complet dezinteresat de activitatea noastră. Se poate să fie de vină numeroasele sarcini pe care le are de rezolvat acum, dar cine să ştie?

— Şi moartea Evei Bodnencovits cum a primit-o?

— Destul de liniştit. Şi-a însuşit repede concluziile medicului legist.

— Dar tu ce părere ai?

— Cred că buletinul medical este just.

— De Fabre, se înflăcăra Ben. Dacă Ols are dretate, nu ţi se pare ciudat ca tocmai primul martor să dispară?

— Poate să fie numai o coincidenţă.

— Nu este exclus, fireşte. Dar e puţin probabil, după părerea mea.

— Ai alte dovezi?

— Nu, nu am alte dovezi. Este o simplă speculaţie. De fapt, Ben urma cu fidelitate ideea bătrânului Ols în această privinţă. E adevărat că nici juristul nu-şi argumentase suficient de convingător ipoteza.

dar pentru detectiv fusese îndeajuns de limpede chiar şi numai pe motivul că dorea un curs nou anchetei.

— Ascultă, Ben, îi întrerupse Armand şirul gândi irilor, să-ţi mărturisesc ceva, fireşte un lucru strict

— Poţi să te bizui pe mine, îl asigură detectivul.

— Dragul meu, spuse cu tristeţe de Fabre, probabil că mâine sau poimâine o va afla întreaga populaţie a ducatului. Ceea ce, desigur, nu înseamnă că nu va trebui să păstrezi discreţia cuvenită. Ducele pregăteşte război împotriva subsolului!

— Nu se poate, exclamă uluit Ben. Doar tocmai pronunţându-se împotriva lui a câştigat campania electorală. Nu se poate, nu, nu, ţipă detectivul emoţionat.

De Fabre ridică neputincios din umeri.

Capitolul XII SUBSOLUL

Problema teritoriului anexă situat sub etajele ducatului constituia, oarecum, chestiunea esenţială a politicii interne. Ca oriunde aiurea, la subsol era concentrată o mare parte a elementelor vitale ale blocului: sala cazanclor, spălătoriile, bucătăriile, hotelurile pentru turiştii străini, câteva secţii industriale aparţinând lui Frederic Salamin, serele, garajele, depoul lifturilor etc. Aici lucrau zi de zi, noapte de noapte, cu o hărnicie istovitoare, aproximativ 300 de muncitori, aproape o

treime din întreaga populaţie a ducatului. Configuraţia lor etnică era extrem de variată, rasele, religiile, convingerile politice amestecându-se de-a valma. Predominantă era populaţia de culoare, o grupare ce a cunoscut de-a lungul istorici nenumărate bătălii pentru câştigarea drepturilor ei. Ducatul avea o vechime de aproximativ 200 de ani şi fusese întemeiat dintr-o naţiune cu totul necunoscută, dată fiind structura eterogenă a populaţiei. De-a lungul existenţei sale ducatul şi-a consolidat o economie destul de înfloritoare, locuitorii sporindu-şi continuu veniturile; pe scurt, s-ar putea spune că îşi consolidase un nivel politic şi social aproape de limitele demnităţii. Avântul acesta, însă. a atras după sine şi întărirea clasei direct producătoare, al cărei standard de viaţă a şi rămas consecvent sub standardul clasei profitoare. Într-o asemenea situaţie grevele au cunoscut o amploare din ce în ce mai mare, fapt care i-a determinat pe conducători – pentru a nu satisface revendicările – să apeleze la măsuri drastice. În ultimele două decenii, în special, conflictul devenind mai violent ca oricând, armata intervenea şi mai brutal, iar presa, radioul şi televiziunea se străduiau din răsputerisă educe opinia publică în sensul oprobriului faţă de locuitorii subsolului. Cât de mult s-a reuşit, a demonstrat-o campania electorală, când Arthur Wood a câştigat voturile a 96% dintre alegători. Dl. Wood şi-a sprijinit candidatura prin câteva idei de răsunet. În primul rând repudierea politicii de escaladare a războiului cu subsolul. „Această clasă producătoare, declarase el, arc întreg temeiul de-a-şi revendica drepturile sale? 4 în al doilea rând, se pronunţase hotărât împotriva practicii segregaţie nişte. Este adevărat că vârfurile provinciei Smith, specializată în creşterea porcilor, se manifestaseră cu nemulţumire – aici fiind mulţi locuitori de culoare – dar asta n-a putut schimba soarta voturilor. În cele din urmă, convins de inutilitatea opoziţiei, însuşi porcarul şef, ales prefect al provinciei, dl. Canalia de Mentzel, şi-a dat sprijinul domnului Wood. După alegerea lui s-au aşteptat măsurile de rigoare. Practicile segregaţioniste se menţineau în continuare, confruntarea

cu subsolul rămânea o problemă la fel de dificilă. Iar în zilele premergătoare atentatului situaţia devenise de-a dreptul acută. Şi când se aştepta în sfârşit intervenţia hotărâtă a ducelui, conform promisiunilor, s-a comis acea încercare de asasinat, absurdă şi jignitoare pentru orice democraţie care se respectă.

Iată de ce Ben primise vestea Escaladării războiului cu surprindere şi nelinişte. Războiul; păgubitor şi inutil, nu promitea altceva decât slăbirea ducatului, impopularitatea lui Wood şi sacrificii în bani şi materiale. Detectivului îi era de neînţeles o asemenea schimbare de atitudine. De altfel, nici de Fabre nu găsea o explicaţie cât de cât onorabilă. Şi dacă iniţial Ben refuzase să creadă, nădejdile vagi îi fură infirmate mai repede „decât se aşteptase chiar şi de Fabre. Abia trecuseră două ceasuri de la întâlnirea lor, ca o ediţie specială publiqa integral textul semnat de duce cu privire la măsurile luate în scopul rezolvării conflictului dintre subsol şi etaje. „Întrucât însăşi securitatea personală a domnului Wood, se spunea în comunicat, este pusă sub semnul incertitudinii, se înţelege că şi siguranţa statului suferă de şubrezenie, realitate care impune măsuri energice. În acest sens escaladarea războiului constituie o chezăşie a restabilirii ordinei, iar în privinţa populaţiei de culoare, revenirea la situaţia de sclavie asigură armonia deplină între cetăţenii ducatului. Considerând că tulburările grave manifestate în ultima vreme sunt în directă legătură cu aceşti factori de dezechilibru, parlamentul a aprobat schimbarea liniei politice a domnului Wood. În funcţia de comandant al trupelor de escaladare a fost numit, prin decret, dl. Frederic Sala- Capitolul XIII GIUSEPPE

Reacţia subsolului ofensat se manifestă cu o promptitudine la care locuitorii de la etajele superioare nu se aşteptau. La câteva minute după difuzarea comunicatului guvernamental se opriră lifturile, astfel că scările şi coridoarele deveniră ticsite cu oameni obosiţi, sleiţi, transpiraţi. Apoi se întrerupse circuitul electricităţii. Fiind încă ziuă se mai putea umbla, scrie şi citi, în schimb

studiourile de radio şi televiziune, telegraful, îşi încetară emisiunile până fură găsite şi puse în funcţiune nişte grupuri electrogene speciale. Drept urmare un flux impetuos începu să înainteze spre birourile ducale. În vreme ce chiar sub picioarele oamenilor se pornise o canonadă îndrăcită, aici, sus, cetăţenii se pronunţau insistent pentru revenirea la o politică raţională şi demnă. Ben, care se găsea în biroul juristului Ols Friedman, asculta bubuitul tunurilor şi răpăitul mitralierelor şi privea, în acelaşi timp, torentul cetăţenilor nemulţumiţi în scurgerea lor spre sediul ducelui. Se gândea cu tristeţe la Arthur Wood, la prietenia lor de mai de mult şi încerca să înţeleagă temeiul în baza căruia ducele îşi schimbase atât de brusc linia de conduită.

— Al dracului să fii, d-le Wood, mormăi Ols Friedman într-un moment când, la o explozie puternică, geamurile biroului său zdrăngăniră. Juristul îl fixă pe Ben atent şi pătrunzător, ca şi cum în persoana lui ar fi găsit o explicaţie la ceea ce se petrecea.

— A mai scăpat de un adversar, spuse Ols pentru sine; Frederic Salamin, adăugă el, maliţios acum, iar eu am fost tras pe sfoară!

— Domnule Friedman, se ridică deodată Ben, aveţi să-mi transmiteţi ordine noi? Ols nu-i răspunse imediat. Într-un târziu se apropie de el şi-i prinse umărul.

— Vei îndeplini o sarcină grea, Ben, zise el. Trebuie să-l răpeşti pe Giuseppe.

— De ce să-l răpesc şi să nu-l arestez?

— Pentru că tu eşti detectiv particular şi nu beneficiezi de acest drept. Asta, în primul rând. În al doilea, dacă ar fi să-i lansez o citaţie, nu s-ar prezenta. Şi, în sfârşit, în al treilea rând, nu am siguranţa că, apelând la serviciile poliţiei, nu s-ar întâmpla şi cu Giuseppe acelaşi lucru care s-a întâmplat şi cu Eva Bodnencovits. Odată introdus în tribunal, însă, este al meu şi de aici nu-l scoate nimeni, înainte de a-mi face mărturisirile de rigoare.

Ben părăsi apartamentul lui Friedman şi porni pe jos spre casa lui Giuseppe. În drum îl întâlni pe Paolo stând la

semafoarele oarbe acum. Moţăia în cuşca lui. Ben îi arse o palmă peste ceafă, poliţistul tresări.

— Salutare, şomerule, îi spuse cu o bucurie răutăcioasă detectivul.

— Du-te dracului, mormăi furios Paolo.

— Ben bătu multă vreme în uşa apartamentului lui Giuseppe. Când în cele din urmă menajera veni să-i deschidă, află că agentul plecase de acasă.

— Trebuie să fie la manifestaţie, îşi spuse Ben îndreptându-se şi el spre birourile ducelui, unde se găsea mulţimea agitată. Coridoarele erau ticsite de oameni, se purtau pancarte uriaşe în care se manifesta oprobriul faţă de escaladare, se scandau cereri de încetare a războiului. Dinaintea intrării principale a birourilor se instalaseră câţiva poliţişti înarmaţi, iar printre cetăţeni mişunau agenţii şi spionii lui Pierre de Labrouillet, aceiaşi care nu cu multă vreme în urmă se supuneau ordinelor lui John Flemmings. Răspândiţi prin mulţime, ei nu făceau altceva decât să tragă cu urechea. Mai ales că, doi dintre ei fiind recunoscuţi, încasară o groază de pumni, încât singura direcţie pe care o mai putură urma fu cea a spitalului. Pe neaşteptate, Ben îl descoperi pe Giuseppe încadrat de un grup de tineri şi pălmuit fără milă. Detectivul alergă într-acolo; în dezordinea generală, nimeni nu-i sesiză prezenţa. îl prinse pe Giuseppe de mină şi-l smulse, târându-l cupă el. Agentul, crezând că Ben i-a veni; într-ajutor, îl urmă supus. Abia când detectivul îi luă pistolul, când i-l împlântă în coaste şi-i ordonă să se lase în voia lui, înţelese că primejdia în care nimerise era mai mare decât cea de adineauri.

— Unde mă duci? se strădui el să se informeze.

— Unde ţi-e locul, îi răspunse aspru Ben. Şi te invit să nu încerci să fugi sau să ţipi! Aşa cum străbăteau coridoarele – detectivul îşi mascase pistolul cu pulpana vestonului – nimeni nu-şi dădea seama ce se petrece de fapt. Arătau ca doi oameni onorabili, care se întorc de la manifestaţie. Ols Friedman îi primi bucuros, apoi îi conduse în sala de şedinţe a tribunalului. Aici nu se găseau

decât poliţişti, Dutrois

5 – însemnările agentului Adam

Peronis, o secretară dactilografă şi un aprod care moţăia pe bancheta de la intrare. După venirea lor în sală, însă, agitaţia se mări, fiind admişi şi câţiva avocaţi, primarul, şi cetăţenii care nu se duseseră la manifestaţie din diferite motive. Curtea de juraţi era constituită din Dutrois Peronis, Ols Friedman, procurorul-anchetator şi un judecător de instrucţie. Giuseppe fu adus înaintea lor şi pus să jure că va spune numai şi numai adevărul.

— Dar cu ce drept m-aţi adus aici? strigă el furios. Cu ce drept?

— Domnule Giuseppe, vorbi cu răceală Ols Friedman, fluturând o hârtie, tribunalul a emis o citaţie prin care sunteţi chemat să depuneţi unele mărturii referitoare la atentatul împotriva ducelui.

— Atentatul este o chestiune care nu priveşte acest tribunal, se încăpăţână Giuseppe.

— Probabil că dumneata nu cunoşti constituţia ducatului. Şi fiindcă nu o cunoşti, am să ţi-o explic eu: toate provinciile au dreptul de a judeca nelegiuirile comise pe teritoriul lor!

— Uite ce este, domnule Friedman, se îndârji Giuseppe, te rog să ordoni eliberarea mea imediată.

— Imposibil, exclamă amuzat Ols. Tribunalul porneşte de la premisa că dumneata eşti complice la atentat.

— Bine, făcu Giuseppe, şi atunci ce doriţi de la mine?

Foarte curând sala deveni neîncăpătoare. Foiau grăbiţi gazetarii şi fotoreporterii, tineri studenţi în ştiinţele juridice, iar printre ei se înghesuia o parte dintre manifestanţii atraşi de vestea audierii lui Giuseppe în cadrul anchetei conduse de Ols Friedman.

La scurtă vreme după deschiderea dezbaterilor apăru şi Pierre de Labrouillet. După câte îşi dădea seama Ben, proaspătul şef al agenturii secrete era nervos şi agitat. Se aşezase în ultimul rând de scaune fumând mult şi grăbit.

— Domnule agent, se adresă împricinatului Ols

Friedman, aţi fost invitat în cadrul anchetei noastre pentru a răspunde la unele întrebări.

— V-am mai spus-o şi dacă este nevoie o repet: nu aveţi niciun drept să procedaţi astfel, îşi menţinu Giuseppe poziţia.

— Poate că avem, totuşi, zise calm juristul. La timpul potrivit vom dezvălui şi motivele. Până atunci, însă, vă rog să vă gândiţi la prima întrebare – aţi întreţinut în cursul ultimilor doi ani relaţii amoroase cu Eva Bodnencovits?

— Nu, răspunse Giuseppe mohorâl.

— Să intre martora, strigă Ols.

Spre surprinderea lui Ben, în sala de şedinţe îşi făcu apariţia menajera doamnei Bodnencovits.

— Numele dumitale, procedă după tipic Fried

— Hensi Zinger.

— De când eşti în serviciul doamnei Bodnencovits?

— De 15 ani.

— Ce cunoşti în legătură cu relaţiile dintre doamna Bodnencovits şi Giuseppe?

— Din urmă cu doi ani, cred, domnul Giuseppe făcea dese vizite stăpânei mele. Uneori rămânea noap

5*

tea în apartamentul ei. Alteori plecau împreună şi doamna lipsea de acasă chiar 2 – 3 zile. Dar asta mai rar. Cel mai adesea dormea la noi domnul Giuseppe.

— Doamna Bodnencovits ţi-a vorbit vreodată despre aceste întâlniri?

— Niciodată. La început doar m-a avertizat că nu am dreptul. să pomenesc nimănui despre ceea ce se petrece în casa ei.

— Minte, ţipă Giuseppe, minte, ai plătit-o dumneata Friedman, ai plătit-o să devină mincinoasă.

— Vai de mine! exclamă menajera.

— Liniștește-te, doamnă Zinger, îi luă apărarea Ols. Apoi scoase de sub masă o valiză pe care o deschise în văzul tuturor. Înăuntru erau lucruri bărbăteşti, lenjerie de corp, trusa de bărbierit, prosoape cu monograma lui Giuseppe. Aceste lucruri, explică Friedman, au fost găsite

în apartamentul doamnei Bodnencovits şi, după câte se poate observa, ele aparţin domnului agent. Găsiţi oare o altă explicaţie firească, decât cea oferită de noi?

Sala fremătă.

— Încetaţi odată, strigă Giuseppe, luându-şi capul în mâini. Da, Eva mi-a fost amantă!

— Perfect, ţipă de data aceasta entuziasmat Fried- Sala vuia, se aplauda frenetic.

— Când ai vizitat-o ultima oară? continuă rechizitoriul juristul.

— Nu ştiu, şopti dezolat Giuseppe. Nu mai ţin

— O să te ajutăm noi, îi replică ironic Ols. Doamnă Zinger, când a fost pentru ultima oară în casa amantei?

— Azi-dimineaţă, domnule Friedman.

— Îţi mai aminteşti ora?

— Cred că era 9, 30.

Ben tresări. Lui îi spusese că în jurul acestei ore fusese în vizită tocmai juristul şi că vizita acestuia fusese precedată de a lui Giuseppe. îl minţise pe el oare sau fusese menajera zăpăcită?

— Nu este adevărat, se opuse agentul. Vă jur că spun numai şi numai adevărul: am văzut-o pe Eva pentru ultima oară, cum formulaţi dumneavoastră, la orele 8, 30 şi nu am zăbovit decât cel mult zece minute.

— A mai fost cineva în casă în urma lui Giuseppe? o întrebă Ols pe menajeră.

— Nu.

— Să admitem că doamna Zinger se înşală şi că realmente Giuseppe a văzut-o pe Eva, vreme de 10 minute, între orele 8, 30 şi 8, 40. Când ai descoperit, se adresă din nou menajerei, că doamna Bodnencovits este moartă?

— În jurul orelor 10, când am şi telefonat poliţiei.

— Îţi mulţumesc, doamnă Zinger, spuse juristul, sunteţi liberă. Şi acum, i se adresă lui Giuseppe, situaţia se complică. După întrevederea dumneavoastră, doamna Bodnencovits moare subit. Medicul legist oficial numit de duce afirmă că este vorba de o sinucidere. Până la probe contrarii, acceptăm şi noi ipoteza. Se pune însă întrebarea:

ce anume a determinat-o să recurgă la acest gest? Ce anume aţi discutat împreună, domnule Giuseppe?

— Nu mai ţin minte, mormăi agentul.

— Am să încerc să ghicesc eu, domnule, se înfierbântă Ols. Aţi discutat despre atentat, mai precis doamna Bodnencovits a recunoscut că depoziţia ei în faţa comisei fusese falsă. Şi treaba aceasta nu ţi-a spus-o numai dumitale, ci şi altora. Prin urmare, datoria dumitale era, de fapt, de a o suprima.

— N-am ucis-o eu, se îndârji speriat Giuseppe. Nu, n-am ucis-o cu Mi-a spus într-adevăr că ea nu l-a văzut pe asasin, dar că a rugat-o Pierre de Labrouillet să susţină contrariul. Dar nu am discutat prea mult despre asta. Şi ea ştia că nu John Flemmings este omul vinovat, fusese tot timpul în preajma lui, doar. Întâlnirea mea cu Eva a fost pur şi simplu o întrevedere obişnuită, asemănătoare cu toate celelalte de dinainte. O vizitam de câte ori aveam răgazul cuvenit.

— De ce ai participat la arestarea lui John Flemmings?

Giuseppe ezită o cilpă, privind în jur cu ochii miraţi şi plini de uimire.

— Mi-a cerut-o Pierre de Labrouillet, spuse în cele din urmă.

— Unde l-aţi dus?

— Nu ştiu. L-am însoţit doar pe Pierre.

Ben, din locul unde se afla, îl văzu pe Labrouillet cum se ridică furios şi se îndreaptă spre ieşire. „Precis pune la cale o porcărie” se gândi el şi porni în urmărirea lui. Nu prea înţelegea bine ce se petrecea, menajera îi declarase cu totul altceva decât ceea ce spusese în cadrul audierii. În schimb, înţelegea limpede că Pierre nu trebuie lăsat cu niciun chip să împiedice desfăşurarea normală a anchetei lui Ols

Friedman. Înainta cu greu şi întârzierea se dovedi extrem de serioasă. Pe când reuşi în sfârşit să ajungă la ieşire, în sală se auziră câteva împuşcături, se stârni o agitaţie de nedescris şi în mijlocul vacarmului Ols

Friedman se văzu nevoit să suspende şedinţa şi să o amine pentru a doua zi. Ben mai avu vreme să-l vadă pe Piere, roşu şi înfierbântat, cu pistolul încă fumegând în mână, apoi torentul îl înghiţi şi-l târî după sine, pe culoarele provinciei.

Capitolul XIV
AVOCATUL LUI GIUSEPPE

Presa acorda o atenţie deosebită audierilor din cadrul anchetei lui Ols Friedman. Fotografiile şi titlurile scrise cu litere uriaşe umpleau pagina întâia a tuturor ediţiilor speciale. Se puneau multiple întrebări, se dădeau răspunsuri la fel de complicate, unele chiar fanteziste. Legătura dintre Eva Bodnencovits şi Giuseppe nu constituia neapărat preocuparea principală. Mai importante se consideau declaraţiile agentului cu privire la intervenţiile lui Pierre de Labrouillet în desfăşurarea atentatului. Atât de importante, încât problema escaladării războiului cu subsolul nu-şi găsea decât o sumară şi periferică tratare.

Ceea ce nu însemna câtuşi de puţin că escaladarea nu prilejuia un motiv grav de nelinişte, precum nici că noul curs al anchetei nu era de natură să semene îngrijorare, nesiguranţă şi chiar suspiciuni.

Ben îşi sorbea amărât cafeaua într-unul din ungherele barului „Texa”. Ştia că Armand de Fabre îi va pretinde unele explicaţii în legătură cu răpirea lui Giuseppe, fapt dezvăluit de presă. Desigur, urma să-i expună pe larg caracterul discuţiilor avute cu Ols Friedman şi va repara în parte acţiunea secretă în care se angajase… însă presupunerea că de Fabre va fi afectat ca prieten îl întrista. Şi totuşi, nu acestea erau problemele cele mai grave care îl preocupau pe Ben. În primul rând îl derutase mărturia doamnei

Hensi Zinger, depusă în faţa Tribunalului din provincia Smith, depoziţie în total dezacord cu declaraţiile pe care i le făcuse lui, cu ocazia vizitei efectuate în casa Evei Bodnencovits. Punea sub semnul îndoielii probabilitatea ca menajera să-i fi minţit, deoarece acum,

când se gândea mai bine, îşi dădea seama că luând-o prin surprindere ea nu făcuse altceva decât să reproducă fidel situaţia aşa cum o observase. Prin urmare, Ols Friedman intervenise ulterior şi-i determinase o conduită deosebită de cea pe care şi-o propusese ea? Dacă aşa se întâmplase, care era motivul? O altă nedumerire a lui Ben se referea şi la neaşteptata uşurinţă cu care se obţinuseră declaraţiile lui Giuseppe, declaraţii evident favorabile juristului. Desigur că ele se impun a fi continuate şi promisiunea unor dezvăluiri extrem de utile se contura aproape clar. Nedumerirea provenea însă tocmai din dezinteresul manifestat, cel puţin până în prezent, de comisia formată de duce. Este oare un semn că la baza tuturor evenimentelor se găsesc raţiuni ascunse şi incomode pentru unele persoane de vază?

Sosirea lui de Fabre îi spori şi mai mult neliniştea. Armand îl informă strict confidenţial că reluarea audierii lui Giuseppe se va face numai după un prealabil consult medical şi numai în prezenţa unui avocat desemnat să-i apere cauza. Hotărârea fiind luată de Arthur Wood, avea caracterul de lege, deoarece fusese aprobată şi de parlament cu unanimitate de vo

— Dar asta înseamnă pur şi simplu o obstrucţie, exclamă revoltat Ben.

— Nu cred că ai dreptate, îl contrazise Armand. Este absolut normal ca într-un stat democratic orice acuzat să fie în măsură să-şi revendice apărarea intereselor. Spun asta pentru că, bănuiesc, îţi dai scama ce va urma: în temeiul depoziţiilor, Giuseppe va fi învinuit de complicitate în organizarea atentatului.

— Bine, să zicem că angajarea unui apărător nu contravine constituţiei, dar de ce este necesar controlul medical?

— Fireşte că este o formalitate inutilă, în principiu. În cazul de faţă avocatul a cerut-o, probabil, cu intenţia de a amina dezbaterile, pentru a-şi procura unele date pe care să le aibă la îndemână în pledoaria sa.

În privinţa celorlalte chestiuni pe care le aveau de

rezolvat, atât Ben cât şi de Fabre se văzură nevoiţi să constate că deocamdată situaţia era nefavorabilă… Frederic Salamin, numit de curând în postul de comandant al trupelor de escaladare, era imposibil de abordat. Eva Bodnencovits murise, Canalia de Mentzel, cu care de Fabre izbutise, în cele din urmă să stea de vorbă, îşi menţinea declaraţia făcută comisiei de anchetă numită de duce. Giuseppe rămânea unica şansă, dar cum el se găsea în mâna lui Ols Friedman, se înţelegea de la sine că acesta va beneficia primul de eventualele rezultate. Mai intrau în sfera lor de atenţie Eduard Probiţki şi Jack Bobson. Probiţki, însă, nu avea nicio părere, pur şi simplu nu văzuse nimic, iar Bobson beneficia momentan de împuterniciri care ridicau bariere serioase între el şi Ben. Un simplu contact cu şeful poliţiei locale risca să se soldeze cu un mandat de arestare – realitate previzibilă în actualele împrejurări excepţionale – deci o învăluire tactică riguroasă, cu şanse de izbândă, nu era încă posibilă.

Spre mirarea lui Ben, Armand de Fabre nu-i reproşă faptul că-i ascunsese discuţiile avute cu Ols Friedman. Îi spuse, ce-i drept, că le bănuise întrucâtva, pornind de la premisa că juristul trebuia să se folosească de oameni cu discreţie şi chibzuinţă, poliţia fiindu-i, desigur, ostilă. Important era că eforturile lor se conjugau în sensul aceluiaşi scop. Părerea lui de Fabre i se înfăţişă lui Ben ca o invitaţie la colaborare mai amplă şi mai eficace. De aceea îi relată în amănunţime chestiunile asupra cărora găsea că pluteşte o incertitudine. Îi povesti şi despre inconsecvenţa menajerei şi despre faptul că nutrea uncie îndoieli cu privire la soliditatea întreprinderii lui Ols.

— Nu ştiu ce să-ţi răspund, mărturisi de Fabre, nu pot să-mi închipui nimic. Ciudăţenia, clară, fireşte, îmi ridică serioase semne de întrebare, dar fără dezvăluiri mai substanţiale nu putem emite nicio ipoteză. Singura soluţie este aceea de a urmări cât mai atent activitatea lui Friedman şi a tuturor celorlalţi.

Detectivul împărtăşea părerea lui Armand, era de acord cu precauţiunile ce se impuneau a fi sporite, dar îl

chinuia nerăbdarea elucidării cazului. Îi era dor de John Flemmings, un dor prostesc, poate, dar în mintea şi sufletul lui Ben el avea cu totul altă întruchipare. Aceea a prietenului regăsit, absolvit de ruşinea publică, repus în drepturile sale. Şi Giuseppe putea deveni un element extrem de util. De altfel, împreună cu de Fabre hotărâseră să meargă pe urmele declaraţiilor agentului de îndată ce ele vor fi socotite definitive. A doua zi, însă, aceeaşi presă zgomotoasă şi inconsecventă veni să aducă ştiri mai mult decât dezolante. Examenul medical exercitat asupra lui Giuseppe susţinea că agentul suferă de o slăbire acută a sistemului nervos şi că din această pricină este uşor influenţabil. Cu alte cuvinte, juristul Ols Friedman, profitând de şubrezenia pacientului, i-a sugerat prin hipnoză răspunsurile de care avea nevoie. Nenorocirea era că ducele aprobase concluzia examenului medical şi în consecinţă Giuseppe fu internat la spitalul de nebuni.

Capitolul XV ESCALADAREA

Cuvântul cel mai potrivit pentru a defini starea reală de lucruri era ceea ce se numeşte straniu. O succesiune de fapte greu de apropiat unele de altele care scăpau printre degete, lunecau zănatece, manevrate cu abilitate de o forţă necunoscută dar vicleană. Cel puţin Ben se găsea dezarmat, tocmai fiindcă nu reuşise să se orienteze. Nu înţelegea exact niciunul din evenimentele care se desfăşurau. Intenţiile ducelui nu-i erau clare, ale lui Ols de asemeni, iar în privinţa adversarilor, miza lor era lipsa de scrupule. Ceea ce îi preocupa în mod deosebit, era ca anchetatorii legali să-şi dezvăluie toate secretele, situaţia devenindu-le astfel şi mai profitabilă. De altfel, era singurul aspect pe care Ben îl intuise şi din care îşi făcuse o certitudine. Analizându-şi acum roadele eforturilor detectivul constata că ele sunt minime. Dar nenorocirea nu se mărginea la atât. Nenorocirea cea mai mare era că nici partenerii lui nu obţinuseră decât vagi succese. Reflectând asupra. acestei chestiuni Ben se gândea la măsurile făţiş obstrucţioniste luate de duce în legătură cu ancheta întreprinsă de Ols Friedman. Giuseppe, de pildă, fusese

smuls din mâinile juristului din motive greu de înţeles. Detectivul nu se îndoia că agentul era perfect sănătos şi că internarea lui într-un spital de nebuni s-a făcut datorită unor raţiuni tenebroase şi în deserviciul restabilirii adevărului.

Atmosfera în care se desfăşura existenţa ducelui era apăsătoare. Dacă ancheta demonstra ciocnirea de interese între diferite grupări, implicit lipsa de fermitate a ducelui şi chiar o anumită şubrezire a siguranţei statului, escaladarea războiului cu subsolul prilejuia consecinţe din cele mai grave. Chiar pătura indiferentă a populaţiei, fiind lovită în nevoile ei vitale, se pronunţa împotriva politicii ducelui. Practic, întreaga activitate economică era paralizată nu numai prin absenţa lui Salamin, principalul industriaş al ducatului, ci şi prin alte impedimente de ordin imediat. Enormul bloc zăcea în întuneric noapte de noapte, liftierii şomau, în sere se prăpădea recolta, apa se aducea din satul vecin printr-un coridor neutru, cu sacaua, lumea trăia perspectiva înfometării. Ca să nu mai vorbim de victimele făcute de războiul ucigător. Fiecare avea o rudă sau un prieten în subsolul ducatului, pe care-l urmărea primejdia morţii. Fiecare familie avea un ostaş în armata lui Salamin, purtând de asemeni perspectiva morţii. Şi care naţiune de pe pământ nu s-ar revolta şi nu ar riposta energic împotriva acelei gândiri politice care îşi trimite forţa pe eşafod? Dacă în primele ore de la declanşarea escaladării presa, mai ales, şi chiar o parte a opiniei publice îi neglijaseră consecinţele, preocupate de mersul anchetei, în curând situaţia se inversă. Ediţiile zilnice publicau ample reportaje despre război, însoţite de fotografii, dădeau informaţii despre numărul victimelor, criticând atitudinea belicoasă a domnului Wood. Deşi radioul şi televiziunea, exprimând exclusiv punctul de vedere al ducelui, încercau să contracareze ofensiva presei, promiţând o încetare rapidă a ostilităţilor” impopularitatea lui creştea vertiginos. Era inutil să se justifice războiul prin aceea că subsolul şubrezea siguranţa statului şi implicit bunăstarea locuitorilor. Toată lumea ştia

că acest conflict poate fi rezolvat prin asigurarea unor condiţii onorabile de muncă şi prin aprobarea proiectului de lege privind problema drepturilor civile. Singurii partizani devotaţi ai ducelui se dovediră a fi cetăţenii provinciei Smith (minus o parte mică, printre care Friedman, Peronis ş.a.), adică aceiaşi oameni care, în campania electorală, refuzaseră să-şi dea votul pentru Arthur Wood. Pe vremea aceea, însă, principiile călăuzitoare ale candidatului se deosebeau radical de ideile fruntaşilor din Smith, pe când acum se întâlniseră în sfârşit pe un teren de acţiune comun.

Pentru Ben, fireşte, noua atitudine a ducelui constituia o enigmă. Ca prieten şi colaborator al domnului Wood, detectivul era dezamăgit şi jignit. Iar în calitatea lui de cetăţean, se temea că escaladarea aduce cu sine primejdia iminentă a unor tulburări grave în existenţa statului. Îi împărtăşi şi lui Ols Friedman temerile, în nădejdea că juristul îi va oferi o explicaţie mai amplă. Dar şi acesta se găsea într-un moment de panică. Înţelegea limpede catastrofa, o condamna, se declara de acord că presa şi opinia publică trebuie să acţioneze cu hotărâre pentru a determina o revizuire a politicii ducelui, însă nu înţelegea motivele care au condus la o atare situaţie.

Ştirile de pe front soseau cu mare iuţeală şi de fiecare dată ediţii speciale le făceau cunoscute cetăţenilor nemobilizaţi. În biroul juristului se îngrămădiseră o mulţime de ziare, iar cei doi bărbaţi le răsfoiau cu înfrigurare uitând cu totul de afacerile lor referitoare la anchetă.

Sârguinţa le fu răsplătită curând. În numerele de seară apărură câteva articole cu un profil neaşteptat. Anume erau înserate discuţiile avute de reporterii de război cu dl. Frederic Salamin, care declarase că escaladarea este potrivnică intereselor ducatului, că trebuie să se găsească o soluţie imediată de conciliere. Ulterior, în cadrul unei conferinţe de presă ţinută în aceeaşi scară, dl. Salamin anunţă că pregăteşte un raport amănunţit despre situaţia de pe front, despre primejdiile

pe care le implică escaladarea, precum şi propunerea de a se înceta ostili

— Ei, drăcie, mormăi Ben nemulţumit, tocmai Salamin s-a găsit să facă pe pacifistul. El care e direct interesat şi poate motivul cel mai serios de război. Doar pentru profiturile lui se luptă la subsol.

— Înseamnă că este mai deştept decât Wood. Şi-a dat seama, la timp că impopularitatea lui Wood este în creştere şi preferă să piardă ceva de la el – nu prea mult, fireşte – pentru a intra în graţiile alegătorilor.

— Escrocul, înjură Ben.

— Escroc, neescroc, pentru ducat este mai bine să se pună capăt escaladării, îl contrazise Ols.

— Şi asta e adevărat, recunoscu Ben. Dar mă îngrijorează soarta domnului Wood.

— Treaba lui, Ben, el s-a lipsit de sprijinul nostru şi şi-a căutat în altă parte sfătuitorii. N-are decât să suporte consecinţele.

— Dar e păcat, d-le Ols Friedman, e o nedreptate…

— Cine să ştie, Ben, unde e dreptatea? Cine?

Capitolul XVI
RĂPIREA. CĂDEREA LUI WOOD

Ancheta, mai bine zis continuarea ci, deveni imposibilă. Întreaga atenţie era reţinută de războiul cu subsolul. Se întâmplau lucruri mult prea grave ca să fie altfel. În dimineaţa următoare, comunicatul promis de Frederic Salamin apăru în presă dezvăluind însă un lucru diferit de ceea ce se aştepta. Ben, cel puţin, avusese convingerea că o discuţie a lui Salamin cu ducele va conduce la un punct de vedere comun. Declaraţia din presă, însă, infirma orice pronostic optimist făcut de oamenii credincioşi lui Wood. Ducele insistase ca războiul să continue, institui starea excepţională şi dizolvă parlamentul. Armand de Fabre se refugiase disperat şi uluit la Ben, dl. Wood îl izgonise pentru că îl sfătuise să nu procedeze astfel. De Fabre îi relată lui Ben şi discuţia dintre Wood şi Salamin, discuţie furtunoasă, extrem de violentă. Industriaşul susţinuse încetarea imediată a

războiului. Ducele amintea mereu de trădare. „Mă găsesc între trădători, ţipa el, tocmai acum să încetăm ofensiva? De ce tocmai acum?” Salamin părăsise sala de şedinţe înainte de a se termina consfătuirea şi pornise direct pe front, coborând treptele pe jos.

— Temerea mea cea mai mare este că Salamin nu se va opri aici, spuse de Fabre. Doar a candidat în alegerile trecute, înseamnă că doreşte să preia conducerea blocului. Şi actualmente a prins cele mai favorabile condiţii. Mai bine zis nu le-a prins ci le-a creat. Hotărârea de escaladare a războiului nu aparţine exclusiv lui Wood. Ea a fost luată în urma unor îndelungi tratative purtate între el, Salamin, de Mentzel şi Duvalieiv Numai că în vreme ce ducele nu mai vrea să-şi plece urechea la sfaturile nimănui, ceilalţi au sesizat imediat pulsul opiniei publice şi şi-au schimbat tactica. Asta este, oftă de Fabre. Îmi pare rău pentru Wood.

— Am impresia că fiecare dintre ei a încercat să-l compromită pe celălalt. Şi din păcate omul păcălit a ieşit tocmai ducele, spuse Ben. Apoi deodată tresări, străfulgerat de o idee: ascultă, de Fabre, strigă el, nu crezi că şi atentatul trebuie pus pe seama aceleiaşi încercări de a se submina unul pe altul?

— Ştiu eu? răspunse de Fabre. S-ar putea, reflectă el.

— Ah, dac-am şti unde este John acum, dac-am şti, zise Ben cucerit de ideea care-i trecuse prin minte. Câte lucruri nu ne-ar explica el…

— Poate că Flemmings nici nu mai este în viaţă, oftă de Fabre. Dacă John a fost folosit ca unealtă – cu sau fără voia lui – s-au gândit ei să-l facă inofensiv.

— Păcat… Ascultă-mă bine, de Fabre, şi Ols şi toţi ceilalţi se găsesc pe o pistă falsă… Trebuie să pornim de la premisa că atentatul avea raţiuni po

— Asta o ştim…

— Nu m-am exprimat bine… Uite ce cred eu, de Fabre. Să recapitulăm puţin situaţia: asupra ducelui se trag mai multe focuri de armă. Asasinul ocheşte prost sau intenţionat prost, un singur glonte nime

reşte în plin, şi acela loveşte la întâmplare, pe agentul Tippi, probabil o victimă absolut nevinovată. Dar asasinul se găseşte în sală, ori este puţin demn de crezare că în organizarea unui atentat alegerea ţintaşului se face superficial. Acesta e un prim punct nelămurit.

— Să zicem că ochea dintr-o poziţie incomodă, zise de Fabre şi atunci nu mai există dubii.

— Să zicem, fu de acord Ben. Nici nu e prea important, de fapt. Sunt alte lucruri mai de seamă. Ziceam deci că asasinul se afla în sală. Firesc ar fi fost ca agenţii secreţi să-l protejeze pe duce în acele momente de panică. Ori, după cum ai văzut, slujbaşii plătiţi tocmai pentru treaba asta s-au împrăştiat prin sală. Cum de şi-au uitat atât de simplu obligaţiile? Ţi se pare oare normal ca nişte agenţi, educaţi ani de zile despre felul cum trebuie să procedeze în diferite situaţii complicate, inclusiv în cazurile de atentat, să-şi neglijeze atribuţiile? Eu cred că nu. Al doilea punct nelămurit, eşti de acord?

— Parţial, da. Adică trebuie să acordăm şi un minimum de credit panicii create. Să presupunem că şi-au pierdut capul şi ei ca şi toţi cei prezenţi.

— Din moment ce noi doi nu ni l-am pierdut, sunt convins că nici ei mu şi l-au pierdut. Să continuăm, deci. Este arestat John Flemmings, prietenul ducelui. Familia declară că mandatarul ordinului de ridicare era Pierre de Labrouillet. Ducele se declară surprins, promite sprijinul său total în scopul restabilirii dreptăţii. Concomitent, însă, ordonă formarea unei comisii guvernamentale de anchetă. Nu fără a da asigurări că, paralel, va prelua orice date demne de interes. Dar în cadrul audierilor organizate de comisie nu sunt admise decât câteva persoane, excluzându-se fără nicio explicaţie, de pildă, chiar familia Flemmings. Exista oare un motiv special? Iată a treia nedumerire. De acord?

— Da.

— Bun. Să continuăm atunci. În momentul în care Ols Friedman anunţă deschiderea unei anchete separate cu

sprijinul tribunalului din Smith – citind-o pe Eva Bodnencovits, ducele răspunde iritat şi autorizează o declaraţie prin care critică iniţiativa juristului. De ce ducele ia o astfel de atitudine? Iată, prin urmare, a patra nelămurire. Al cincilea semn de întrebare: cine a ucis-o pe Eva? Ulterior apare în scenă Giuseppe, care face o seamă de mărturisiri importante, cum ar fi: Eva Bodnencovits făcuse depoziţii false în cadrul comisiei la rugămintea lui Salamin prin Pierre de Labrouillet. Aşadar industriaşul avea interese precise. Care erau ele? Mai departe, Giuseppe recunoaşte că a participat la arestarea lui John Flemmings din ordinul lui Pierre. Şi cred că („într-adevăr nu ştie unde a fost apoi transportat. În schimb, ducele răspunde din nou iritat, iar medicul îl declară pe Giuseppe iresponsabil, deci declaraţiile lui sunt inutile. De ce a procedat astfel dl. Wood? Şi o ultimă chestiune: comisia nu a analizat sub nicio formă desfăşurarea propriu-zisă a atentatului (numărul gloanţelor, direcţia lor etc.).

— Nu ştiu, mărturisi de Fabre. Fapt este că unele nelămuriri există şi că ele pot fi luate mai atent în considerare, pot deveni premise în pornirea unor cercetări amănunţite.

— N-am terminat încă, spuse Ben.

Capitolul XVII CONCLUZIILE LUI BEN

— N-am terminat încă, repetă Ben. Analizând cele de mai sus mi-am permis să mă fixez asupra unor ipoteze. Şi anume că atât Frederic Salamin cât şi Arthur Wood au organizat atentatul. Arthur Wood s-a mulţumit cu un simulacru, de fapt, în intenţia declanşării războiului. Mai precis folosind pretextul atentatului pentru instituirea stării excepţionale în ducat, Arthur Wood a încercat să şi-i apropie pe Salamin şi pe Canalia de Mentzel, ambii adopţi ai escaladării. În acest caz este posibil ca John Flemmings să fi tras câteva focuri în gol, cu simplul scop de a crea panică. Cine l-a ucis, însă, pe Tippi? Tippi a fost, după părerea mea, împuşcat de oamenii lui Salamin. Industriaşul era perfect informat despre manevra ducelui, colaborând de fapt la inspirarea ei. Pentru a fi însă sigur că

Arthur Wood nu va renunţa la idee şi-a tocmit şi el un om care să tragă câteva focuri în gol, tot pentru crearea panicii (întâmplător e lovit şi Tippi). De ce susţin treaba aceasta? în primul rând pentru că în interval de 30 de secunde s-au tras 12 gloanţe. Le-am numărat eu însumi. Ori, cu pistoalele pe care le avem noi se pot trage de abia într-un minut 12 cartuşe. Aşadar s-a tras cu două. În sprijinul afirmaţiei mele vine şi traiectoria lor, deşi intenţia a fost să se tragă drept în sus. Şase însă aveau drept ţintă partea dinspre prezidiu, iar alte şase erau îndreptate spre fundul sălii. Acuma de ce susţin că nu Flemmings l-a ucis pe Tippi? Pentru că el era în preajma ducelui, iar agentul de circulaţie a fost lovit din spate, cicci de omul lui Salamin. Mă vei întreba de ce industriaşul a acceptat manevra lui Wood? Arthur a venit cu un program electoral pe care nu avea dreptul să-l schimbe. Şi-a dat însă seama că Salamin, de Mentzel, Duvalier, Bodnencovits şi alţii îi sunt adversari periculoşi şi a încercat să le intre în voie. Şi a pornit de la premisa falsă că războiul ar fi un bun prilej de împăcare. I-a împărtăşit atunci planul lui Salamin care l-a acceptat deîndată. Industriaşul şi-a dat seama că momentan o escaladare a războiului este inoportună şi atunci a înţeles că Wood merge pe calea pierzaniei, fapt ce-i netezea drumul către conducere. După câte se vede n-a greşit.

— În general s-ar putea să ai dreptate, conveni de Fabre. Dar rămân încă zone neclare. De pildă, de ce l-au arestat pe John?

— Ca să-l reducă la tăcere.

— De acord. Dar de ce nu a fost suprimat şi celălalt martor, omul lui Salamin?

— Probabil că nu s-a ivit un prilej favorabil încă. Dar o vor face, dacă nu au şi făcut-o trimiţându-l pe front şi împuşcându-l pe la spate.

— La fel de nelămurită este şi problema sinuciderii doamnei Bodnencovits. Ce motive au determinat-o să-şi curme viaţa?

— Aici cred că trebuie să stabilim mai precis dacă

este vorba de o sinucidere sau de altceva. Dacă a fost asasinată s-ar putea să luminăm puţin taina. Ols Friedman a vizitat-o la numai câteva minute înainte de a-i fi descoperit cadavrul. Mi-a spus-o Hensi Zinger. La Tribunal, însă, menajera a declarat că singurul vizitator al Evei în dimineaţa aceea a fost Giuseppe.

— Aha! făcu de Fabre sincer surprins. Aşadar şi amicul Friedman urmăreşte ceva…

— Nu ştiu dacă urmăreşte neapărat uciderea unor oameni, personal mă îndoiesc, dar în definitiv orice lucru este posibil… *

— Ben, zise brusc de Fabre, ţii cu tot dinadinsul să dezlegi firele acestor evenimente?

— Desigur, afirmă hotărât detectivul. Sunt pentru dovedirea adevărului.

— De acord, Ben, numai că ipotezele tale trebuie demonstrate.

— Fireşte. Asta vom încerca. Am câteva proiecte pe care trebuie să le discutăm chiar astă-seară.

Capitolul XVIII adevărata cădere a ducelui

Dacă pentru unii cetăţeni, ca de Fabre sau Ben, de pildă, rezultatele conflictului dintre Wood şi Salamin erau previzibile, pentru majoritatea cetăţenilor ele veniră pe neaşteptate. Nu fiindcă nu doreau încetarea războiului cu orice preţ, inclusiv cu preţul înlăturării ducelui, ci pentru că omul care susţinea cauza era un partizan recunoscut al escaladării, adică Salamin. Şi de bună seama că reconsiderarea propriilor sale concepţii nu putea trece neobservată. Dar faptul împlinit era incontestabil acum. Cu de la sine putere, Frederic Salamin încheie un armistiţiu pe termen nelimitat – termen în care urmau a fi disr cutate toate diferendele existente – cu subsolul, fapt ce atrase furia ducelui, care îl scoase din funcţia de comandant al armatei. Drept răspuns industriaşul îl arestă pe duce şi organiză un plebiscit. Date fiind împrejurările excepţionale Frederic Salamin se instală la conducerea guvernului după care, în cadrul unei emisiuni radiotelevizate, îşi reafirmă programul politic expus şi în cadrul plebiscitului: încetarea

imediată a escaladării, reinstalarea parlamentului în drepturile sale, negocieri în direcţia rezolvării favorabile a legii drepturilor civile, precum şi a revendicărilor cerute de clasa producătoare. În legătură cu Arthur Wood, noul duce declară că va supune aprobării parlamentului propunerea ca el să fie expulzat din ducat. Instalarea lui Salamin coincise însă cu patru evenimente care pentru moment trecură neobservate: Giuseppe fusese găsit spânzurat în camera sa şi Hensi Zinger împuşcată în lift. Al treilea eveniment îl cunoşteau numai trei oameni; Armand de Fabre, Ben şi doctorul Bernard Chapin. Medicul personal al fostului duce, rămas şomer acum, fusese vizitat de către detectiv şi fostul consilier special şi discutaseră îndelung două chestiuni. Bernard Chapin fusese desemnat medic legist atât în constatarea decesului doamnei Bodnencovits cât şi în cazul lui Giuseppe. Acest lucru fusese făcut în secret la cererea lui Arthur Wood. Fiindcă i-o ceruse el, medicul îi promisese concursul. Vizitat acum de Ben şi de Armand, Bernard Chapin se văzu deodată pândit de primejdii. Se găsea în posesia unor date preţioase, constituind astfel un pericol pentru anumite persoane care ar dori mult să nu existe martori în uncie probleme importante pentru ei. Cum pe cei trei bărbaţi îi lega şi o prietenie mai veche şi cum noul duce nu îi socotea printre colaboratorii lui şi probabil că le va şi face unele greutăţi, doctorul se solidarizează cu acţiunea lui Ben şi Armand. În consecinţă, le furniză două elemente de bază: Eva Bodnencovits nu se sinucisese, fusese strangulată, iar Giuseppe era sănătos tun. Buletinul fals dat publicităţii îl alcătuise la cererea ducelui. (În momentul în care Bernard Chapin le comunică aceste informaţii, nici Ben, nici de Fabre nu aflaseră încă de moartea menajerei şi a agentului Giuseppe.) Informaţia, cu totul remarcabilă, prilejui terenul unor numeroase speculaţii, dar medicul nu fu în stare să ofere şi alte indicaţii. Ar fi fost interesant de aflat, desigur, motivul pentru care Arthur Wood determinase însuşirea unor concluzii false, motivul pentru care ocolise adevărul. Din păcate, dl. Chapin era în afara acestor jocuri

de interese, ele îi depăşeau nu numai atribuţiunile, ci şi puterea de înţelegere. Dar pentru Ben şi Armand de Fabre şirul evenimentelor spectaculoase se strădui să le aţâţe şi mai mult curiozitatea, să le mai arunce o nadă. Nici nu se încheiase încă bine discuţia dintre ei şi o nouă ediţie specială de presă avu darul să arunce în luptă elemente senzaţionale. Pagina întâia cuprindea o declaraţie a noului duce cu privire la organizarea şi desfăşurarea atentatului. Frederic Salamin susţinea că aşa-zisul complot fusese un simulacru, de fapt, pus la cale de însuşi Arthur Wood în scopul creării stării excepţionale, favorabilă schimbării programului său politic asumat în perioada campaniei electorale. În sprijinul precizărilor aduse industriaşul anunţă că predecesorul său, Arthur Wood, îi propusese la o întâlnire din luna aprilie să găsească o soluţie de împăcare efectivă, în acest sens el obligându-se să dezvolte războiul cu subsolul în virtutea unei formule pe care o va găsi corespunzătoare. „Ducele ştia, sublinia industriaşul, că în anii trecuţi îmi manifestasem dorinţa de intensificare a escaladării. Dar dl. Wood nu ştia că între timp părerile mele în această chestiune suferiseră modificări esenţiale”, continuă Salamin. „Bineînţeles, afirma el mai departe, în conformitate cu noile mele vederi am refuzat colaborarea propusă. Adaug, pentru o cât mai veridică înţelegere, că la discuţie fusese martoră şi doamna Bodnencovits. Ulterior nu am mai abordat acest subiect, împrejurare ce m-a făcut să cred că ducele abandonase proiectul. După cum se ştie el a fost totuşi pus în aplicare în modul cunoscut. I» a eventuala întrebare referitoare la pricinile pentru care nu am încunoştinţat deîndată parlamentul şi opinia publică, trebuie să arăt că teama de a nu submina siguranţa ducatului a fost unicul motiv. Nu voiam să facilitez tulburări cu consecinţe grave?”

— Aceasta este lovitura de graţie, reflectă Armand de Fabre după ce isprăvi de citit.

— Da, aprobă cu tristeţe Bernard Chapin.

Detectivul, în schimb, tăcea posomorât. Ţinea încă ziarul deschis şi parcurgea a nu ştiu cita oară rândurile de-

a dreptul uluitoare.

— N-aş fi crezut niciodată, continuă să vorbească de Fabre. N-aş fi crezut că dl. Wood…

— Sunt convins că este o maşinaţiune murdară la mijloc, spuse medicul, sincer impresionat.

— Mie îmi sunt neclare câteva lucruri, mormăi Ben, mai mult pentru sine.

— Care anume? îl cercetă cu interes de Fabre. Pe faţa lui se putea ghici o vie curiozitate şi nedumerire. Credinţa sa că Salamin declarase cele de mai sus în ideea distrugerii definitive a adevărului i se părea infailibilă.

— Nu ştiu, poate că mă înşel, răspunse Ben. Dar pentru mine, cel puţin, o asemenea dezvăluire ar fi constituit oricând o tactică eronată. Să mă explic, continuă el. Cred că Salamin nu este un om prost. De ce a ignorat atunci posibilitatea unei întrebări pe care orice om serios i-ar pune-o? Şi anume: care sunt motivele schimbării atitudinii sale în privinţa escaladării? Trebuia să ni se dea o explicaţie. Apoi justificarea tăcerii lui, a nedezvăluirii planurilor ducelui, nu este plauzibilă. Cu toţii ştim că dorea puterea, prin urmare avem dreptul să-l suspectăm de faptul că în cazul unei ocazii favorabile de a-l compromite pe Wood, nu s-ar fi dat îndărăt. Şi, în sfârşit, Salamin apelează la un martor inexistent. Mai precis, la un martor asasinat.

— Bine, dar nu sunt excluse din discuţie nişte simple coincidenţe, chiar ciudate fiind ele! exclamă Chapin. De Fabre îl aprobă tăcut.

— Fireşte, se declară de acord Ben. Însă oricum industriaşul îşi face un deserviciu. El ţine să sugereze că politica lui se bazează pe stabilitate şi forţă conducătoare. Cum se explică atunci această proprie calomniere? Tăcerea este o armă a fricii şi a şubrezeniei în astfel de cazuri. Ca să nu mai vorbim că se iveşte încă o întrebare: de ce a fost asasinată Eva Bodnencovits?

— Probabil că Salamin spune adevărul, şi atunci asasinul este dl. Wood, care dându-şi seama, din păcate prea târziu, că ascensiunea industriaşului este inevitabilă,

a căutat să-şi suprime martorul vinovăţiei lui, reflectă de Fabre.

— Sau şi pentru a-l suprima pe martorul vinovăţiei lui Salamin, replică detectivul.

— Bine, dar atunci de ce a mai făcut industriaşul o astfel de declaraţie? ridică vocea de Fabre uşor

— Asta aş vrea să ştiu şi eu, spuse Ben mohorât.

Capitolul XIX PUNCTE NECLARE

Detectivul îşi chinuia mintea căutând răspunsul la întrebări de-a dreptul fabuloase. Ce rol avusese Giuseppe în toată povestea şi ce-l îndemnase să recurgă la gestul sinuciderii? Şi era vorba într-adevăr de o sinucidere? apoi cine o ucisese pe Hensi Zinger şi de ce? Ştirile le aflase în presa de dimineaţă, clar faptele puteau fi considerate încheiate. Ei, bine, dar atunci există oare un om în întreg ducatul capabil să dea o sugestie profitabilă? În barul „Texa" unde îşi lua dejunul, în virtutea obiceiului, Ben îl zări deodată pe Pierre de Labrouillet. Intrase agitat, îşi aruncă privirile tulburate peste mesele în jurul cărora erau puţini consumatori, şuşoti ceva cu patronul, apoi plecă. În curând la urechile detectivului ajunseră informaţii neclare, dar nu peste multă vreme televiziunea le confirmă: Arthur Wood dispăruse în cursul nopţii, susţinându-se „judecăţii poporului14, după definiţia speakerului. Ben ascultă veştile cu gura căscată, apoi un tremur nervos îl copleşi violent. Încă o necunoscută, încă un bolovan aruncat în cristalul adevărului. Era o realitate ridicolă şi jignitoare, o ruşine publică! În primul moment Ben se gândi să-l urmărească pe de Labrouillet, dar îşi reaminti figura lui agitată şi-şi dădu seama că şeful agenturii este la fel de uluit şi de neinformat. Ar fi, deci, o discuţie inutilă şi poate chiar riscantă. Îi telefonă lui Ols Friedman.

— Hello, Ben, îi răspunse acesta bine dispus. Kl-ai neglijat în ultima vreme.

— Mai degrabă dumneavoastră, maestre, îi răspunse detectivul.

— Treburile, dragul meu, treburile, şopti juristul. Eu îmi continui ancheta.

— Aţi aflat ultimele noutăţi, domnule Friedman? Ba chiar mai multe decât îţi închipui, băiete

— Arthur Wood a fost ucis?

— Nu ştiu, nu cred. Probabil a fugit într-adevăr. Dar nu despre asta e vorba, Ben. Ci despre tine.

— Despre mine? strigă detectivul surprins.

— Da, dragul meu. Ceea ce mă miră este faptul că te mai găseşti în libertate.

— Cum adică? întrebă sufocat Ben.

— Ei, vezi, spuneam cu că sunt mai bine informat decât tine? Află, dragul meu, că Frederic Salamin a dispus arestarea tuturor colaboratorilor lui Wood, prin urmare şi a ta.

— Aha, se mai linişti detectivul.

— Pare că nu te revoltă prea mult, Ben.

— Ba da, dar sincer fiind mă aşteptam la lucruri şi mai grave. Totuşi, ce este de făcut, maestre?

— Să te ascunzi!

— Unde? Doar în ducat oricum te găseşte. Iar de fugit nu prea am poftă.

— M-am gândit şi eu, Ben. Cred că trebuie să vii la mine. Aici vei fi în siguranţă. De altfel, nu va fi necesar mai mult de 2 – 3 zile. Vei asista la o lovitură de teatru formidabilă, îl asigură juristul, după care îţi vei recăpăta libertatea deplină.

— Vă mulţumesc foarte mult, domnule Friedman. Însă nu sunt singur… Ştiţi… este vorba de Armand de Fabre şi de Bernard Chapin… Nu pot să-i părăsesc.

— Ştiu, m-am gândit şi la asta. Fireşte, veniţi toţi trei, încheie vesel juristul.

— Vă mulţumesc încă o dată maestre, spuse Ben închizând telefonul. Apoi alergă de îndată în apartamentul lui de Fabre. Aici se găsea şi doctorul Chapin, reţinut la sugestia lui Ben din seara precedentă pentru a-l putea proteja la nevoie.

— Trebuie să ne refugiem, îi informă Ben precipitat. Salamin a lansat mandate de arestare împotriva noastră.

— De unde ştii? întrebă cu naivitate medicul Chapin”.

— Am vorbit cu Ols Friedman. M-a asigurat de tot sprijinul.

— Ne va găzdui el?

— Juristul afirmă că nu va fi nevoie mai mult de 2 – 3 zile până se va lămuri situaţia.

— Să mergem atunci, zise de Fabre isprăvind de împachetat.

— Să fiţi foarte atenţi, îi avertiză Ben. Nu ne predăm nimănui. Firește, cel mai bun lucru este să ocolim primejdia, dar la nevoie trebuie să ripostăm.

Detectivul ieşi din apartament, cercetă cu privirea culoarul, apoi le făcu semn prietenilor să-l urmeze. Se ascunseră în dosul cuşetei de aşteptare, sunând după liftul pentru provincia Smith. Din fericire, publicul călător avea alte îndeletniciri, astfel că nu era niciun fel de circulaţie pe culoare, iar cuşeta era pustie. În schimb liftul întârzia exasperant, semaforul se încăpăţânase în culoarea roşie, probabil dobitocul de Paolo adormise. Deodată, însă, un lift fulgeră pe dinaintea ochilor lor, năvălind spre subsol cu o viteză nebună. Agentul Paolo îl urmărea fluierând asurzitor. În trecere/Ben avu vreme să-l observe în primul vehicul pe Pierre de Labrouillet, care manevra aparatul pradă unei panici cumplite.

— Aici este ceva neclar, zise Ben. În misiune Paolo nu are dreptul să-l reţină. Poate o fi ceva în legătură cu John Flemmings? se lumină el deodată, gândindu-se la nişele secrete din subsolul ducatului. Se hotărî brusc:

— Armand, tu şi doctorul Chapin vă duceţi la Ols Friedman. Eu îl urmăresc pe Pierre. Comunicaţi-i bătrânului că am să vin mai târziu. Reuşi să prindă şi el un lift şi porni în goană după şeful agenturii secrete. Aluneca ameţitor de rapid, dar nu avea de ce se teme deoarece Paolo lipsea din post. Pe când ajunse jos, însă, mai avu doar vreme să-l vadă pe de Labrouillet cum se urcă într-o maşină, cum denia-rează asurzitor şi intră în autostradă, în vreme ce grănicerii trag inutil focuri de armă.

— Deci a fugit, s-a expatriat! constată Ben aproape paralizat. Dar ce dracu’ s-a întâmplat?

Îi telefonă din nou juristului.

— Hello, Ben, îl salută el jovial. Prietenii tăi sunt în siguranţă. Ai rezolvat ceva?

— De Labrouillet s-a extrădat.

— A reuşit deci? hohoti juristul. Lasă, Ben, am să-ţi explic eu cândva. Te aştept.

— Am să vin cât mai repede, maestre.

Luă din nou liftul, dar acum pentru a face cale întoarsă. Mergea liniştit, îi convenea chiar o viteză redusă, pentru a se putea gândi mai bine la semnificaţia emigrării şefului agenturii secrete. Dar Ben nu se ţinu întocmai de cuvânt în privinţa lui Ols Friedman şi întârzie mai mult decât promisese.

Capitolul XX!

DETECTIVUL BEN PE CONT PROPRIU.

Ceea ce-l reţinu pe Ben printre cetăţenii liberi ai ducatului fu o dezminţire pronunţată de duce în legătură cu declaraţia înserată în presa de ieri. Dezminţirea, având un caracter dramatic, îl făcu pe detectiv să-şi închipuie că există o oarecare dezordine în ducat, şi că aceasta îi va permite încă vreo câteva ore de nestingherealã. Probabil că Salamin este prea preocupat acum de alte chestiuni ca să mai aibă răgazul de a emite şi ratifica mandate de arestare. Mai ales că mâna lui dreaptă îl părăsise. Dar să revenim la dezminţirea pronunţată de duce. În ziua precedentă, Ben îşi exprimase unele îndoieli şi rezerve faţă de acuzaţia adusă de industriaş împotriva lui Wood. Nu mică îi fu surpriza deci când constată că evenimentele îi confirmau temerile. Frederic Salamin arăta – în cadrul unui interviu – că declaraţia nu îi aparţine, că fusese neplăcut impresionat de apariţia ei. „N-am încredinţat nici unei reviste informaţii referitoare la domnul Wood, sublinia el. Ulterior am aflat că plicul conţinând textul respectiv a fost trimis în numele meu prin poştă de către o persoană necunoscută. Nu am contestat imediat valabilitatea articolului, în speranţa că de Labrouillet va identifica pe răufăcător şi că astfel vom putea informa mai bine opinia publică. Întrucât proiectul a eşuat, am avut o discuţie

violentă cu şeful agenturii secrete. Consecinţa a fost expatrierea lui”. Dacă Ben accepta precizările ducelui în privinţa declaraţiei, socotindu-le demne de crezare, nu la fel privi şi chestiunea lui Pierre. Pentru el nu era suficient de explicit motivul acesta. Se mai adăuga şi un aspect nou: fuga lui Pierre însemna şi pierderea eventualelor elemente în legătură cu asasinarea menajerei. Şeful agenturii secrete preluase el însuşi ancheta, de aceea nimeni nu avusese acces la sursele de documentare posibile. Cel puţin Ben nutrise undeva speranţa că va putea discuta cu Pierre şi că într-un fel oarecare va reuşi să-l determine să-i facă unele dezvăluiri. Dar iată că de Labrouillet nu mai este şi totul trebuie reluat pornindu-se de la o necunoscută absolută.

Ceea ce hotărâse, însă, definitiv rămânerea lui Ben printre cetăţenii liberi, amânând refugierea la Ols, fu o întâmplare nu numai ieşită din comun, dar vizând chiar perspective mai ample de dezlegare a faptelor petrecute în ultimele zile în ducat. După cum se ştie, ancheta juristului stârnise* comentarii numeroase şi diferite. Este adevărat că acuitatea crizei escaladării o trecuse pentru scurt timp pe planul doi al preocupărilor opiniei publice. Odată conflictul atenuat într-o anumită măsură, însă, readuse în centrul atenţiei activitatea lui Ols Friedman. Presa consacra ample comentarii referitoare la ambiţia bătrânului. Fie că se exprimau rezerve serioase ţinându-se cont de stagnarea evidentă a lucrărilor – fie că se apreciau favorabil, chiar cu exagerări pe ici pe colo, eforturile amintite. De altfel, însuşi Ols Friedman contribuia substanţial la înscăunarea unei atmosfere care să-i fie extrem de favorabilă. În această după-amiază Ben constată că, mai mult decât lăsau să se întrevadă şi

previziunile deosebit de optimiste, lucrurile căpătau un caracter nou, concentrându-şi ponderea esenţială în jurul lui Ols Friedman. Numele bătrânului jurist nu numai că era pe buzele tuturor, dar el era pus în imediată legătură cu speranţa lămuririi grabnice a evenimentelor.

Ce-i drept, Ols declarase că în câteva ore intenţiona să dea publicităţii ştiri senzaţionale.

Şi într-adevăr Ben nu regretă că mai rămase încă în libertate amânându-şi exilul, chiar dacă era vorba de o măsură provizorie. Provincia Smith lansă un puternic atac împotriva lui Frederic Salamin, dezminţindu-i ambele luări de poziţie. Industriaşul era acuzat de complicitate în organizarea atentatului, de asasinarea Evei Bodnencovits şi a menajerei. Argumentele aduse în sprijin reflectau următoarea situaţie: Arthur Wood împreună cu Frederic Salamin inspiraseră acţiunea şi o aplicaseră efectiv în practică. Escaladarea, însă, a constituit motivul disensiunilor din sânul coaliţiei. În vreme ce Wood nu şi-a dat seama de implicaţiile războiului, industriaşul a înţeles imediat că se impune o politică mai flexibilă, o tactică nouă. Erau singurele posibilităţi de recâştigare a terenului, de recucerirea publicităţii. Numai că Salamin a folosit împrejurările exclusiv pentru sine, în scopul realizării ambiţiilor sale, acelea de a prelua puterea supremă în ducat. În acest sens şi-a luat măsurile de precauţiune necesare, înlăturând-o pe Eva Bodnencovits, la curent cu întreaga situaţie existentă. Şi aici Ben avu revelaţii surprinzătoare: Ols Friedman şi-l aliase tocmai pe Canalia de Mentzel în demonstrarea tezei. Prefectul provinciei Smith pretindea că deţine o scrisoare a Evei Bodnencovits, în care senatoarea îl informa despre organizarea şi ţelurile complotului.

Din păcate, ştirile îi parveniseră prea târziu pentru a mai putea fi evitat. Dar ele sunt utile în cadrul eforturilor de restabilire a adevărului. În privinţa asasinării doamnei Bodnencovits, se afirma că ea fusese premeditată de Salamin şi că în după-amiaza zilei chiar ucigaşul va fi tradus în faţa Tribunalului din Segregation. Moartea menajerei era menţionată în aceeaşi desfăşurare de fapte: ea fusese împuşcată în intenţia de a o reduce la tăcere totală. Din fericire, nu înainte ca ea să fi lăsat o declaraţie scrisă şi semnată cu mâna ei, cuprinzând o relatare amănunţită a întâmplărilor din dimineaţa asasinării

doamnei Bodnencovits.

Şi, în sfârşit, ultima revelaţie a lui Ben, favorizată deocamdată numai de presă nu şi de propriile-i concluzii, se referea la atentator. Canalia de Mentzel şi Eduard Duvalier îşi reafirmau punctul de vedere exprimat în cadrul comisiei. Adică John Flemmings fusese asasinul lui Tippi.

— Detectivul, în ciuda avertismentului lui Ols Friedman, nu se mai putu abţine şi poposi în barul „Texa", copleşit de emoţie. Era.de necrezut cu câtă repeziciune i se strecura printre degete adevărul, cu câtă încăpăţânare i se refuza intuiţia precisă a întregului mecanism care funcţiona dinaintea ochilor lui.

„Chiar cu riscul de a fi arestat, îşi spuse Ben, voi sta aici să-mi limpezesc mintea, să-mi ordonez ideile? 1. Se simţea părăsit, singur şi fără prea multe şanse. Dar pretindea cel puţin o edificare proprie completă.

Capitolul XXI BARUL „TEXA*

Atmosfera. din local era caracterizată pe într-o agitaţie febrilă. Datele despre crimele petrecute, intrate în circuitul discuţiilor publice, configurau terenul unor speculaţii mai mult sau mai puţin temeinice, însă conduse cu emoţie şi interes. Se percepea în pulsul aprins figura dominantă a bătrânului jurist, prezent în orice convorbire, în oricare tentativă de elucidare. Fie că era vorba de persoane particulare, fie oficiale, Ols Friedman intervenea masiv. Atât de masiv chiar, încât reacţia lui Frederic Salamin nu interesa pe nimeni. Acum creierul indiscutabil al ducatului era juristul, opinia lui era luată în considerare, activitatea lui părea să fie singura chezăşie a ordinii şi liniştii spre care năzuiau cetăţenii. Se repeta oarecum situaţia ivită în cazul conflictului dintre industriaş și fostul duce. Şi atunci opinia publică urmărise cu atenţie doar evoluţia lui Frederic Salamin. Dinaintea faptelor împlinite, prezenţa lui Arthur Wood devenise inconsistentă şi nici căderea lui ulterioară, nu reuşise să provoace interesul cuiva. El pierduse bătălia din momentul în care fusese expus primului atac. Analizând noua stare de lucruri, Ben

nu era, desigur, impresionat atât de drama ducelui, cât de întorsătura neaşteptată a evenimentelor. Poate mai mult decât oricine detectivul dorea rezolvarea favorabilă a problemelor. Dar, spre deosebire de alţii, nu cu orice preţ. În primul rând îl nemulţumea, mai exact îl invita la circumspecţie, alianţa lui Ols cu Canalia de Mentzel. Prefectul provinciei Smith era cunoscut în întregul ducat pentru vederile sale rasiste. Aşadar cum se explică atitudinea lui Ols, democrat prin excelenţă, intelectual de seamă, refractar oricăror idei politice absurde? „Ciudat”, murmură Ben, prins în mrejele încurcate ale afacerii.

Îşi continuă critica, aducând în obiectiv soarta lui John Flemmings. Schimbarea convingerilor lui Friedman era de asemeni curioasă. Până în ultima clipă juristul îi promisese sprijinul în scoaterea lui de sub acuzarea de crimă, îl asigurase chiar că-l va revedea. În baza cărui motiv îşi retrăgea Ols cuvântul? „Iată, îşi zise Ben, încă o chestiune neplăcută.

Şi din păcate aceasta va afecta relaţiile mele cu juristul, le va influenţa în rău. Eu nu voi putea accepta niciodată o soluţie definitivă. Domnului Wood i-am dat atunci ascultare, considerând-o un compromis de scurtă durată, dar acum nu o voi mai face”. Fără îndoială, detectivul era dezamăgit de maestrul său. Îl impresiona negativ amiciţia subită dintre Ols şi Canalia de Mentzel, o considera chiar jignitoare pentru jurist. Avea convingerea că bătrânul o va regreta amarnic mai târziu. Şi adăugându-l şi pe John Flemx mings razei de activitate a juristului, detectivul îşi spori motivele suspiciunii. Nu reuşea sub nicio formă să înţeleagă raţiunea în virtutea căreia fusese condus Ols spre asemenea concluzii dezastruoase. Ceva rămânea neclar, de fapt multe rămâneau neclare, unele probabil imposibil de aflat, dar altele erau evidente. De pildă moartea menajerei era trecută destul de uşor cu vederea, iar sinuciderea curioasă a lui Giuseppe nici nu fusese apropiată discuţiei. Să fi fost oare ele numai în măsura amintită profitabile? Greu de priceput, dar investigaţiile se impun. Apoi încă un amănunt reţinu

insistent atenţia lui Ben. Până astăzi el constituise doar un semn de întrebare notat în agendă pentru a fi cercetat mai târziu. Deodată, însă, el se prezenta tot ca o primă urgenţă. În dimineaţa în care fusese asasinată doamna Bodnencovits, menajera îi spusese că o vizitase şi Ols Friedman. Care fusese scopul venirii lui? 1-1 dictase necesităţile anchetei? Posibil, fireşte, dar atunci de ce juristul ocolea menţionarea ei? Problema căpăta o înfăţişare nouă mai ales acum când asasinatul era demonstrat în baza declaraţiilor menajerei din care, aşa cum văzuse, se ignora prezenţa juristului. Şi oare nu cumva Henzi Zinger căzuse în mâinile aceluiaşi călău!…

Ben se înfioră. În cazul acesta şi el trebuie să dispară. Dacă Ols o ucisese pe Eva şi comisese oroarea de a nu purta tratative în prealabil cu Henzi Zinger, înseamnă că nu se va da în lături să şi-o îndrepte acum. Era de presupus că menajera îl informase despre declaraţia făcută detectivului.

— O, dar nu se poate, murmură Ben, merg prea departe cu imaginaţia. Ols Friedman este supus şi el greşelii, dar până la crimă nu cred să ajungă. Nu, nu, imposibil… de necrezut…

Îl înspăimântau propriile-i idei, îi venea să fugă de ele. Dar erau atât de extraordinare, încât aveau efecte paradoxale asupra lui. Pe de o parte logica îl conducea pe un teren aproape ferm, pe de altă parte tocmai neaşteptatele rezultate îl împiedicau, îl făceau susceptibil. Oricum, însă, revelaţia era copleşitoare, şi chiar şi în eventualitatea că totul era un produs al unei fantezii bolnave, ea îşi păstra caracterul remarcabil şi numai prin aceea că datorită ei izbutise să-şi analizeze obiectul cercetărilor cu luciditate şi obiectivitate, refuzându-şi simpatiile, sentimentele proprii…

— Nu se poate, nu se poate, repeta în neştire Ben, dar pe măsură ce şi-o spunea mai convingător, dinaintea ochilor i se perinda, cu o claritate uimitoare, întregul film al evenimentelor. Iată, în rezumat, cum se prezenta el: victoria în alegeri a domnului Wood prilejuise, desigur, o

lovitură puternică grupului reacţionar. În faţa primejdiei, Salamin, de Mentzel, Bodnencovits şi ceilalţi şi-au dat mâna şi s-au manifestat ca o entitate politică unitară, lucru ce i-a creat dificultăţi serioase ducelui. Influenţa lor în parlament, posturile cheie deţinute de ei fie în guvern, fie în economie, nu puteau rămâne fără rezultat. Astfel s-a căutat o cale onorabilă care să-i permită lui Wood să-şi calce cuvântul şi să-şi abandoneze angajamentele faţă de programul cu care îşi câştigase alegătorii. Dar în vreme ce Arthur vedea totul prin prisma unei simple diversiuni, ceilalţi contau pe haosul inevitabil ce urma să se creeze, ca pe un element hotărâtor, în stare să le deschidă calea spre putere. Wood a comis eroarea de a se angrena în acest joc periculos. De altfel principala sa vină a fost că nu a crezut suficient în programul abordat, că nu s-a înconjurat mai temeinic de oameni devotaţi cauzei. Pe de altă parte, în tabăra adversă comunitatea de idei era de asemeni aparentă. În momentul în care Arthur Wood a fost scos din scenă, a intrat în rol Frederic Salamin, acest a fiind, tactic, mai aproape de vârful piramidei. Iată însă că restul colaboratorilor nu s-au declarat mulţumiţi şi şi-au început replicile încă din culise cu o voce prea tare, ca să nu-l acopere pe vorbăreţul ieşit în faţa sălii. Atât de tare, încât Canalia de Mentzel este gata-gata să năvălească în scaunul ducal. Probabil că mâine va face la fel Eduard Duvalier sau altcineva. Poate chiar Ols Friedman. Ba mai degrabă bătrânul jurist, profitând de neaşteptata celebritate, va încerca să pună chiar acum mâna pe putere, înşelat şi el de aparenta cordialitate a relaţiilor lui cu Canalia de Mentzel. „O, ce eroare, Dumnezeule!” murmură Ben.

Capitolul XXII
DESFĂŞURAREA EVENIMENTELOR

Odată stabilit mobilul evenimentelor, lui Ben îi venea destul de uşor să reconstituie desfăşurarea exactă a întâmplărilor. Aşadar atentatul fusese un simulacru, de acest lucru se convinsese. Probabil că într-adevăr John Flemmings trăsese, probabil că fără să vrea îl ucisese pe sergentul Tippi, după cum la urma urmelor tot atât de bine

se putea ca altcineva să fi tras. Dar, firește, asta nu avea prea multă importanță. Esențială era în schimb arestarea lui John Flemmings; fie că el fusese într-adevăr eroul împrejurărilor, fie că se încercase, prin îndepărtarea lui, suprimarea unui martor. Ulterior se constituie o comisie de anchetă care preia cu foarte multă ușurință declarațiile unor personaje importante. Între timp, însă, este asasinată Eva Bodnencovits. Arthur Wood îi cere medicului său personal să întocmească un buletin medical fals. Înseamnă că sau ducele însuși o ucisese, ceea ce pare foarte puțin probabil, sau că Ols Friedman îi era complicele cel mai apropiat. Lucru ciudat, dacă ținem seama de recentele legături ale acestuia cu Canalia de Mentzel, dar firește nu imposibil. Ba dimpotrivă, gândindu-se mai bine, Ben descoperi că de fapt Ols Friedman condusese toate ițele și că el era forța din umbră cea mai bine organizată.

— Anume, profitând de disensiunile intervenite între complotiști, juristul îi asmuțise pe unul împotriva celuilalt, obligându-i să se devore între ei. În sfârșit, urmează escaladarea războiului ou consecințele cunoscute și limpezi pentru toată lumea, până la un punct. Adică până la limita activităților din culise. Apoi se face uz din nou de asasinat. Moare împușcată Hensi Zinger și „sinucis" Giuseppe. Cine o ucisese pe menajeră? Având în vedere considerentul că doamna Zinger făcuse depoziții false (omiterea lui Friedman din șirul vizitatorilor patroanei sale), juristul avea tot interesul să se scape de un martor inoportun. Cu alte cuvinte, Ols Friedman provocase și această dramă. Iar în privința lui Giuseppe, se pare că se comisese o eroare în cadrul audierii lui. Respectiv declarația cu privire la unele confidențe făcute de doamna Bodnencovits prefectului Canalia de Mentzel era mai bine să fie trecută cu vederea, ținând cont de conjunctura actuală. Firește, însă, o asemenea treabă nu avea sens să devină motiv de asasinat. Înseamnă că și Giuseppe era un martor nedorit, în cunoștință de cauză cu o parte a mașinațiunilor. Ce știa Giuseppe? Fie că avea dovezi despre complicitatea lui Friedman, despre jocul său dublu,

fie că particip, înd la arestarea lui Flemmings era în măsură să dea relaţii despre locul unde se găsea în prezent. Şi bineînţeles, nu se exclude posibilitatea ca John să ofere elemente noi, capabile să pună într-o altă lumină evenimentele. Ben avusese răgazul necesar pentru a se convinge că elucidarea împrejurărilor trece nu numai prin dificultăţi, dar şi prin interpretări false. El însuşi avusese unele păreri care, deşi în principiu nu fuseseră infirmate, fuseseră atât de serios completate, încât practic primele intuiţii nu contau prea mult.

ano

Rămânea, un punct neclar şi fuga lui Pierre de Labrouillet. Procedând însă prin analogie, Ben ajunse curând să-i găsească o explicaţie plauzibilă. De Labrouillet îl arestase împreună cu Giuseppe pe Flemmings. Aşadar, refugiul lui Pierre constituia o reacţie de apărare? Posibil, desigur. Mai rămânea doar problema în sensul lămuririi unei alte chestiuni – cine anume sugerase procedura? După toate aparenţele, Ols Friedman jucase şi aici un rol important. El fusese omul care îl propusese încă de la început pe John Flemmings pentru investitura de ţap ispăşitor. Numai aşa se explică identitatea părerilor exprimate de către membrii comisiei de anchetă. Deci şi prezenţa lui de Labrouillet devenise stânjenitoare, lucru de care el se convinsese cu prilejul suprimării lui Giuseppe.

În concluzie ipoteza cea mai aproape de adevăr, după părerea lui Ben, era că inspiratorul dezordinii fusese Ols Friedman care, profitând de disensiunile intervenite în lupta pentru putere, se zbătuse să-şi netezească propria sa cale. Era, într-adevăr, o tactică uluitoare, foarte inteligentă, detectivul nu putea să conteste atare realitate. Precum nu putea nici să ignoreze recenta greşeală a lui Friedman, aceea de a da prea repede lovitura. Pentru a se urca el însuşi în scaunul ducal, ar fi trebuit să acţioneze încă din umbră până la descotorosirea de Canalia de Mentzel şi Eduard Duvalier. Căci este neîndoielnic că ei se vor pregăti în continuare şi vor căuta momentul util când să-şi instaleze propriile ambiţii în fruntea ducatului. Lupta

rămâne deci deschisă.

Dar şi făcând abstracţie de perspectiva evenimentelor, Ols Friedman, devenit peste noapte idolul ducatului, este constrâns să limpezească – chiar şi numai aparent – logica împrejurărilor. O eventuală lipsă de perspicacitate l-ar compromite definitiv. Ce intenţionează oare să facă? în scama cui va pune arestarea lui John Flemmings, pe care şi el îl acuză acum, şi nu fără semnificaţie? Cum va explica apoi dispariţia Evei, a doamnei Zinger şi a lui Pierre? Va accepta ideea că Giuseppe s-a sinucis? Ben nu găsea răspunsul echitabil, deşi unele speculaţii ar fi putut face. Însă ele nu aveau niciun sens. Juristul lucrase într-un stil extrem de capricios şi este puţin probabil că acum va renunţa la el. Cine ştie ce ipoteze spectaculoase vor deveni adevăruri sub puterea lui vrăjitorească?

De un singur lucru putea fi sigur Ben: că securitatea lui şi a prietenilor săi nu era ameninţată de autoritatea lui Frederic Salamin, autoritate în vizibilă dezagregare. Se hotărî deci să vorbească cu Friedman – fireşte, fără să-i pomenească nimic despre gândurile ce-i treceau prin cap – şi să aştepte toţi trei rezultatele definitive, iar apoi în funcţie de ele să-şi propună linia de conduită viitoare.

Capitolul XXIII VIZITA

Pornind cu liftul său particular înspre provincia Smith, apartamentul juristului Friedman, detectivul imagina mai în glumă, mai în serios, eventuale pericole care l-ar pândi din partea acestuia. Potrivit ultimelor sale concluzii, Ols beneficia de o mare putere de denaturare a faptelor, de încâlcire a lucrurilor. Dar la fel de amuzat constată că, la drept vorbind, el reprezenta un element fără importanţă, o piesă minoră. Nu prea ştia multe, aşadar juristul nu avea practic motive de ameninţare. Ba dacă adăuga simpatia anterioară în virtutea căreia Friedman îl trimisese la Oxford, Ben câştigă certitudinea că dacă juristul va întreprinde ceva, acel demers va fi în sensul apropierii lui şi nu al îndepărtării. Şi într-adevăr bătrânelul, jovial şi amabil, îl primi cu afecţiune, îl

îmbrăţişă bătându-l uşurel pe umăr. Observându-l acum, Ben trecu printr-un moment de panică. Bătrânelul cu figura lui nevinovată, uşor contractată de vârstă, părea total în afara meschinăriilor pe care i le pusese în seamă; arăta exact ca un părinte bonom, nemulţumit de minciună şi angajat în spulberarea ei doar din pasiune, fie profesională, fie pur umană. Ochii lui degajau o sinceritate surprinzătoare, impresionantă, şi detectivul simţi chiar o uşoară ruşine. Un sentiment de vinovăţie îl făcu să-şi plece privirile.

— Ce e cu tine, Ben? întrebă juristul blând.

— Sunt puţin cam obosit, se eschivă detectivul.

— Vrei să te odihneşti?

— V-aş fi foarte recunoscător, maestre, minţi Ben.

— Am să te conduc în camera ta.

— De Fabre şi Chapin stau în altă parte?

— Nu, ai să-i întâlneşti. Mă ierţi că trebuie să vă înghesui pe toţi într-un loc, dar ştii că apartamentul meu este cam mic.

— Vai de mine, exclamă Ben, dar asta nu are nicio importanţă. De altfel, aş vrea să plec chiar în astă-seară. Dumneavoastră ce părere aveţi?

— Şi eu cred că nu vă mai pândeşte nicio primejdie. După cum vezi, evoluţia evenimentelor a luat-o înaintea mea. Azi-dimineaţă nu puteam prevedea o asemenea întorsătură.

— Da, mie îmi sunt neclare foarte multe lucruri” scăpă Ben.

— Uite, despre asta o să discutăm mai târziu, spuse înţelegător Ols. Întâi să te odihneşti puţin şi apoi discutăm pe larg toate chestiunile care te interesează. Haide să mergem.

Ben îl urma ascultător, pradă unor sentimente paradoxale. Pe de o parte îl enerva incapacitatea de a rezista stinjenelii de care se simţea cuprins în faţa maestrului. I-ar fi plăcut să-i poată vorbi de pe poziţii de egalitate, chiar dacă din motive tactice nu i-ar fi spus tot ce gândeşte. Pe de altă parte, ardea de nerăbdare să-şi

revadă prietenii, să se pregătească de plecare şi apoi să chibzuiască în linişte, să caute împreună soluţia potrivită. Apartamentul pe care-l străbăteau i se înfăţişa detectivului mai vast decât îi plăcea juristului s-o spună. Din antreul larg, cam de

4/4, intrară în sufrageria de 8/8, apoi în dormitorul de 10/10, cu un baldachin uriaş în mijloc şi, în cele din urmă, Ols îi arătă o uşă capitonată, masivă, cu închizători baroce sculptate, cu ţinte galbene bătute în cercuri pe toată suprafaţa.

— Cel de al doilea birou, explică Friedman zâmbind vesel. Este locul meu preferat unde mă ascund când nu scap de vizitatori. Te rog, îl pofti el apoi, după ce-i deschise uşa. îl împinse pe Ben uşurel, cu gestul curtenitor obişnuit oricărei gazde. Dar după primul pas, detectivul se simţi catapultat înspre tavanul întunecat, de unde se întoarse căzând jos pe podea. Uşa pocni în urmă sonor. Încă ameţit şi acuzând dureri violente, Ben zăcea întins pe duşumea, când nişte mâini uşoare începură să-l pipăie grijuliu.

— Unde sunt? reuşi el să îngaime după ce se mai întremă puţin.

— În captivitate, i se răspunse. Vocea îl făcu atent pentru o clipă. Venea de departe, foarte de departe, parcă era a lui John Flemmings. Se strădui să privească mai atent în direcţia aceea dar leşină şi se rostogoli la loc. Din nou îl pipăiră mâinile grijulii, acum fricţionându-i uşor pielea capului. Încetul cu încetul, lucrurile prindeau contururi precise şi în curând îşi putu da seama că se află într-o încăpere uriaşă, de minimum 12/12, o odaie austeră, cu pereţii înalţi, vopsiţi în alb. În cameră era o sobă veche, un soi de cămin în care era instalat caloriferul; mai erau nişte fotolii uzate şi spaţioase, iar podeaua era de fapt ciment curat. Niciun covor, niciun tablou, niciun cui măcar. Totul fusese amenajat cu maximum de economie. Înlăuntru domnea o semiobscuritate murdară, odaia nu avea geamuri. Singura luminănţ venea de la un bec electric mic, montat direct în pardoseală, ceea ce provoca un joc de umbre bizar. Revenindu-şi de-a binelea din ameţeală,

detectivul observă mai multe capete aplecate în cerc deasupra lui şi ochii lor care priveau ţintă păreau neobişnuit de strălucitori. Feţele se amestecau unele cu altele, apoi îşi cuceriră treptat o fizionomie autonomă. În care Ben îl descoperi, mai întâi, pe de Fabre, apoi pe Bernard Chapin.

— Şi voi, deci? şopti detectivul.

— Da, înclină mohorât capul de Fabre. Ne-am dac seama prea târziu. În orice caz nu te mai puteam avertiza, continuă el.

— Hello, Ben, îl întrerupse pe Armand o voce care îl făcu pe detectiv să tresalte din nou. Era John, John Flemmings, în carne şi oase.

— Hello, şefule, îl salută Ben. Acum stătea tolănit într-un fotoliu, între timp captivii îl ridicaseră. Nu mă aşteptam să te găsesc aici.

— Eu da, replică amuzat John. Ştiam că dacă intri în joc pentru mine – şi nu m-am îndoit nicio clipă că aşa se va întâmpla – vei avea aceeaşi soartă.

— Dar cum ai ajuns totuşi în casa lui Ols?

— El, arătă Flemmings cu mâna spre partea opusă a camerei. Detectivul privi într-acolo şi încremeni de uimire: Jack Bobson! La orice s-ar fi aşteptat, numai la asta nu. Desigur, neaşteptata captivitate îl surprinsese, dar prezenţa şefului poliţiei locale printre ei o găsea intolerabilă. Cel puţin grupul de prieteni se afla aici din motive serioase, dar Jack Bobson? Nătărăul, adormitul, poliţistul să împartă aerul – şi aşa aproape irespirabil – cu nişte deţinuţi poli

8*

tici, militanţi pentru o cauză serioasă? El, unealta? Pe de altă parte, Ben nu putea, văzându-l, să nu constate că investigaţiile pe care şi le propusese suferiseră de multe neajunsuri. De pildă, nu-l urmărise cu atenţie pe Jack Bobson, nu-i sesizase dispariţia de pe scena evenimentelor. Şi ca orice alt detectiv ce se respectă, Ben nu-şi putea scuza greşeala, dimpotrivă şi-o imputa violent.

— Dar tu cum ai ajuns captiv? îl întrebă el.

— Ca şi tine, răspunse morocănos Jack.

— Iartă-mă, reveni Ben, nu reuşesc să înţeleg ce amestec ai avut tu într-o asemenea complicitate?

— Lasă-l, Ben, îi luă apărarea, John, uşor ironic.

— Cum adică? se supără detectivul. După ce depune mărturie falsă împotriva ta îi sari în ajutor?

— Am glumit, Ben, zâmbi Flemmings. Dar sincer vorbind şi Jack a căzut de fraier. Hai, Bobson, povesteşte.

— V-am mai spus-o de nu ştiu câte ori: nu-mi face plăcere să-mi reamintesc mereu de acele lucruri…

— Uite, Ben, am să te informez eu, se oferi John.

— Te ascult.

— Jack Bobson cunoştea, ca şi mine de altfel, toate amănuntele, organizării atentatului. Ba aş putea zice că ştia mai multe decât mine. De pildă, eu n-am aflat decât acum că Ols propusese ideea ca eu să devin ţapul ispăşitor.

— Tu erai deci informat despre ceea ce se pune la cale, reflectă Ben gânditor. Bănuiam, ce-i drept, dar acum este în discuţie o certitudine…

— Eram sigur că vei intui tu ceva, îi făcu un compliment John. Mai mult, sunt sigur că ai mers şi mai departe cu speculaţiile.

— Într-adevăr, recunoscu Ben.

— Ei, bine, aici greşeşti. Nu eu am tras, ci Tippi.

— Deci şi Tippi făcea parte din bandă?

— De ce bandă? replică împăciuitor Flemmings.

— Mă rog, spune-i cum vrei, pară uşor iritat Ben. Continuă, te rog.

— Ce să mai continui? pufni John. Am terminat.

— Dar cine l-a ucis pe Tippi?

— Nu ştiu.

— Interesant, murmură Ben. Dar pe tine de ce te-au arestat?

— Ţi-am spus că în calitatea mea de şef al agenturii secrete eram în cunoştinţă de cauză cu organizarea atentatului. Fireşte, mi s-a spus asta pentru ca în eventualitatea că lucrurile iau o întorsătură nedorită, să am posibilitatea de a-l proteja pe Wood. Ols, însă,

propusese ca eu să fiu acuzat de tentativă pentru simplul motiv că eram o persoană însemnată şi amestecul meu în afacere putea deveni profitabil.

— L-ai văzut pe Tippi trăgând?

— Eu nu. De altfel fusesem informat în principiu doar, nu mi se comunicase ziua precisă şi momentul declanşării. Instrucţiunile mele erau aceleaşi: la orice ieşire publică a ducelui trebuia să-i asigur deplina securitate.

— Alia, făcu Ben. Şi tu, Jack, de ce te găseşti aici?

— Probabil că este victima aceleiaşi tactici, răspunse John în locul lui. Jack Bobson ştia unde sunt eu, era în posesia unor amănunte semnificative cu privire la colaborarea dintre Ols şi ceilalţi. La fel şi Pierre. Şi atunci, în momentul pe care l-a găsit oportun, Friedman i-a adus aici pentru a-i reduce la tăcere, pentru a se descotorosi de ei. După cum ai aflat, însă, de Labrouillet a reuşit să fugă chiar de aici, din pragul uşii. Ceva nu i-a mirosit bine când Jack Bobson a dispărut brusc după uşa capitonată şi atunci s-a zbătut, a tras focuri de pistol şi a reuşit să scape.

— Hm! făcu iarăşi Ben, exprimându-şi nedumerirea. Nu înţelegea cum un om ca Friedman de azuse atât de mult. Prin urmare, cam asta c.

— Dar tu ce ai aflat? îl privi curios şi nerăbdător Flemmings.

— Am descoperit şi eu câte ceva, afirmă Ben. Păcat că ipotezele mi se verifică prea târziu. Şi le relată apoi tot ce aflase sau bănuise, pomenind şi propriile-i concluzii.

Capitolul XXIV ULTIMUL ACT, INUTIL DE ALTFEL. DAR EDIFICATOR PENTRU DRAGOSTEA DE FAST A RĂUFĂCĂTORILOR ŞI O ANCHETĂ DEFICITARĂ

Pentru Ben, calmul cu care priveau situaţia tovarăşii lui de captivitate era cel puţin ciudat. Se resemnaseră ei atât de repede, se plictisiseră, sau ce se întâmplase? Poate că îşi încercaseră şi ei forţele, străduindu-se să găsească o soluţie eficace. În curând detectivul se putu convinge că într-adevăr şansele de reuşită sunt foarte scăzute. Aşa cum

constatase încă de la început, camera era complet izolată. Mâncarea le era dată prin deplasarea unei mici bucăţi din perete, manevră executată dinafară. Deschizătura era mică şi dublată de o tablă metalică masivă, care umplea spărtura pe toată durata mesei. La fel se întâmpla şi cu hârdăul pe care îl scoteau din când în – când. În rest nu se întrevedea nimic util, le lipseau uneltele, zidul era dur. Cu alte cuvinte, singura salvare era doar timpul, dacă, eventual, li se va dovedi prieten. Ceea ce era puţin sigur după felul în care se prezentau lucrurile. Oricum, pentru Ben juristul constituia, o enigmă. Nu-şi putea explica, şi nici nu concepea, transformarea subită şi paradoxală a unui om. Ols Friedman îi fusese prieten şi protector, corectitudinea şi solicitudinea lui se bucurau de faimă în întregul ducat. Înseamnă oare că de fapt viaţa lui de până acum nu a fost decât un studiu amănunţit, o aşteptare prelungă şi încăpăţânată a conjuncturii favorabile realizării ambiţiilor lui? Destul de mult pentru o asemenea glorie, orice s-ar spune. Chiar dacă a fost nevoit să se înfrâneze adeseori, chiar dacă s-a torturat impunându-şi masca onestităţii, astfel de chinuri sunt lipsite de aerul ce le face remarcabile dacă ţinta lor nu este alta decât parvenirea. Poate că juristul este un psihopat, câte nu se întâmplă în epoca acestei civilizaţii supraaglomerate? Da, ar fi un punct de vedere demn de luat în considerare. Aşa devine mai explicită şi comedia înscenată, mai amplă decât ar fi fost necesar. Dar Friedman a dorit ca evenimentele să se petreacă însoţite de fast, de spectaculos şi de neprevăzut. Cu toate că pe alocuri a comis greşeli grosolane ce n-ar fi trebuit să scape atenţiei unor anchetatori serioşi. De pildă, vizita riscantă la Bodnencovits. sau constatarea cu întârziere a utilităţii suprimării lui Giuseppe. Că între Wood şi Ols a existat un acord prealabil, este neîndoios acum. Atunci când a devenit clar că agentul reprezintă un pericol real, s-a găsit imediat posibilitatea scoaterii lui de sub observaţia acelei opinii publice hărţuite de

nesiguranţa existenţei, iar apoi a reducerii lui

definitive la tăcere. Şi câte alte erori de calcul nu s-ar găsi dacă ar relua şirul întâmplărilor?! Bineînţeles, este prea târziu, dar experienţa aceasta se impune a fi reţinută pentru avertizarea generaţiilor viitoare ale ducatului. Cum să o faci, însă, o dată ce stai imobil îndărătul unor pereţi masivi? Cine va reuşi să scoată un singur cuvânt capabil să se facă auzit? Doar dacă nu o va face însuşi Friedman. Dacă această poveste nu a fost decât un spectacol jucat cu cărţile pe faţă, nu lipsit de umor deşi trist, menit să demonstreze şi insuficienta atenţie a opiniei publice, atunci Ols o va recunoaşte la sfârşitul comediei.

În orele următoare, Ben avu prilejul să constate că Ols Friedman trata lucrurile cu o seriozitate periculoasă, aproape dementă, îşi urmărea scopul cu o tenacitate şi o pasiune ieşită din comun. Iatăce se întâmpla: la un moment dat, detectivul îşi simţi gâtul înlănţuit de o funie de sârmă groasă. La început îşi zise că acesta trebuie să-i fie sfârşitul. Imaginabil, de altfel, pentru că juristul nu avea niciun interes să-l ţină nici pe el, nici pe camarazi într-o captivitate lipsită de sens. Totuşi, i se părea absurd să se procedeze astfel, sugrumându-i pe toţi pe rând, afară doar de eventualitatea în care maestrul nu ţinea neapărat să facă şi din moar tea \ lor un spectacol dement. Dar juristul nu se gândea la un spectacol dement, detec – tivul se convinse de asta când laţul, acţionat de o tijă rigidă, coborâtă prin tavan, începu să-l împingă spre uşă. În momentul în care puse piciorul pe prag, acelaşi mecanism secret îl catapultă, frânghia se rupse imediat, uşa pocni sonor în urmă şi Ben se trezi în dormitorul juristului. Aici îl aştepta chiar Ols Friedman jucându-se cu un pistolet minuscul.

— Ce este asta, domnule? întrebă furios şi ameninţător detectivul.

Juristul nu răspunse, îi implântă pistolul în spinare şi-l împinse spre uşa care dădea în sufragerie.

— Luaţi-l! spuse către cineva Friedman şi Ben îşi simţi mâinile încătuşate. Era vârât între doi agenţi şi-i urma, mai mult târându-se, într-o direcţie necunoscută.

— Ucigaşilor! urla Ben zbătându-se. O să mi-o plătiţi, nemernicilor! Şi mai ales tu, porc bătrân, îl înjură el pe Ols, dar juristul dispăruse.

Eforturile erau însă inutile. Agenţii – detectivul nu-i cunoştea, nu-i văzuse niciodată, păreau mai degrabă străini – tăceau şi-l conduceau pe coridoarele ticsite de lume. Fotoreporterii îşi ţăcăneau flashurile, crainicii radioteleviziunii răcneau să acopere vacarmul. Drumul îi era de acum cunoscut detectivului: se îndreptau spre tribunalul provinciei Segregation. „Oare ce caut eu acolo?” „se întrebă Ben, nedumerit şi curios totodată. Găsea însă că o confruntare juridică este interesantă, ceea ce îl făcu să renunţe la înjurături şi să-şi urmeze ascultător ghizii.

Sala de şedinţe era şi ea supraaglomerată. O mulţime imensă se manifesta zgomotos, doritoare fie de adevăr (de care Ben se îndoia), fie de iluzia lui. Masa juraţilor cuprindea o seamă de personalităţi al căror nume fusese intens vehiculat în ultima vreme: Canalia de Mentzel, Ols Friedman, Eduard Duvalier, Dutrois Peronis ş.a.

„Oare în care boxă voi fi dus?” se întrebă detectivul tulburat de atmosfera încinsă statornicită în sală. Agenţii îl duseră în faţa curţii unde, pe un mic piedestal, era sculptată o biblic.

— Jură că vei spune numai adevărul, i se adresă Peronis care prezida dezbaterile în calitatea lui de preşedinte al tribunalului.

„Înseamnă că sunt chemat ca martor1”, îşi spuse Ben mai liniştit oarecum.

— Jur că voi spune numai şi numai adevărul, se angajă detectivul.

— Îţi atrag atenţia că declaraţiile mincinoase sunt pasibile de pedepse penale între 3 – 6 ani, îl preveni Peronis.

— Ştiu, răspunse încet Ben. Dar din moment ce apar aici în calitate de martor, continuă cu vocea ridicată acum, de ce sunt ţinut cu cătuşele pe mâini?

Sala vui, se auziră şi aplauze, dar şi fluierături. Peronis şuşoti ceva cu persoanele care îl înconjurau, apoi

agită clopoţelul pretinzând linişte.

— Domnilor, strigă el, curtea acceptă cererea martorului. Făcu semn agenţilor să-l elibereze, apoi Ben îşi luă locul la masa ce-i fusese rezervată.

Ols Friedman, în rolul de procuror de instanţă, se ridică pregătindu-şi întrebările.

— Îl rog pe martor, începu el uşor răguşit, să ne spună dacă a făcut parte din cercul de prieteni ai fostului duce Arthur Wood.

— Da, spuse detectivul. Şi am fost mândru de asta, continuă el.

Mulţimea fremăta. Fluierăturile şi aplauzele, împărţite egal, împiedicară mai multe minute în şir reluarea anchetei.

— Vă rog, linişte, ţipa ascuţit Peronis, agitând sârguincios clopoţelul.

În cele din urmă zgomotul se mai potoli puţin, Ols Friedman se ridică din nou.

— Martorul afirmă că este mândru de prietenia cu Wood. Sunteţi de acord să-i cerem să ne arate motivele acestei atitudini?

— Da, replică publicul în cor.

— Ai cuvântul, i se adresă Ols detectivului.

— Am afirmat adineauri că am fost – subliniez: că am fost – prieten cu Wood pentru că i-am acceptat programul politic şi am fost partizanul îndeplinirii lui.

— Nu discutăm aici probleme de ordin politic, i-o reteză Friedman supărat.

— Să vorbească! ţipă mulţimea, de data aceasta într-un cor unitar.

— Bine, să vorbească! acceptă juristul.

— Am spus ce aveam de spus: mi-a plăcut atunci. Descoperirile făcute ulterior, însă, m-au dezamăgit.

— Asta rămâne de văzut, replică Friedman, făcându-i cu ochiul amuzat.

— Fireşte, acceptă Ben, neînţelegând unde vrea să ajungă bătrânul.

— Aşadar martorul recunoaşte că a făcut parte din

cercul intim al fostului dace, sintetiză Friedman. Permiteţi-mi acum să trec mai departe. îl rog pe detectivul Ben să ne spună dacă în dimineaţa asasinării Evei Bodnencovits i-a făcut acesteia o vizită.

— Da, recunoscu detectivul.

— La ce oră?

— Exact la 10.

— La 10 exact? fluieră Ols încetişor a pagubă, cu prefăcută uimire. Eşti sigur?

— Absolut sigur.

— Ce ai descoperit acolo?

— Se telefonase deja la poliţie, iar la intrare se înghesuiau o mulţime de curioşi. Doamna Zinger mi-a spus că a găsit-o moartă.

— Te-a văzut cineva la oră. amintită?

— Nu ştiu.

— Este cineva în sală, se adresă Ols Friedman publicului, care să-l fi văzut pe martor intrând în casa Evei Bodnencovits la ora 10?

Nu se auzi niciun răspuns.

— Bine, să trecem mai departe atunci, reveni juristul. Ne vei arăta motivele pentru care te-ai hotărât să o vizitezi pe defunctă.

— Am făcut-o la ordinul dumneavoastră, explodă furios Ben.

Pentru moment se făcu linişte deplină, încetă până (şi respiraţia. Ols Friedman privea perplex. Apoi se stârni o hărmălaie cumplită, iar juristul începu să râdă cu hohote, ţinându-se cu mâinile de burtă.

— Porcul, urla cineva arătându-l pe Ben cu degetul. Vândutul!

— Lăsaţi-l în pace, replică altă voce. Nu vedeţi că e nebun?

— Poate că are dreptate, intervenea câte unul timid, dar era imediat acoperit de vacarm.

— Linişte, vă rog, linişte! se agita zelos Peronis. Altfel suspend şedinţa. Suspend şedinţa, domnilor, răcnea el, şi ameninţarea îşi produse în cele din urmă efectul.

— Martorul susţine, sughiţă Friedman, abia scăpânindu-şi râsul, martorul susţine, repetă el, că a îndeplinit un ordin de-al meu. (Hohote, aplauze). Nu, vă rog, protestă el amabil, să-i reamintim domnului detectiv (rumoare) că în societăţile avansate, cum este şi cea a noastră, se procedează civilizat: a asistat cineva la convorbirea noastră, ai cumva o hârtie semnată de mine?

— Nu, zise uimit Ben, înţelegând dintr-odată procedeul juristului. Fireşte, n-avea cum dovedi că Friedman se făcea principalul vinovat de tulburarea ordinii în ducat. Nimeni nu era dispus să-l creadă, probabil.

— Permiteţi-mi acum să citez din declaraţia menajerei Hensi Zinger. Menţionez că ea a fost supusă expertizei şi că s-a stabilit precis că mărturia îi aparţine. Iată ce subliniază defuncta: „La orele 9, 45 dim., a sunat cineva la uşă. Deschizând l-am descoperit în prag pe detectivul Ben. „Bună ziua, mi-a spus el. Aş dori să vorbesc cu doamna Bodnencovits. Îi aduc un plic din partea domnului Wood”. „Îndată, i-am răspuns, să-mi anunţ stăpâna”. Doamna Bodnencovits l-a primit în apartamentul ei. La numai câteva minute am auzit un ţipăt şi am alergat într-acolo. Detectivul Ben dispăruse, am mai văzut trântindu-se doar uşa. Stăpâna mea zăcea moartă pe covor. Am telefonat imediat poliţiei. Ce-a urmat se cunoaşte”. (Rumoare). Domnilor, ţipă Ols, aici se încheie declaraţia. Permiteţi-mi, însă, să vă spun câteva cuvinte deoarece mă simt dator cu unele explicaţii. După cum ştiţi, în cadrul anchetei întreprinse de noi (gest spre masa juraţilor) am audiat-o pe doamna Zinger. Iniţial a trecut sub tăcere vizita lui Ben, probabil de teamă. Ulterior ne-a adresat această scrisoare. Din păcate ne-a parvenit prea târziu ca să-i mai putem fi folositori. Detectivul Ben a avut grijă să o suprime. Din fericire n-a avut nicio bănuială cu privire la scrisoare. Altfel ne-ar fi fost ameninţată chiar şi viaţa noastră.

— Minciună, urlă Ben. El este ucigaşul, Ols Friedman. Mi-a spus-o Hensi Zinger.

Dar nimeni nu-l mai asculta. Sala huiduia, până şi

pereţii se zguduiau de vacarm.

— Percheziţionaţi apartamentul lui Friedman, continuă să strige Ben. Acolo îi veţi găsi pe John

Flemmings, Armand de Fabre, Bernard Chapin şi pe însuşi Jack Bobson.

— Nu este adevărat, replică şi Ols fluturând o hârtie. Iată aici este o telegramă din ducatul de peste drum prin care ni se anunţă că pe teritoriul său au pătruns mai mulţi transfugi. Deocamdată a fost identificat Armand de Fabre care va compare mâine în faţa tribunalului nostru.

— La moarte cu el, răcnea cineva.

— Ucigaşilor, se zbătea Ben, dar înţelegea că partida fusese pierdută. Ols îşi rezervase un final spectaculos sugerând ideea anchetei perfecte, explicând fiecare detaliu. Că la baza procedeului stătea minciuna şi exploatarea credulităţii oamenilor, asta era foarte grav. Dar deocamdată învingătorii sunt tocmai răufăcătorii. Dacă Ben ar mai avea o viaţă înainte a lui, n-ar discuta cu nimeni decât cu contrasemnături. Ce folos, însă, de o idee tardivă? Pierduse iremediabil, cinismul juristului fusese mai eficace. Dar poate că într-o bună zi adevărul va ieşi la iveală, poate că atunci această mulţime îl va izgoni, poate că într-o zi vor fi posibile relaţii mai echitabile între oameni… Poate, nimic nu se exclude în această

Epilog

PE SCURT DESPRE PERSPECTIVELE LUI OLS FRIEDMAN

— Se înţelege, victoria etc.

— Va muri sau va fi huiduit.

CAFENEAUA VIOLETA

Capitolul I

O PRIVIRE DE ANSAMBLU ŞI UN DECEMBRIE FRUMOS

V-am vorbit adeseori despre oraşul nostru, un oraş ca oricare altul. Şi aici zilele sunt uneori mai urâte, se petrec accidente de circulaţie ş.a.m.d. În ceea ce priveşte toamna aceasta, după un septembrie deosebit de frumos, vremea s-a stricat şi o ploaie teribilă şi mohorâtă s-a abătut asupra

noastră, căzând neîntrerupt până în primele zile ale lunii decembrie, între timp, organizaţia comercială locală a construit un bar nou, învăţătorul Laurian Pomaru şi-a omorî); socrul, pe strada *Fericirii* s-au isprăvit lucrările de canalizare şi, în sfârşit, teatrul a rămas fără director. O sumedenie de întâmplări, unele plăcute, altele mai puţin plăcute. Este adevărat, însă, că din pricina ploilor monotone şi întunecate evenimentele păreau fără greutate, lucrurile nu erau evaluate la proporţiile lor reale, cetăţenii le tratau cu destulă superficialitate. Bineînţeles că nimeni nu *ignora* chestiunile supuse atenţiei publice, dar, cum spuneam, nu ne manifestam cu suficientă oportunitate. Pot afirma că am fost chiar norocoşi în această privinţă. Bunăoară faptul că teatrul local a rămas fără director într-o perioadă dificilă – început de stagiune – putea să pună sub semnul îndoielii însăşi raţiunea de a fi a instituţiei. Şi, totuşi, s-au scurs aproape două luni fără ca un singur cetăţean să fi luat atitudine hotărâtă. Şi ce ne-am fi făcut noi atunci? Pentru că deşi se vorbeşte mereu despre o criză mondială a teatrului, la noi în oraş ea nu se manifestă. Mergem cu toţii la spectacole, aplaudăm cu deosebită hărnicie, eu un cuvânt suntem ceea ce se cheamă un public bun.

Schimbarea de decor petrecută în primele zile ale lunii decembrie avu un efect binefăcător asupra localităţii. Mai întâi pământul îngheţă bocnă şi apoi ninsoarea abundentă primeni atmosfera. Cetăţenii se treziră încetul cu încetul din letargie. Doamna Buba, care mai trăia încă, începuse să se plimbe din când în când pe stradă, singură-singurică, deşi pe ea n-o mai văzusem niciodată într-o astfel de dispoziţie. Bătrânul ceasornicar Fabian ieşise şi el periodic în faţa uşii micului lui atelier, respira cu nesaţ, părea fericit. Tribunalul oraşului judeca fapta învăţătorului Laurian Pomaru în cadrul unor şedinţe publice ce se desfăşurau în sala clubului fabricii de ciment; un director nou veni la cârma teatrului. Până şi coloritul îmbrăcăminţii se învioră pe neaşteptate. În locul pelerinelor invariabil cenuşii, apărură paltoane, şube, blănuri, căciuli şi basmale.

Seara se vindeau castane la fiecare colţ de stradă, tramvaiele păcăneau fericite, la agenţiile loto megafoanele urlau anunţând un nou concurs excepţional. Într-un cuvânt, viaţa luase un curs favorabil şi asta ne bucura pe toţi. Alteori mergeam la cafeneaua *„Violeta”*, cea plină de fum şi de aburi şi acolo ne povesteam o groază de lucruri. Ne întâlneam aceiaşi dintotdeauna: procurorul Jacob Filip – astăzi mort, fie-i ţărâna uşoară! – subalternul Clement Ionescu – şi el mort, săracul – procurorul Beniamin Semenescu şi ex-maiorul Alee Stan. Zăboveam ceasuri întregi, afară decembrie viscolea furtunos, înlăuntru ora cald şi lumină. Uneori veneau şi profesorul Cicerone Peronis, jovial şi prostuţ, şi Iacob Stan, crispat şi adeseori irascibil, dar în ansamblu un tip agreabil şi interesant. Bineînţeles că judecam faptele concetăţenilor noştri, luam act de toate transformările petrecute în oraş, comentam cu însufleţire, judecam, şi fiecare era mai grozav decât oricine. Este, de altfel, un lucru specific la noi: de regulă ştim să sesizăm părţile rele, niciodată însă nu găsim resursele necesare pentru a opune un tot perfect. Acum, însă, poate determinaţi şi de iarna frumoasă, discutam mai mult despre aspectele favorabile şi se părea că ele ne reţineau atenţia în mod deosebit.

În acele seri, procurorul Iacob Filip se dovedea foarte activ şi propriu-zis el conducea întregul grup.

Oarecum sfrijit, uscat şi chel de-a binelea, devenise extrem de jovial şi împărţea, în dreapta şi în stânga, amabilităţi cu nemiluita. Fiecare dintre noi se transformase pe neaşteptate în personaj de prim rang. Beniamin Semenescu, frumos şi lipicios, avea dinainte perspective nebănuite, Clement Ionescu urma să avanseze, între două sau trei şedinţe. Singur Alee Stan părea că nu-şi primise răsplata meritată. Iacob Filip nu-i prevedea altă şansă decât revenirea la vechea sa funcţie, adică şeful serviciului de pompe funebre. Gras şi voinic, Alee Stan asuda zelos, se silea să zâmbească bonom, eventual totuşi cu uşoară maliţie, dar nu izbutea altceva decât o strâmbătură dezolată. Momentan şoma, nu-i convenea

nicio slujbă, probabil şi din pricină că văduva colonelului Scrob strânsese parale frumoase, încă nu complet epuizate.

Târziu de tot, odată cu ora de închidere, ne despărţeam plini de regrete. Afară iarna ne învăluia rece şi viforoasă şi ne ghemuiam în mantalele grele şi aşa ne îndreptam spre casele noastre de pe strada *Fericirii*.

Încetul cu încetul, însă, atmosfera, în virtutea unor cuvenite legi ale transformării, se schimbă. Fie că procurorul Iacob Filip obosise, fie că întâmplarea făcea parte din logica firească a lucrurilor, fapt este că unii dintre noi începuseră să dorească rolul de hegemon. Şi mai ales Alee Stan. Curând nu mai era o idee propusă de procuror pe care ex-maiorul să nu o conteste imediat. Bineînţeles, disputele aveau un caracter limitat şi inofensiv, adică se refereau la chestiuni neesenţiale. De pildă, în cazul în care Iacob Filip zicea că tramvaiele sunt cam vechi, Alee Stan susţinea că procurorul se înşală, că tramvaiele nu sunt prea vechi, că pot fi folosite încă mulţi ani de acum înainte.

Într-una din seri, însă, s-a ivit o situaţie mai puţin obişnuită, dacă nu chiar curioasă. Vreau să spun că spiritul de contradicţie al ex-maiorului a adus în atenţie o problemă demnă de interes. Era, dacă nu mă înşel, pe la 8 decembrie. Cred că nu trecuse de orele 9 seara, dar, cu totul întâmplător, atmosfera lâncezise şi ne pregăteam de plecare. Mai bine zis eram gata să considerăm ziua încheiată, nu aveam nimic nou de a ne comunica. Şi totuşi ideea că trebuia să ne reîntoarcem atât de devreme pe la casele noastre îl nemulţumea şi îl întrista pe procurorul Iacob Filip. Privea posomorât prin fereastra murdară viscolul de afară, mângâia cu degetele tremurate marginea ceştii, goală acum, apoi spuse pe neaşteptate i

— Sezonul acesta este foarte potrivit pentru accidente de circulaţie. Cel puţin după părerea mea.

— Îmi permit să vă atrag atenţia, ripostă uşor maliţios Beniamin Semenescu, că şi noi împărtăşim aceeaşi idee.

— De altfel, continuă Jacob Filip, ignorând întreruperea, accidentele de circulaţie constituie cel mai adesea motivul crimei. Trebuie s-o recunoaştem, reflectă el, hotărât să închege o discuţie, că societatea noastră a redus numărul asasinatelor. Le-a anulat, în primul rând, mobilul – jaful, şantajul, interese politice închise etc. – şi, în al doilea rând, a organizat o reţea morală şi materială eficace în stare să asigure securitatea omului. Practic nu există crimă imposibil de dezlegat. Astăzi cetăţenii se cunosc mai bine între ei, sunt precis angajaţi într-o treabă oarecare, prin urmare existenţa unuia sau altuia se poate urmări, în general, cu exactitate.

— Este adevărat, aprobă Beniamin Semenescu.

— Nu-i aşa? spuse amabil Jacob Filip, acum dispus să converseze cu colegul său mai tânăr.

— Bineînţeles, nu trebuie uitat că pedepsele exemplare care sunt aplicate în cazuri grave au un mare efect asupra oamenilor, se completă Beniamin Semenescu.

— Da, fireşte, este şi ăsta un aspect important, conveni Iacob Filip.

— Şi totuşi eu nu vă dau întru totul dreptate, se amestecă Alee Stan în discuţie.

Procurorul îl privi sever.

— Da, susţinu Alee Stan, uşor amuzat, eu vă pot ilustra un exemplu de crimă în care autorul ei rămâne definitiv absolvit.

— Domnule, se înfurie Iacob Filip, niciunul dintre noi – şi făcu un gest semnificativ spre Beniamin Semenescu – n-a afirmat că se exclud cazurile particulare. Fireşte, sunt întâmplări misterioase ce rămân ca atare pentru totdeauna. În ce mă priveşte, însă, recunosc că nu am avut cazuri asemănătoare. Am lămurit fiecare asasinat până la ultimul amănunt şi am restabilit dreptatea.

— Foarte frumos, îl ironiza Alee Stan. V-aţi gândit, totuşi, vreodată la o astfel de posibilitate? Vreau să zic la posibilitatea unei violenţe în care autoritatea dumneavoastră şi spiritul legii să fie neputincioase?

— Nu, nu m-am gândit, mărturisi procurorul.

Interveni un moment de pauză şi de încordare. Procurorul Iacob Filip zâmbea crispat, Beniamin Semenescu se retrăsese puţin, nu atât uimit, cât aprobator, Clement Ionescu aştepta urmarea, iar eu îmi ziceam că, pur şi simplu, dialogul nu este tocmai grozav.

— Vedeţi? exclamă triumfător, Alee Stan. Ve. daţi? repetă el, fericit.

— Ei, şi ce-i cu asta? se înfurie procurorul. Nu ţi se pare firesc să nu-mi fi trecut prin minte o astfel de idee? Din moment ce n-am întâlnit cazuri imposibile, de ce să-mi fi pierdut timpul cu şarade? Trebuie să ştii, domnule Stan, că de fapt aproape orice crimă pare la început misterioasă. Niciodată, minus unele excepţii, nu porneşti la drum pe deplin edificat asupra caracteristicilor ei. Adeseori trece vreme îndelungată până la găsirea unor indicii utile, de foarte multe ori eşti pus pe urme false, în sfârşit, uneori chiar dacă te afli în posesia datelor sigure nu poţi să rezolvi problema din pricina câtorva amănunte a – 130 /

aparent complet lipsite de importanţă. Ei, domnule, află dumneata că o anchetă este o operaţie delicată şi plină de riscuri…

— Fără îndoială că aşa este, aprobă Alee Stan. Doar atât că eu propuneam şi ipoteza în care asasinul rămâne absolvit de vinovăţie.

— Ştiu, ştiu, râse ironic Iacob Filip. Crima perfectă… Ei bine, ca să fiu sincer, nu cred în crima perfectă. Admit că unele împrejurări pot fi acoperite de taină, că dezlegarea misterului poate deveni imposibilă, dar asta nu în cazul unei acţiuni premeditate. Omorul prin imprudenţă mai are şansa de a rămânea nedescoperit. Dar cel care se bazează pe calcule amănunţite, implicând o scrie de preparative, este atât de plin de riscuri şi de puncte nevralgice, încât o analiză foarte atentă este capabilă să descopere firul călăuzitor.

— Eu voiam să vă dau un exemplu, îl întrerupse nemulţumit Alee Stan. Mă ascultaţi sau nu?

— Desigur, desigur, îl aprobă procurorul.

— Poftim, îl îndemnă melancolic Beniamin

Semenescu.

— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, spuse Alee Stan şi ne privi, pe mine şi pe subalternul Clement Ionescu, cu totul şi cu totul semnificativ: noi nu eram slujitorii legii, eram nişte cetăţeni oarecare, ca şi el. Da, vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, repetă Alee Stan, consider însă că orice discuţie poate şi trebuie să aibă un caracter organizat. Fiecare este liber să-şi spună părerea şi din moment ce şi el acordă atenţia cuvenită altui vorbitor, beneficiază de acelaşi avantaj.

— Cam pretenţios, murmurai eu, dar merge…

— Ce vrei să spui? se înfurie Alee Stan.

— Nimic, îmi luă apărarea Iacob Filip. Voia să arate că ne exprimăm cam pretenţios, nu?

— Da, zisei. Şi într-adevăr aşa era.

— Mă rog, se încăpăţână Alee Stan, eu nu sunt scriitor. Nu sunt de fapt nimic. Am fost doar un maior oarecare şi un şef de serviciu la pompele funebre. Nu sunt exigent în materie de literatură.

— Te rog să mă ierţi, îi spusei. În momentul acela regretam că fără să vreau îl jignisem. Era un om susceptibil.

— Vorbeşte ce ai de vorbit şi să plecăm odată, izbucni subalternul Clement Ionescu. Arăta obosit, plictisit, oricum dornic să se ridice şi să iasă.

— Dacă nu cumva a uitat-o. O crimă perfectă – este un exerciţiu de mare ingeniozitate, remarcă batjocoritor Iacob Filip. De inteligenţă şi fineţe, continuă el pe acelaşi ton. Şi, ca să fim sinceri, adevărul este că practica prea îndelungată în acest sens provoacă o slăbire a celulei, nervoase. Nu, domnule

Stan?

— La dracu’, ţipă fostul maior ridicându-se voinic şi ameninţător. Dumneata, procurorule, îţi închipui că eşti mai deştept decât toţi cei prezenţi aici.

— Să ştii că ai dreptate, aprobă zâmbind fericit Iacob Filip. Cu un mic corectiv: nu-mi închipui, sunt convins. Este o convingere bazată pe experienţa îndelungată pe

care o am, bazată pe vârstă mea – sunt cel mai bătrân dintre voi, după cum bine vezi – şi, desigur, pe inteligenţa înnăscută, recunoscută de toţi în afară de dumneata.

— Încetaţi odată, strigă pe neaşteptate Beniamin Semenescu. Urmărise liniştit scena, dar se pare că ea devenise acum exagerat de violentă. Vedeţi-vă de treburi, continuă el mai calm, sunteţi oameni serioşi» ce naiba. Şi apoi ne găsim între prieteni…

— Eu, prieten cu dumneata? replică Iacob Filip enervat la culme. Eu, prietenul dumitale?

— Da, chiar adineaori mai susţineai prostia asta.

— Am fost cel puţin tâmpit când am spus-o.

— Mă rog, conveni Beniamin Semenescu, n-am nimic împotrivă.

— N-ai nimic împotrivă, îl îngână furios Iacob Filip. Nimic…

— Potoleşte-te, domnule, îl întrerupse sever Beniamin Semenescu, opreşte-te până nu este prea târziu. Eşti procuror şi cunoşti legea, ştii ce înseamnă să insulţi o persoană onorabilă în public.

— Persoană onorabilă… Dumneata, te pomeni?

— Şi ceilalţi de aici?

— Da, şi ceilalţi!

Iacob Filip ne privi câteva clipe cântărindu-ne parcă valoarea, apoi deodată izbucni în râs.

— Eşti bine, colega. Voi toţi cei de aici sunteţi persoane onorabile… Mă rog… Deşi, în treacăt fie zis, lucrurile nu stau tocmai aşa. Ce merite ai dumneata, Clement Ionescu, în afră de faptul că faci parte din toate comiţiile şi comitetele, vorba lui nenea Iancu, că ciupeşti parale din cumuluri curioase?

— Domnule procuror, se ridică subalternul Clement Ionescu, vă atrag atenţia că tonul discuţiei mă jigneşte profund. La revedere! Şi porni cu paşi grăbiţi spre ieşire.

— Mai rămâi, prietene, hohoti în urma lui Iacob Filip, mai rămâi, pot să-ţi mai spun multe lucruri despre dumneata.

— Foarte bine, interveni din nou Beniamin

Semenescu, noi te lăsăm să vorbeşti şi să te asculţi singur. Nu vrem să te stingherim. La revedere.

— A, nu, se precipită Iacob Filip, prinzându-l de mână, n-ai să scapi chiar atât de uşor. Sau ai uitat cumva procesul lui Alee Stan de anul trecut? Nu găseşti că l-ai achitat cu prea multă uşurinţă? Şi… nu cumva despre crima asta voiai să-mi vorbeşti, domnule maior? Ai atâta încredere în prietenul dumitale, încât îţi poţi permite să ironizezi legea? Pentru că legea nu e nici a mea, nici a lui Semenescu, nici a nimănui, e pentru noi, doar. Da, asta era crima perfectă? Hai, vorbeşte odată.

— E nebun, şopti îngrozit Beniamin Semenescu. Să mergem, să mergem, Alee Stan, procurorul e nebun…

— Stai, mă opri Iacob Filip, sesizând intenţia mea de a pleca împreună cu ceilalţi. Stai, îmi porunci şi-mi prinse braţul. Lasă-i să meargă. Să meargă la dracu', cariile. Spune-mi – mă privi trist – şi dumneata crezi că sunt nebun?

— Nu, zisei, după un moment de şovăială.

— Te îndoieşti, bineînţeles, ironiză procurorul. Te îndoieşti, dar te previn: te înşeli amarnic! Sunt absolut normal. Lucid, dacă vrei. De altfel, tocmai de aici mi se trage nenorocirea: sunt prea lucid! îmi dau perfect de bine seama că am aceeaşi condiţie ca şi amicii mei, că am şi eu vicii ascunse, că unele dintre actele mele trebuie să le sustrag mereu de sub atenţia legii. Ba mai mult, din această pricină mă urăsc, mă blestem, însă din păcate nu sunt capabil de unicul gest frumos: să mă duc dinaintea legii să spun: „Sunt un rahat, un nimic. Poate că am realizat şi lucruri bune, poate că aş fi în stare încă de multe, dar în ansamblu sunt un rahat ordinar, o carie, un individ periculos ce trebuie să fie făcut cât mai curând inofensiv!" Mă privi din nou trist şi istovit.

— Eu cred că exageraţi puţin, sau în orice caz sinceritatea dumneavoastră, ridicată la această treaptă, este un exces. Probabil sunteţi cinic, sau…

— Să presupunem că ai dreptate. Se schimbă oare situaţia?

— Nu, nu se schimbă. Ori… ştiu eu? în definitiv cu toţii avem păcate. Ba aş merge mai departe şi aş îndrăzni să afirm că numai acela e om. Bineînţeles, cu condiţia să se afle într-o permanentă luptă cu el însuşi, să fie convins că greşelile trebuie reparate, să se învingă, în sfârşit, să vadă de unde începe viciul şi să se oprească la timp…

— Îi urăsc, şopti procurorul. Îi urăsc pentru că sunt ca mine. Sunt nişte lepădături inconştiente… Eu cel puţin îmi dau scama de ridicolul existenţei… Ei, însă, sunt fericiţi… Fac răul plini de candoare, cu bucurie, convinşi că acesta este mersul firesc al

— Cred că exageraţi puţin…

— Se poate să ai dreptate, aprobă gânditor Iacob Filip. Dacă stau şi privesc mai atent lucrurile, mă împotmolesc. Ce i-aş putea reproşa în definitiv subalternului Clement Ionescu? Este un slujbaş harnic, bun familist, politicos şi sobru. Că se vârâ peste tot unde circulă banii? N-a furat niciodată, dimpotrivă, legea îi permite să instruiască, să zicem, o brigadă artistică de agitaţie şi să fie plătit… Sau chiar cu Beniamin Semenescu… Tot de simple considerente intime este vorba şi în privinţa lui… La urma urmelor, procesul de care pomeneam nici nu putea avea o altă desfăşurare… Sau oricum eu n-aş fi descoperit elemente noi, capabile să rezolve altfel problema… Poate că sunt eu un tip ranchiunos…

— Mai degrabă obosit… Până astăzi n-aţi vorbit niciodată urât cu prietenii…

— Regret foarte mult, oftă procurorul. Nu-mi dau seama de ce şi cum am ajuns la ceartă… Ştiu doar că mă înfierbântasem peste limitele cuvenite şi ţineam morţiş să le spun tot ce gândesc despre ei… Şi despre mine…

— Va trebui să vă scuzaţi…

— Crezi? mă privi gânditor procurorul.

— I-aţi jignit.

— Da, i-am jignit… Se juca nervos cu lanţul de la ceasornic. Îşi scutura capul în semn de aprobare.

— Am să-mi cer scuze chiar mâine seară…

— Dacă vor mai veni pe aici…

— S-*ar* putea să nu vină?

— Eu cred că nu… Cel puţin câteva zile.

— Oare se poate face ceva?

— Să-i invitaţi…

— Să-i chem eu?

— Da, ar fi bine să-i chemaţi dumneavoastră.

— Nu, n-am să-i chem, hotărî încăpăţânat Iacob Filip. În schimb m-ai putea ajuta dumneata.

— Să vorbesc eu cu ei?

— Da.

Aştepta răspunsul uşor încordat.

— Am să caut să-i întâlnesc.

— Îţi mulţumesc, prietene, şopti Iacob Filip.

Rămase apoi tăcut, privind obosit viscolul de afară. Chelia îi lucea trist în lumina neonului şi întreaga-i făptură sclerozată inspira senzaţia de nesiguranţă. Era un bărbat dezolant.

— Ce-ar fi să plecăm?

— Cred că e vremea, se declară de acord pro cu – îşi îmbrăcă mantaua grea şi lungă, de culoare neagră, şi aşa, pierdut în ea, părăsi cafeneaua zgribulit şi fără să salute pe nimeni. Decembrie mă luă cu sine şi cu gerul său aspru. Strada *Fericirii* se chircise sub povara ninsorii, becurile gălbui aruncau o lumină aproximativă pe pereţii caselor. Iar casele dormeau în căldura patului şi a căminelor încinse.

Capitolul II

CRIMA PERFECTA!

Poate că de pe toată strada *Fericirii* singură odaia procurorului Iacob Filip era rece şi pustie. Bâjbâind prin întuneric, bărbatul reuşi să deschidă uşa şi pătrunse în odaia friguroasă. Lumina neonului scoase la iveală dezordinea ce domnea înăuntru: patul era desfăcut, aşternutul nu tocmai curat, scaunele răspândite alandala, cărţi şi caiete ou însemnări împrăştiate pretutindeni. Doar fotografia unei femei tinere şi frumoase se rezema de un vas cu flori proaspete. Femeia era soţia procurorului, cea

de a treia soţie, doamna Barbara Filip, fostă Barbara Iulian, profesoară de limba română. Momentan era plecată din oraş la o mică staţiune turistică din munţii Apuseni. Odată cu ea intrase în vacanţă şi servitoarea, aşa că procurorul era singur în toată casa. Poate de aceea prefera să stea mai mult la serviciu sau la cafeneaua *Violeta*. Fără să-şi dea jos mantaua, Iacob Filip aprinse focul, scoase o sticlă cu băutură din barul fixat la căpătâiul patului, împinse un scaun lângă căminul care se încingea încetul cu încetul, apoi se aşează şi el şi îşi turnă primul pahar. îl sorbi repede, grăbit să-şi schimbe impresiile. Şi lichidul îi aduse primul fior de căldură. Aţipi în poziţie incomodă, somnul vag îi prilejui o senzaţie plăcută de moleşeală, picioarele se dezmorţeau, mâinile, tot trupul. Nici nu-şi dădu seama când îşi lepădă paltonul, când sorbi al doilea sau al treilea pahar.

Şedea încă în apropierea căminului de acum bine încins; acele ceasornicului indicau miezul nopţii, câte un pocnet sonor venea din când în când din mobila stil, un pocnet fără motive, semn de bătrâneţe, poate. Prin pod viscolul înfoia colecţiile vechi de ziare şi hainele inutilizabile, cu un cuvânt, în odaie se statornicise o atmosferă specifică de burlăcie. Un timp nedefinit plutea în camera descompusă, iar pe lângă ferestre vântul împingea nămeţii, nişte năluci stranii pe care procurorul nu le mai vedea. Acum îi era cald şi bine, universul întreg se concentrase în căminul fierbinte, în licoarea tare şi albă, în scaunul incomod. Un univers minuscul, fireşte, dar sigur, prezent, concret şi binefăcător. Mirosul de ars şi junghiul din picior îl ridică brusc. În primul moment nu înţelese, privea buimac prin odaie, simţea o durere ascuţită, dar nu-i putea stabili direcţia: părea că vine din el, dar tot atât de precis părea că vine dinafară. De abia când făcu primul pas înţelese că ţinându-şi pantoful pe grilajul căminului, acesta se încinsese peste măsură.

— Trebuie să mă culc, îşi zise Iacob Filip.

Aerul din odaie se îndulcise, patul devenise subit prietenos. Aprinse lumina de pe noptieră, stinse ne unul, şi

se vârî în aşternut. Apoi rămase în întuneric. Din când în când, doar o şuviţă palidă se strecura prin fereastră şi vijelios prin odaie.

— Trebuie să fie de la stâlpul de afară, presupuse bărbatul, urmărind amuzat jocul galben şi dezordonat.

Razele descriau curbe capricioase, scoteau la iveală crăpăturile murdare, se mutau pe câte un colţ de la blou, se ascundeau o bucată de vreme, reveneau io apoi cu şi mai multă insistenţă, ca un copil caraghios. Era un fel de dans ciudat, frânt, cu o ritmică proprie şi Iacob Filip se lăsă cuprins de farmecul lui îndoielnic. Somnul îl părăsise, era treaz de-a binelea. Văzu apoi că, de fapt, lumina de afară se conjuga cu razele focului din cămin. Îşi împărţeau teritoriul după nişte legi aparte, se îndreptau, se încălecau, se ascundeau apoi viclean, pândeau o vreme din locul tăinuit şi, ca şi cum s-ar fi convins de oportunitatea ieşirii, părăseau ascunzătoarea spre a reîncepe dansul.

Aşa, târziu după miezul nopţii, iarna era plăcută: lemnele trosneau mistuite de flăcări, fereastra tremura din încheieturi zguduită de rafale şi de nămeţi, dezordinea nu mai era evidentă şi sub plapomă se făcuse cald. Era, într-adevăr, un decembrie idilic, un decembrie păstrat în minte din copilăria petrecută pe strada *Fiilor vitejiei*, într-o cameră alăturată magazinului de stofe al părinţilor.

Deasupra capului său auzi deodată o mişcare precipitată. La etajul superior cineva se plimba zorit dintr-un capăt în altul al camerei. Se adăugă mersul unei persoane mai masive, după cum lăsa să se bănuiască forţa paşilor.

— Iar s-a trezit copilul, constată cu indiferenţă procurorul. Se obişnuise, de câteva luni se petrecea acelaşi lucru în fiecare noapte. Nici nu-l deranja, la urma urmelor, înţelegea că zgomotul nu se producea cu rea intenţie; copiilor nu le poţi pretinde nimic, ei au acces nelimitat la spontaneitate!

Ceva, o cană probabil, căzu şi se sparse cu un sunet ascuţit, paşii se înteţiră, se îndepărtară precipitaţi, se făcu deodată linişte, apoi, brusc alergătura reîncepu, numai că

acum părea că drept în faţa uşii sale. Era o mişcare dezordonată, un tropăit pe loc, vijelios şi fără sens. Se menţinu câteva lungi momente, în curând, însă, se împrăştie, înconjură toată camera, paşii bocăneau în pereţi gata-gata să-i năruie. Odaia părea sufocată de vacarm şi vacarmul se amplifica, înlocuia aerul, cercul se strângea mereu-mereu, deveni material şi se aşternu direct pe plapomă, în apropierea grumazului. Iacob Filip se pipăi neliniştit, respiraţia îi devenise greoaie, aproape imposibilă. Simţi fiori fierbinţi învăluindu-l, era o îmbrăţişare vicleană de femeie, femeia se aşternu peste el grea, veşmintele ei îi zgâriau faţa şi umerii, ceva moale şi umed – ţâţele probabil – îi acoperi definitiv ochii şi gura. Acum plămânii se zbăteau înnebuniţi, groaza morţii le trezise o poftă exagerată de acţiune, epuizând şi ultimele resurse. Un nou zgomot ascuţit, întâmplat chiar deasupra capului său, destramă vraja. Ce fusese oare?…

Paşii de la etajul superior măsurau egal perimetrul, se puteau ghici chiar scâncetele copilului, dansul luminilor continua când şăgalnic, când straniu, în orice caz, era o iarnă idilică, o iarnă a copilăriei de pe strada *Fiilor Vitejiei*.

„Sunt obosit, nervos, poate chiar istovit”, îşi zise. Iacob Filip, constatând că primejdia trecuse, se îndepărtase şi ea rece şi de nepătruns. „Dar s-ar putea să revină46, se îngrijoră procurorul. „Nervii slăbiţi x sunt de regulă cauza oricărui coşmar”.

Îşi turnă licoarea în pahar şi o sorbi convins că nu ea reprezintă leacul cel bun. Dar o primi ca pe o fatalitate. Şi adăugată părţii de dinainte, această infimă cantitate se strecură neobservată în organism.

(47

10*

„Dacă, totuşi, sunt lucid, chibzui procurorul, cred că este potrivit să mă folosesc de deplinătatea facultăţilor mele mintale. Ba, aş zice, să merg şi mai departe: să-mi cultiv luciditatea. La urma urmelor o conştiinţă deplină de sine îi conferă omului posibilitatea de echilibru, îi dă forţă şi chiar măreţie”.

Analizând situaţia, Iacob Filip constată că singurele primejdii care îl pândeau, eventual nu veneau dinafară, ci numai şi numai dinlăuntru, nişte primejdii biologice sau fiziologice. Cetăţenilor din oraş, fie cunoscuţi, fie necunoscuţi, nu le era obligat cu nimic. Ca procuror, îşi făcuse doar datoria, îşi îndeplinise misiunea în sensul legii, apărând-o şi folosind-o pe ea drept argument pentru restabilirea dreptăţii. Ca om greşise şi el, probabil, se făcea vinovat – de unde să ştie toate acestea? – de un păcat oarecare, dar aspectul trecuse neobservat. Încă nu se dusese în piaţă să se bată cu pumnii în piept, să-şi mărturisească resemnat culpa. Aidoma multora îşi ascunsese şi el cu devotament erorile, unele comise involuntar, altele în cunoştinţă de cauză, dar incapabil să găsească o altă ieşire. Cu toate că, la drept vorbind, dacă ar fi să accepte chiar sinceritatea totală, n-ar fi în stare să spună de ce anume se simţea vinovat. îl apăsa o responsabilitate severă, dar nu-i înţelegea prea bine resorturile şi mobilurile. Era, mai exact, un sentiment de solidarizare cu lumea din jur căreia îi găsise numeroase puncte nevralgice, atât de numeroase încât ajunsese la concluzia că ele nici n-ar putea fi uitate. Şi desigur că nici el nu se excludea de la regula generală, o situaţie contrară fiind împotriva legilor fireşti ale existenţei. În sfârşit, fapt este că tabloul pe care şi-l confecţionase cu destulă migală se prezenta deosebit de complicat, tulburător prin amestecul de culori, de umbre şi de lumini, dar cu neputinţă de a fi explicat în totalitate. Putea să-l înjure oricât pe Clement Ionescu, de pildă: nu-i era teamă că greşește profund! Dar dacă ar fi să-i încadreze viaţa în paragrafe şi aliniate, s-ar vedea nevoit să abandoneze cazul. I-ar lipsi elementele necesare care să constituie suportul unei sancţiuni exemplare: subalternul se ferea de conflictele cu legea, probabil le cunoştea mai bine decât juriştii şi le evita cu grijă şi cu succes. Bineînţeles că din moment ce omul nu se abate de la drumul îngăduit, antipatiile unui procuror nu au dreptul să devină capete de acuzare. Tot aşa de bine ar putea să-şi suspecteze şi soţia

pe nişte considerente nu prea limpezi, dar pasibile de eventuale interpretări. Cine-i putea lui garanta că, spre pildă, frumoasa Barbara nu îl înşală acum? Chiar la această oră târzie din noapte? Desigur, orăşenii nu ştiu că ea pleacă adeseori. fie la tratament, fie la odihnă, fie la dracu', pur şi simplu, că este mai mult pe drumuri decât acasă. Şi chiar dacă el n-ar ascunde adevărul, chiar dacă toţi concetăţenii ar cunoaşte situaţia reală, niciunul dintre ei n-ar fi în măsură să-i uşureze povara. Dimpotrivă, bătrâneţea şi celelalte cusururi care îi aparţin i-ar fi şi mai evidente şi rezervele faţă de loialitatea soţiei ar spori. Dar cel puţin atâta vreme cât orăşenii sunt în necunoştinţă de cauză, judecă şi se teme singur: este un ins înşelat, dar nu o opinie vorbită. Căci se străduiesc, atât. el, cât şi ea, să pară oameni integri, cu o morală fermă. Şi lumea te evaluează prin prisma manifestărilor sociale, nu prin cele intime. „Asta e, conchise procurorul, sunt un bătrân gelos. Toţi prietenii îmi sunt nesuferiţi pentru că în fiecare dintre ei văd un rival. Sunt tineri şi frumoşi, în plină putere, în vreme ce eu sunt un bătrân ranchiunos".

Şi Clement Ionescu şi Alee Stan, şi, mai ales, Beniamin Semenescu ar putea fi amanţii Barbarei. Nu avea nicio dovadă concretă, însă. De altfel nu se baza pe nimic, era numai o temere... Exceptând un fapt care, deşi i se refuzase analizei riguroase, îi reţinuse atenţia. Din păcate nu reuşise să-şi verifice ipoteza. Sau nu insistase îndeajuns? Acum, pentru prima oară, probabil, se întreba cu seriozitate dacă acţionase suficient de hotărât şi de ingenios. În urmă cu un an se petrecuse un accident grav de circulaţie. Ninsese şi atunci abundent, şoselele deveniseră greu practicabile. La ieşirea din oraş, drumul urcă o pantă abruptă şi întortocheată. Oamenii, maşinile, agenţii de circulaţie se luptau voiniceşte cu greutăţile şi, într-o oarecare măsură, şoseaua putea fi practicabilă. Se circula, însă, cu viteză redusă şi în special la urcuş vehiculele mai uzate se împotmoleau şi rămâneau pe loc stânjenind traficul. În condiţii atât de dificile o alunecare în şanţ sau o răsturnare nu constituie o surpriză de proporţii.

Un singur accident reţinuse mai mult atenţia pentru că el se soldase cu trei morţi şi o maşină distrusă complet. Reconstituind întâmplarea pe care o cunoştea mai mult din auzite, Iacob Filip încercă să-şi imagineze cu exactitate desfăşurarea lucrurilor. Alee Stan, conducând o limuzină *Fiat – 1800*, proprietate personală, cobora panta cu viteza redusă. În spatele său circula un vehicul marca *Moskvici 403*, având la bord un şofer şi doi pasageri. La un moment dat automobilul pilotat de Alee Stan derapează, conducătorul frânează, maşina alunecă de-a curmezişul şoselei, o manevră abilă, însă, îl readuce pe direcţia de mers. În schimb vehiculul din şapte se prăbuşește în şanţul adânc de la marginea drumului. Potrivit declaraţiei şoferului pentru a evita ciocnirea cu limuzina din faţă, a frânat puternic. Urmarea a fost că automobilul, derapând, a zburat peste gardul de siguranţă de la marginea şoselei şi s-a prăbuşit. Amândoi pasagerii au murit. În cădere a mai fost lovit un pieton care a decedat şi el. A scăpat, ca prin minune, şoferul. El s-a ales cu răni superficiale şi s-a vindecat repede. La locul accidentului s-a prezentat în scurtă vreme procurorul Beniamin Semenescu – Iacob Filip era plecat din oraş pentru câteva zile – însoţit de lucrători ai serviciului de circulaţie. Între timp Alee Stan reuşise să scoată victimele din zăpadă, iar maşina salvării le-a transportat la spital. Pentru moment, s-au făcut măsurători, s-au luat fotografii, urmând ca martorii să fie audiaţi la procuratură.

Din lectura sumară a dosarului, Iacob Filip n-a reuşit să-şi formuleze o părere clară. De altfel, cazul nici nu-i aparţinea aşa că n-a insistat prea mult asupra evenimentelor. Reţinuse doar două declaraţii contradictorii: şoferul autoturismului *Moskvici 403* susţinea că la o distanţă de circa 300 m de locul accidentului depăşise limuzina *Fiat 1800* care staţiona. Imediat, însă, Alee Stan pornise şi i-o luase înainte mergând la început în viteză, apoi reducând brusc. Mai susţinea de asemeni, că Alee Stan era însoţit de o femeie care dispăruse (coborâse pe jos în oraş printr-o străduţă

periferică?). Pe de altă parte, fostul maior declarase că el circula cu viteză redusă – date fiind condiţiile dificile de trafic – că fusese şi el depăşit de o limuzină *Fiat 1800*, cu număr de Bucureşti, şi care circula într-adevăr cu viteză mare. Cu alte cuvinte, şoferul confundase maşinile. Alţi martori nu mai erau. Întâmplător, la ora aceea era o perioadă de acalmie pe şosea, singurii în măsură să ofere şi alte indicii, pasagerii şi pietonul, sucombaseră în drum spre spital.

Contradicţia dintre cele două declaraţii se rezolvă dându-se câştig de cauză depoziţiei lui Aiecu Stan. Iar şoferul de pe *Moskvici* fu acuzat că: a) nu respectase viteza legală, mult redusă în condiţii dificile de circulaţie; b) nu păstrase distanţa regulamentară faţă de vehiculul din faţă. În sfârşit la examenul tehnic al vehiculului se stabilise că frânele nu funcţionau perfect. La apăsarea pedalei comanda nu se repartiza uniform pe cele patru roţi nici ca intensitate, nici ca viteză de execuţie, ceea ce sporise pericolul de derapare. Astfel că Alee Stan fusese achitat, iar şoferul condamnat ca vinovat de moartea a trei oameni şi distrugerea bunurilor de stat.

Oare să fie vorba de crima perfectă la care se referise Alee Stan? Greu de presupus. Motivul că Iacob Filip îl suspecta pe fostul maior, bănuind existenţa unor relaţii nepermise între el şi Barbara, nu putea constitui şi argumentul că Alee Stan este un asasin. Or, pentru a reconsidera întregul proces se impunea în primul rând să pornească de la premiza că el este un ucigaş. Apoi, trebuia să se dovedească faptul că Alee Stan şi pietonul – vicepreşedinte al C.A.P. – dintr-o suburbie a oraşului – erau cunoscuţi, legaţi de anumite interese comune şi că, eventual, în ziua accidentului urmau să se întâlnească la locul cu pricina. În acest caz era necesar să se creadă şi depoziţia şoferului de pe *Moskvici* cum că Alee Stan t staţionase şi că pornise ulterior cu ideea premeditată de a ucide. Mecanismul era diabolic, fără îndoială, pentru că fiind declanşat cu maximum de ingeniozitate o eroare infimă în calcul ar fi dat peste cap întreg planul. Admirabil

curaj ce-i drept, şi admirabil simţ al riscului, numai că puţină circumspecţie nu strică: un criminal alege o cale fără prea multe primejdii! Să aparţină Alee Stan altei categorii de asasini, o categorie pur şi simplu romantică? Lucrul este posibil în sine, dar trebuie demonstrat.

În sfârşit, un ultim amănunt se cerea să fie lămurit: Dacă Alee Stan fusese însoţit de o femeie, acea femeie era Barbara? Şi era ea complice oare? Deocamdată, nu putea recolta nicio certitudine.

Singurul element existent era dorinţa expresă a lui Alee Stan de a prezenta rezumatul unei crime perfecte. În mod normal, însă, un ucigaş absolvit de responsabilitatea actului său nu mai revine asupra împrejurărilor din motive multiple şi lesne de înţeles. Se referea, deci, la altceva? Sau era atât de mândru de ingeniozitatea dovedită încât pierduse simţul măsurii? Era sigur că dosarul nu poate fi redeschis din lipsă de probe?

Într-un fel, procurorului îi părea rău că nu-l ascultase acolo la cafeneaua *Violeta*. Poate ar fi auzit lucruri interesante. Pe de altă parte, însă, îşi dădea perfect de bine seama că nu relaţiile oferite de Alee Stan, de Beniamin Semenescu şi de Barbara constituiau posibilitatea unui deznodământ loial. Singtfre relaţiile lor cu lumea puteau deveni utile şi eventual lămuritoare.

Capitolul III
O DIMINEAŢĂ FRUMOASĂ DE DECEMBRIE

Adevărul este că procurorul Iacob Filip trecea prin momente dificile. Nu numai că ezita să abordeze problema dezlegării tainei ce învăluia accidentul, dar ezita chiar să-şi dea sieşi crezare în privinţa ideilor ce-i veniseră peste noapte. La urma urmelor nu este exclus ca întreaga construcţie realizată să fie produsul unei fantezii bolnăvicioase şi nicidecum o concluzie logică a unor întâmplări aidoma de logice, îi era absolut limpede că procesul neglijase, elemente de bază, că existau îngrijorător de multe puncte nevralgice, în sfârşit, că soluţionarea nu părea întemeiată pe o bază perfect echitabilă.

Dimineaţa îl găsi frământat de aceleaşi probleme. Lumina viorie, care pătrundea prin ferestre, îl mai linişti, însă. Dacă noaptea este un sfetnic bun – adevăr îndoielnic, după cum constatase – zorii unui decembrie frumos însemnau un moment de linişte, sau de acalmie, n-are importanţă. Fapt este că începu să se bucure de căldura dinlăuntru, de patul e moale, de ideea camera viu pentru încă o zi, o zi oarecare, fireşte, dar prezentă şi incontestabilă. Şi probabil, ar fi şi adormit şi ar fi întârziat de la serviciu dacă nu ţârâia atât de strident telefonul. Mai strident ca niciodată, parcă, de-a dreptul demonic. Nu venea dintr-o carapace neagră de bachelită aşezată pe o măsuţă cu trei picioare, ci de undeva din străfundul creierului, dintr-un tunel cu o rezonanţă teribilă. Şi, culmea neprevăzutului, la celălalt capăt al firului era Alee Stan. Avea o voce joasă şi uşor neliniştita (cel puţin după impresia procurorului Iacob fi Lip) sau, în orice caz, aparţinând unui om grăbit, poate prea grăbit chiar să-şi precizeze un anume punct de vedere. În rezumat, Alee Stan, după ce se scuza pentru ieşirea nervoasă din seara precedentă, îşi exprima speranţa că el, Iacob Filip, nu va rămâne cu o impresie proastă. De fapt, se angajase în discuţie numai datorită obişnuitului său spirit de contradicţie; evident, nu intenţionase şi nici măcar nu-şi închipuise că o astfel de dispută ar putea umbri relaţiile lor atât de amicale.

Introdus din nou brusc şi violent în miezul chestiunii care îl interesa, Iacob Filip încercă să-şi ordoneze puţin impresiile. Scuza trebuia primită numai ca atare, fără nicio implicaţie? Regreta Alee Stan întreg incidentul dintr-o pornire sinceră şi onorabilă? Găsea că jignise un om mai în vârstă, doar, sau era vorba de altceva? Dificile întrebări şi tot atât de dificile posibilităţi de interpretare. Îşi dăduse seama Alee Stan că mersese prea departe, că gestul său putea să trezească anumite rezerve din partea unui om atât de suspicios cum era procurorul Iacob Filip? Dacă se simţea vinovat era limpede că avea tot interesul să abată atenţia celor care puteau să reconsidere sentinţa

anterioară. Nu era exclus chiar ca însuşi Beniamin Semenescu să fi intervenit pe lângă orgoliosul său client şi să-l fi determinat să devină mai prudent.

Iacob Filip înclina să creadă că acestea ar fi adevăratele motive. Pentru că Alee Stan se grăbise prea mult să-şi explice ieşirea, pentru că ţinuse neapărat să şteargă amintirea ci, în sfârşit, pentru că *intuia* o anume nelinişte gravă în acţiunea interlocutorului său.

Aşa se face că procurorul Iacob Filip se hotărî definitiv să redeschidă ancheta, pentru început dusă cu discreţie şi pe cont propriu, fără să comunice nimănui până la intrarea în posesia unor elemente clare. În momentul în care se va simţi justificat să o facă, va prezenta dosarul şi va cere o nouă sentinţă, sentinţa apropiată de adevăr.

Ajungând la tribunal se apucă să cerceteze probele adunate şi să găsească posibilitatea unei interpretări deosebite. Piesele existente – destul de puţine la număr – conţineau unele date suplimentare faţă de cele cunoscute de el. Astfel, de pildă, în declaraţia făcută de şofer se menţiona că la accident mai fusese un martor, un ţăran, probabil. La întrebarea pusă de procuror, referitoare la distanţa la care se găsea numitul martor, şoferul răspunsese că, după aprecie rea lui, era vorba cam de 500 – 1.000 m. Ceea ce însemna în mod logic că ţăranul nu văzuse sau nu putuse vedea eu exactitate cele întâmplate, accidentul se petrecuse în spatele său. Prin urmare, chiar şi în eventualitatea că persoana ar fi fost identificată mărturia ei n-ar fi izbutit să prezinte un element util în cadrul anchetei.

Procurorul Iacob Filip, însă, vedea altfel problema. Pentru el întrebarea era dacă nu cumva omul cu sania, martorul, nu transportase victima spre presupusul loc de întâlnire. Aceasta ar fi. schimbat desigur situaţia.

Consultarea dosarului devenea acum de prisos. Nu oferea alte indicii. Aşadar, nu-i rămânea decât să în

ceapă investigaţiile. Pornea la drum cu informaţii

limitate şi cu perspective nu tocmai optimiste.

Trebuise să se însoare cu frumoasa Barbara, trebuise să o suspecteze mereu, trebuise să ajungă să se teamă de toţi cei *în floarea* vârstei şi a puterii, şi apoi să-i urască, văzând în fiecare un amant prezumtiv al soţiei sale. Poate că nici nu fusese înşelat, dar lucrul nu avea prea mare însemnătate. Era suficient gândul că o atare posibilitate există, că iremediabil, vârstă îi refuză ajutorul într-o acţiune de echilibrare a raportului de forţe, că, pentru totdeauna, i se refuză şansa de a-i învinge. De abia atunci intervenise răutatea, de altfel, o răutate curioasă: ea nu se manifesta în relaţiile normale, fireşti, pe care le avea cu lumea şi care, în general, rămăseseră aceleaşi. Primea şi da în egală măsură. Ceea ce se schimbase, era intransigenţa nu numai pentru faptul dat faţă de care, în calitate de om al legii nu-şi îngăduise nicio abatere – ci pentru *găsirea faptului dat*. Din experienţa anterioară, ştia că adeseori evidenţele şi probele conduceau la sentinţe nu îndeajuns de echitabile. Şi, totuşi, nu făcea nimic pentru a corecta nedreptatea: era mai comod să folosească elementele date şi să nu caute infinitele subtilităţi care declanşează evenimentele. Orice eveniment se bazează pe motive simplu de descoperit, lesnicios de încadrat în legi, dar el mai are şi o motivaţie nu obligatoriu încadrată în legile juridice, o motivaţie intimă, de care, de regulă, nu se prea ţine seama la un proces. Ei bine, înainte, din comoditate, prelua datele evidente şi nu-şi făcea alte probleme. Legea nu poate şi nici nu trebuie să ofere protecţie unor oameni care comit gesturi grave, chiar dacă fondul lor uman este bun. Faptele lezează societatea şi la urma urmelor, judecăm individul în funcţie de realizările lui. Că, ici-colo, aceasta este un fals, s-a dovedit de multe ori. Dar nu se poate face nimic. Cu atât mai mult cu cât faptele unor oameni scapă controlului juridic – uneori sunt crezute de societate ca fiind chiar pozitive – chiar dacă resorturile intime ar putea fi sancţionate. Aici intervenise, propriu-zis, schimbarea la care se referea procurorul, înainte aştepta liniştit şi senin – ambele stări fiind, desigur,

condamnabile, dacă te gândeşti bine – manifestările concrete. Şi dacă ele nu veneau, licheaua scăpa, se strecura printre degete şi îşi continua viaţa în libertate. Şi de ce el, Iacob Filip, cu toate că se gândise la asemenea cazuri, nu întreprinsese nimic? Procesul este un spectacol destul de prost în care se dezbat lucruri cunoscute dinainte şi care nu mai pretind decât o ridicolă regizare, dacă nu se caută în zonele ascunse ale fenomenelor, acolo unde, eventual, funcţionează mecanismele adevărate. Ele ar trebui folosite pentru rosturile moralizatoare ale judecăţii şi nu ca exemplul suprimării unor mărunte avantaje de care se bucură individul în diferite condiţii.

Iată fondul problemei.

Şi, ceea ce era şi mai grav, era că Iacob Filip fusese în cunoştinţă de cauză. Ignorarea ei nu putea fi scuzabilă sub nicio formă: fusese leneş, inactiv sau rutinizat; tot una era! Lipsa de interes punea sub semnul îndoielii valoarea sa umană şi socială, dar preferase să nu-şi complice existenţa. Şi acum, când interesul îi era dictat de temeiuri cu totul şi cu totul intime, i se trezea deodată pofta supremă de seriozitate şi investiga până şi realităţile clare, căci există şi asemenea realităţi clare. O făcea din răutate, ştia, se condamna, dar nu izbutea să revină la vechile obiceiuri. îl deranja o cauză absolvită, îl deranja un om achitat, despica firul de păr în patru, doar – doar va găsi o fisură, şi se agăţa cu disperare şi bucurie de orice element, îl amplifica la maximum pentru a obţine din el un cap de acuzare.

Era trist şi inuman pentru el, nu şi pentru lege. Legea îşi are rosturile ei şi cu cât este mai bine servită, cu atât mai mult câştigă societatea. Dilema gravă era dacă devotamentul slujitorilor ei îi aparţine sau nu în exclusivitate. În ce-l priveşte pe Iacob Filip, se resemnase: o făcea din răutate, era cât se poate de urât, dar nu mai avea scăpare. Singura concesie de care mai era în stare era să nu abuzeze de prerogativele de care dispunea.

În micul său birou de la Tribunal domnea o nemişcare profundă. Se auzea din anticameră ţăcănitul

maşinii de scris – cine ştie cu ce se îndeletnicea dactilografa! Iar pe fereastră se vedea bine cum ninsoarea, o cădere necontenită şi albă, înveşmântează iarăşi şi iarăşi această frumoasă dimineaţă de decembrie, într-o iarnă aspră şi prelungă.

Dincolo de uşă se făcu o linişte bruscă, la fel de neaşteptată ca şi un zgomot strident. Procurorul ciuli urechile: ce se petrece acolo? într-un târziu desluşi şuşoteli precipitate, apoi în prag apăru dactilografa şi doamna Buba, bătrâna doamnă Buba.

— Intră, intră, îi făcu semn procurorul.

Femeia ursuză şi neplăcută se aşeză în fotoliu. Bănuia că venise îndemnată de cine ştie ce motive grabnice. O cunoştea destul de bine ca să-şi dea seama de acest lucru. Locuise în tinereţe, ca şi mulţi alţii, la pensiunea doamnei Buba şi între ei existaseră acorduri numai de ei ştiute. Pe vremea aceea femeia se îndeletnicea cu felurite treburi misterioase, dintre care Iacob Filip cunoştea una singură. Doamna Buba era proxenetă. Probabil că mai făcuse ea rost de fetişcanele acelea anoste şi pentru alţi bărbaţi, fiecare dintre ei păstrase însă secretul cu sfinţenie. Se străduiau din răsputeri să nu se afle ceva încât la un moment dat unii dintre ei se îndoiau chiar de autenticitatea întâmplărilor. Aşa cum, după anii nenumăraţi care s-au scurs, se întreba şi Iacob Filip în această dimineaţă: am fost sau nu cu?

Dar, indiferent de sensul dilemei, procurorul păstra ideea amintirilor comune şi ireversibile şi ca îl lega de femeia de dinainte-i. Era o anume solidaritate căreia i se subordona cu plăcere.

— Domnule Iacob Filip, vorbi Buba, răspunzând curiozităţii procurorului, am venit la dumneata ca să te informez despre unele lucruri ce mi se par ciudate. Este vorba de fostul meu chiriaş – şi dumneata mi-ai fost, de altfel – Alee Stan. Şi din motive lesne de înţeles nu m-am adresat lui Beniamin Semenescu.

De mai bine de un an văduva colonelului Scrob şi fiica ei, Valentina, erau curtate de Alee Stan şi Beniamin

Semenescu. După toate aparenţele, fostul maior urma să devină în curând socrul procurorului, deşi erau cam de aceeaşi vârstă.

— Da, aprobă Iacob Filip.

„Oare ce o aduce aici? îşi spuse el. Desigur, o bârfă, o răutate. Dar de ce? Ce motive au îndemnat-o?”

— Nu vreau să fac nicio presupunere absurdă, reveni doamna Buba. Ţin doar să-ţi atrag atenţia asupra unei chestiuni de bun simţ.

Iacob Filip o privi îngrijorat şi uluit: cuvintele sunau caraghios! Dacă intenţiona să-şi mărturisească temerile sau gândurile, doamna Buba nu era, totuşi, obligată să recurgă la subterfugii. Se ştiau îndeajuns de bine ca să-şi dea seama că asemenea cuvinte – cum ar fi „bunul simţ” etc. – erau de prisos. Femeia dorea să-şi găsească o scuză?

— Mă întreb mereu, în ultima vreme, continuă ea, de unde scoate atâţia bani Alee Stan. Căci trăieşte într-un lux de-a dreptul ieşit din comun: maşină, casă, mobilă.

— După câte ştiu, este întreţinutul văduvei colonelului Scrob, care, se pare, are foarte mulţi bani, încercă o explicaţie procurorul. „Şi de ce mi-o spune mie? S-au trezit în ea simţuri morale atât de ascuţite?”

— Crezi, domnule procuror? se înfierbântă Buba. Fiyeşte, o parte din bani îi datorează văduvei. Atunci când eşti o femeie bătrâna şi ai un drăguţ tânăr, voinic şi gras, te găseşti în situaţia de a-i da aproape totul. Dar îţi închipui dumneata că doamna Scrob este o sursă inepuizabilă? Numai maşina costă aproape ’80.000; dar casă, mobila, chefurile şi celelalte? Cheltuielile pe care le face se ridică la sume uriaşe, de ordinul sutelor de mii, crede-mă. Şi gândeşte-te că nici măcar nu este salariat. Bineînţeles, că o leafă lunară oarecare nu i-ar îngădui mare lucru. Dar i-ar acoperi cel puţin găurile mărunte şi tot ar fi ceva. Nu, domnule procuror, eu am impresia că aici se ascunde ceva.

— Ai cumva o bănuială, doamnă?

— Bănuiesc că banii sunt furaţi.

„De altfel, s-ar putea să aibă dreptate, reflectă Iacob

Filip. Mai bine-zis, este singura explicaţie. Trebuia să ne fi gândit şi noi puţin. Ajungeam cu siguranţă la aceeaşi concluzie. Numai că, potrivit obiceiului, am ignorat chestiunea. Oare ce motive au determina i-o pe Buba să vină la mine?”

— Doamnă, spuneţi-mi, vă rog, cu ce s-a făcut vinovat, faţă de dumneavoastră, Alee Stan?

— Vai de mine! se repezi scandalizată Buba. Cum îţi închipui aşa ceva, domnule procuror? Pur şi simplu, mă revoltă. În ţara aceasta, milioane de oameni trudesc din greu şi cinstit pentru o viaţă mai bună, în vreme ce alţii îşi clădesc o existenţă fericită din expediente. Consider că fiecare cetăţean onest trebuie să contribuie la demascarea indivizilor care îşi agonisesc banii pe căi ilicite. Este o obligaţie morală şi, bineînţeles că eu nu pot rămâne insensibilă la asemenea chestiuni. Doar dumneata mă cunoşti bine…

„Tocmai că te cunosc îndeaproape”, îi răspunse în gând procurorul. O privea amuzat şi convins că el este cel care are dreptate: Buba îl ura pe Alee Stan! Şi asta verifica ideea lui Iacob Filip în privinţa răutăţii şi a consecinţelor ei. Da, Buba avea, probabil, temeiul unei nemulţumiri şi el îi dicta intransigenţa. Până acum nu-i trecuse prin minte că are anumite obligaţii cetăţeneşti – ea însăşi se strecura prin lume pe căi ilicite – pentru că Alee Stan îi dăduse satisfacţie. Şi iată că în momentul în care el refuză să colaboreze cu ea, Buba nu pregetă să-l atace. Oare nu ştie ea că în oricare dintre situaţii tot îl pierde? Indiferent că da sau nu, fapt este că doreşte o compensaţie. Bineînţeles că astfel devine folositoare legii. Legea câştigă pentru că, în eventualitatea în care Alee

Stan se face vinovat, va restabili dreptatea acolo unde ea a fost stânjenită. Numai că Buba n-a pornit la drum motivată de o problemă morală propriu-zisă, ci dintr-o nemulţumire particulară. Într-un fel semănau unul cu altul, şi Iacob Filip, şi ea acţionaseră sub semnul unui impuls interior prilejuit de o frustrare.

— De ce nu-mi răspunzi, domnule procuror? se

impacientă femeia.

— Mă gândeam, doamnă, zise Iacob Filip. Mă gândeam ce te-a determinat să vii la mine?

— Ţi-am explicat odată, domnule Filip. Consideri că n-am mărturisit adevărul?

— Nu ştiu, evită procurorul. Vă spun sincer că nu ştiu!

— Mă jigneşti, se îmbufnă ea.

— Exagerezi, doamnă. Nu mi se pare de loc jignitor să fii nemulţumit de cineva şi în virtutea acestei constatări să-i pretinzi satisfacţie. La urma urmelor, trebuie să recunoşti şi dumneata că am puţină dreptate. În orice caz, eu rămân la părerea, mea tocmai pentru că te cunosc foarte bine.

— Domnule procuror, am să plec, declară ferm Buba. Cred că merit un tratament mai politicos din partea dumitale.

— Desigur, o aprobă el. Meriţi, într-adevăr, un tratament politicos. Mă gândeam doar că oferindu-mi mai multe amănunte aş putea să urmăresc altfel cazul lui Alee Stan. Vreau să zic, cu un plus de şansă.

— Te asigur că relaţiile noastre sunt lipsite de interes... Minus, poate, faptul că nu mi-a plătit chiria vreme de doi ani, atunci, imediat după ce a fost dat

11*

afară din funcţia de şef al serviciului de pompe funebre. Da, să ştii, nu mi-a plătit nici astăzi...

— Dar au trecut 10 ani... De ce nu mi-ai spus-o până acum?

— Am crezut că, totuşi... în sfârşit, nu ştiu de ce. Dar socot că n-are rost să discutăm pe tema aceasta...

— Dimpotrivă, eu cred că are... Cunosc din proprie experienţă felul de a fi al dumitale. Eşti o femeie pedantă în obligaţiile pe care le ai faţă de alţi oameni. Şi eşti tot atât de neîndurătoare în privinţa obligaţiilor pe care le au ceilalţi faţă de dumneata. Niciodată n-ai acceptat să-ţi plătesc cu întârziere chiria, niciodată nu mi-ai făcut un serviciu fără să pretinzi o compensaţie imediată... Cum se

face că pe Alee Stan l-ai tolerat?

— Mi-era milă de el.

— Acum de ce nu ţi-e milă de el? continuă aspru Iacob Filip. Doi ani, şi apoi încă zece nu te-ai impacientat şi iată, aşa, pe neaşteptate, îţi dai seama că nu e o atitudine potrivită… Dă-mi voie să afirm că la mijloc se ascunde ceva. Ai fost cumva prietena lui? Prietena… mă înţelegi ce vreau să…

— Da, fireşte că înţeleg, replică Buba îngândurată. Aşa e…

— Din păcate amănuntul nu-mi este prea folocapitolul IV CE LUCRURI SIMPLE

Procurorul Iacob Filip nici nu avea nevoie de o confirmare de fapt. Ştia: doamna Buba trăia sau trăise cu Alee Stan. Şi era singurul în cunoştinţă de cauză. Pe de altă parte, nici ea nu-şi făcea iluzii în această privinţă. Iacob Filip o surprinsese în camera lui Alee Stan. Acum procurorul trecea printr-o criză. El era omul care, probabil, se afla în posesia celor mai multe taine. El cunoştea foarte multe amănunte din viaţa concetăţenilor noştri şi nu-i era uşor să poarte o asemenea povară. Cu atât mai mult cu cât, coroborate, îi prilejuiau unele concluzii. Şi anume că aproape fiecare dintre acţiunile celorlalţi erau determinate nu de principii riguroase, de valabilitatea şi profunzimea unor idei oarecare; ele proveneau dintr-o mişcare haotică de sentimente meschine. Buba nu l-ar fi reclamat pe Alee Stan dacă acesta n-ar fi neglijat-o, dacă n-ar fi anunţat proiectul de căsătorie cu văduva colonelului Scrob. Chiar cu micile sau marile lui infidelităţi Alee Stan şi-ar fi păstrat un loc al său precis delimitat în sufletul, în camera şi în patul Bubei. Această doamnă bătrână i-ar fi trecut multe cu vederea. Dar căsăstoria lui Alee Stan cu văduva Scrob este un lucru complicat, ea comportă transformări de esenţă. Întâlnirile lor nu-şi mai aveau rostul, locul, şi îndeosebi, posibilitatea de realizare. Ca să nu vorbim şi de celălalt aspect: pe neaşteptate, simţul de proprietate îşi deschisese în sufletul Bubei o firmă solidă! Pentru ea, ca femeie, era şi de

neconceput acum, şi de netolerat o situaţie nouă în care bărbatul cu care se obişnuise trebuia să aparţină de drept şi de fapt alteia.

Bineînţeles, chestiunea se prezenta şi sub alt aspect, tot atât de puţin plăcut pentru Buba. Era un aspect pe care că se străduia să-l evite şi manifesta un zel deosebit să-i determine şi-l pe alţii să facă la fel. Numai că Iacob Filip, un observator dinafară, nu putea să ocolească un adevăr strigător: Alee Stan era tânăr, în vreme ce doamna avea aproape dublu vârsta lui! Prin urmare, răceala bărbatului găsea o justificare temeinică şi numai într-o simplă şi firească repulsie determinată de obişnuinţă şi dezinteres, chiar dacă Alee Stan era un individ declasat, alterat.

Procurorul ştia că mâine Buba va regreta ieşirea de astăzi. Înţelegea limpede că mărturisirea ei fusese declanşată de o criză de moment. Ea ajunsese la vârstă la care nu avea cum să ocolească umilinţa în faţa bărbatului, aşadar supărarea era o răbufnire de dragoste, de ură şi de durere… Iată, desigur, un motiv să-şi uite scrupulele. În mod normal proxeneta – doar Buba se cunoştea deplin, era informată asupra propriilor ei păcate – amanta de vârstă, speculanta etc., trebuia să se simtă strivită, sau, oricum, copleşita de vinovăţie; în mod normal, trebuia să se pună pe sine la adăpost de greutăţi, să evite confruntările şi conflictele ou lumea din jur pentru a nu se dezbrăca înaintea nimănui.

Era un risc foarte mare!

Pe de altă parte, bruma de informaţii – neconcludente – pe care o punea la dispoziţia procurorului căpăta, dacă nu consistenţă, cel puţin valoarea unei presupuneri. Declaraţia doamnei venea în sprijinul părerii lui Iacob Filip despre Alee Stan, părere potrivit căreia fostul maior era un individ murdar, capabil să urzească o ţesătură complicată de greşeli, I

mai exaot un labirint în care să fie aproape exclusă posibilitatea orientării. Cu alte cuvinte, oricum, Buba se punea la dispoziţia procurorului, transformându-se, vrând-nevrând, într-un instrument ai dreptăţii. Şi iată cum şi

această doamnă răufăcătoare trăia, într-un fel, drama lui Iacob Filip, pentru ea o dramă inconştientă, dar autentică. Fusese necesară o nemulţumire îngustă ca să se gândească la dreptate, la umanism, la morala socială, în vreme, ce toate principiile largi şi generoase – pe care de regulă le ştim, dar nu le urmărim – fuseseră inutile ani de zile, o viaţă întreagă.

În alte împrejurări, Buba l-ar fi apărat, s-ar fi străduit să-l pună la adăpost de orice. Singura condiţie rămânea patul. După o noapte de dragoste doamna n-ar fi ezitat să declare că amantul ei este inocent chiar şi în cazul în care acesta ar fi comis o crimă.

Poate că nici victima, nici oroarea asasinatului n-ar fi reuşit să o constrângă să se desolidarizeze de vinovat.

În timp ce o absenţă de la întâlnire, să zicem, declanşa un mecanism cu nişte funcţii precise şi vindicative.

Unt, foarte unt!

După asemenea momente de pauză în activitatea propriu-zisă, calea pe care trebuia să o urmeze i se refuza procurorului Iacob Filip. Mai exact, nu i se refuza ca principiu – ştia: trebuie să scormonească totul! – ci doar în elementele ferme pe urmele cărora să-şi poată sprijini mersul înainte. Era, probabil, indicat să purceadă de îndată la C.A.P. din suburbie, să se intereseze mai. Îndeaproape de situaţia omului mort în accidentul petrecut în urmă cu un an. Dacă, fireşte, nu era prea târziu acum: o sumedenie de amănunte puteau fi uitate, unele relaţii dintre fenomene alterate, într-un cuvânt ancheta avea de la bun în ce* put o groază de piedici. Dacă ar identifica femeia care îl însoţise pe Alee Stan în ziua fatală, lucrurile ar avea şansa să se limpezească. Dar cum să o identifice? Fostul maior nu avea niciun interes să o anunţe, iar şoferul, prins de încleştarea evenimentelor, nu fusese în măsură să o vadă, să îi reţină minuţios figura, să o poată recunoaşte, eventual. Iacob Filip se găsea dinaintea unei probleme dificile. Dacă pasagera fusese chiar Barbara!... O suspecta, în general, avea chiar o vagă convingere că

suspiciunile nu sunt inutile, dar asta nu era, totuşi, un argument serios. Se impunea aici o certitudine, altminteri acţiunea cădea, se dădea brusc peste cap.

Şi, aşa stând lucrurile, singura urmă, deocamdată promiţând ceva, era urma pietonului mort, vicepreşedinte la C.A.P.

Afară ningea, înlăuntru radioul minuscul cânta.

Cineva, un cântăreţ, unul dintr-o oarecare tinereţe: „O lacrimă pe obraz”.

Peste oraşul alb decembrie îşi ţesca viaţa-i scurtă, neaşteptat de utilă, însă, era frumos şi un moment procurorul Iacob Filip se simţi copleşit de sentimente adolescentine, de bunătate şi de lumină. Viaţa este pe alocuri rea, adesea merită să o tratezi ca atare, dar dacă stai să te gândeşti bine ce însemnătate are o escrocherie, oricât de mare, în comparaţie cu universul necunoscut, tainic, copleşitor? Suntem oare atât de ridicoli, încât să pierdem vremea cu nimicuri? Este

168.

limpede că nu avem cum influenţa sistemul nostru solar, să zicem, şi atunci? Înspăimântaţi de micimea forţelor noastre, le exagerăm valoarea, îndreptându-le împotriva semenilor noştri?

Iarăşi urât, foarte urât!

În mâinile sale se găsea acum un dosar: furt din avutul obştesc! Erau implicate mai multe persoane, eroul principal fiind un achizitor. Bonierele în care se consemnau operaţiunile băneşti se dovedeau a fi pline de falsuri: iscălituri fictive, însărcinări inexistente pe diferite unităţi economice etc. Ceea ce constituia, însă, un punct de maxim interes era o referire la C.A.P. Şi anume, se specifica în dosar că numitul David Costescu – vicepreşedintele mort – vânduse două vagoane de mere din zestrea cooperativei. Vinovatul principal era, desigur, victima, dar prin dispariţia ei cazul devenise închis. Rămânea doar achizitorul care, potrivit legii, nu avea dreptul să cumpere marfă în asemenea condiţii. Să presupunem că lucraseră mână în mină, că împărţiseră

banii?

Ajuns aici procurorul Iacob Filip întrezări şansa rezolvării. Respectiv, posibilitatea ca din gura principalului acuzat să afle unele amănunte utile eforturilor sale. Iar achizitorul se găsea la numai câţiva paşi şi era foarte simplu să-l interogheze. Omul era un bărbat slăbuţ, între două vârste, soios şi vărgat la ora aceea, în ansamblu, o figură primitivă. Zăcea speriat pe patul tare blestemându-şi soarta. Părea derutat, intrat pe deplin în psihologia acuzatului: căutându-şi absurd armele de apărare! Şi tocmai în asta constă greşeala. Dacă vinovatul şi-ar putea analiza lucid situaţia, cu aspectele bune şi rele, verificate minuţios, perspectiva ar fi ceva, ceva mai largă. Şi-ar deschide orizontul, din confruntarea ipostazelor şi ipotezelor ar fi posibil să se obţină concluzii folositoare, capabile să-i vină în ajutor. Dar acuzatul îşi închide singur ferestrele spre lumimă, îşi restrânge cercul, se zbate în cuşca strâmtă, artificial creată: ce să fac? La urma urmelor vinovăţia mea este chiar atât de mare?

Aerul dinlăuntru îl impresionă neplăcut. Pe neaşteptate procurorul avea o idee mai precisă despre detenţiune, despre riscurile care pândesc la tot pasul libertatea, despre valoarea vieţii neîncătuşate. În asemenea împrejurări omul care mânuieşte legea devine înţelegător, mai condescendent şi astfel privirea hăituită a arestatului îl doare fizic şi insistent. Cel puţin procurorul Iacob Filip avu un moment de jenă, undeva el însuşi se socotea răspunzător de soarta bărbatului care se ridicase acum în picioare umil şi resemnata Ce vor fi zicând copiii şi nevasta lui ştiindu-l acolo fără scăpare, ieşit din rândul mulţimii tumultuoase, vesele şi nepăsătoare?

Stăteau amândoi unul în faţa celuilalt cu capetele plecate, vinovaţi, incapabili să deschidă discuţia, mai exact incapabili să-şi definească poziţiile. O comunicare neaşteptată de sentimente îi fraterniza, spărgea nişte bariere impuse ireductibil de două destine inverse.

Şi totuşi cineva trebuia să învingă. Procurorul avea de partea lui legea şi dreptatea. Bine, rău, le slujea şi ele

nu-i îngăduiau decât cel mult o rătăcire intimă, nu şi una deschisă – şi absurdă, de fapt.

— Stai jos, îl îmbie, prin urmare, aşezându-se el însuşi pe patul tare şi murdar.

Arestatul clipi nedumerit, oftă prelung, apoi se relatase cu paşi nesiguri spre colţul opus al celulei. Fiu

3 70

I tuna speriat din mâini ca un balerin dezaxat, părea că luase startul într-o competiţie stranie. Îşi căuta un punct de sprijin, era însetat de echilibru, probabil, îi sticleau ochii cuprinşi de o febră nebună.

— Ce e cu dumneata? se nelinişti Iacob Filip.

Omul se potoli brusc, oftă uşurat şi pe faţă i se aşternu o expresie luminoasă; surâdea senin, pierdut în cine ştie ce reverie.

„S-a prostit de-a binelea”, reflectă nemulţumit procurorul. Se hotărî să procedeze mai energic şi se ridică în picioare. Arestatul îşi îndreptă ţinuta şi luă

I o poziţie rigidă.

— Vă stau la dispoziţie, vorbi, în sfârşit, cu o voce limpede şi egală, ca şi cum el ar fi fost anchetatorul.

— De fapt nu eu mă ocup de dosarul dumitale, îi mărturisi Iacob Filip. Pe mine mă interesează doar câteva amănunte în legătură cu oamenii cu care ai lucrat.

— V-am spus că sunt întru totul la dispoziţia dumneavoastră, repetă arestatul, parcă uşor-uşor iritat, întrebaţi-mă şi vă voi răspunde.

— Îl cunoşti de mult pe David Costescu?

— Nu! Nu-l cunosc pe David Costescu, declară arestatul şi-i aruncă procurorului o privire rugătoare.

— Eşti absolut sigur? zâmbi Iacob Filip.

— Bineînţeles că nici dumneavoastră nu mă credeţi. Nimeni nu mă crede şi mai ales domnul Semenescu, anchetatorul meu.

— Nu, nu te cred. Sau, ca să fiu sincer, am nevoie de o dovadă pentru a fi de acord cu dumneata.

— Ce dovadă? Nu pot să vă dau nicio dovadă.

— Măcar o explicaţie, atunci…

$71

— Mi se pare de prisos…

— Am tot explicat de când: sunt aici şi nu reuşesc să conving pe nimeni.

— Să presupunem că eu sunt mai înţelegător, zise procurorul aşezându-se iarăşi. Dar stai odată, pentru numele lui Dumnezeu.

Arestatul îşi plimbă capul în semn de negaţie.

— Mă rog, conveni Iacob Filip, resemnându-se. – îşi aprinse o ţigară, apoi întinse pachetul celuilalt:

— Fumezi?

— Da, mulţumesc.

Pufăia cu vădită plăcere, era chiar fericit.

— Te ascult, insistă procurorul.

— Nu-l cunosc pe David Costescu. Mi-a vorbit despre el cândva, mai demult, Clement Ionescu, şeful meu de la aprovizionare. Mai bine-zis, m-a rugat să-l servesc pe vicepreşedinte cumpărându-i marfa. O aducea întotdeauna un oarecare Dominic Sturza care o vindea în numele lui David Costescu.

— Cine este Dominic Sturza?

— Cred că lucrează tot la C.A.P. Vizitiu, sau aşa

— Spui că ai declarat asta şi anchetatorului?

— Da.

Iacob Filip răsfoi dosarul. Reieşea că, din lipsă de probe afirmaţia achizitorului nu era întemeiată. Clement Ionescu declarase că îl cunoscuse într-adevăr pe David Costescu. În calitatea lui de vicepreşedinte reprezentase în mai multe rânduri interesele cooperativei. Susţinea, însă, că niciodată nu intervenise în favoarea acestuia determinând preluarea unor mărfuri sustrase din avutul obştesc. Cu alte cuvinte, nu recunoştea ca valabilă depoziţia achizitorului. Şi Iacob Filip ştia că în cazul acesta Clement Ionescu nu putea fi pus sub acuzare din două motive: în primul rând nu existau acte, sau măcar martori oculari care să confirme că el intervenise în favoarea lui

David Costescu. În al doilea rând, el lucra la serviciul aprovizionare, prin urmare, nu avea în sarcină controlul strict al activităţii achizitorilor din subordine. De asemenea treburi se ocupau organele C.F.L-ului care, periodic, analizau gestiunea, cumpărările şi plăţile. Prin urmare, Clement Ionescu nu putea fi învinovăţit nici măcar de neglijenţă în serviciu. Pe de altă parte, însă, Iacob Filip înţelegea că undeva şi achizitorul are dreptate. El fusese probabil rugat să procedeze astfel, dar Clement Ionescu nu avea, desigur, nicio obligaţie să fie cinstit acum. Ceea ce urmărea el era să iasă cât mai curat din toată povestea şi exploata situaţia. Nu existau dovezi şi până la aducerea lor, dacă vor fi aduse vreodată, rămânea în aşteptare.

Hoţul nedovedit este negustor cinstit!

— Pe Alee Stan îl cunoşti? întrebă procurorul.

— Îl cunosc.

— Şi el a intervenit pentru David Costescu?

— Nu, nu mi-a vorbit niciodată despre asta.

— S-a pomenit totuşi vreodată numele lui la punctul de achiziţie.

— Da, mi se pare că da. Dacă reţin bine, Dominic Sturza mi-a pomenit în vreo două rânduri că după ce-şi isprăveşte treaba – adică vânzarea merelor – se duce să-l întâlnească pe Alee Stan.

— Altceva?

— Altceva nimic.

— Hm! murmură Iacob Filip.

Interogarea arestatului îi procura multe detalii interesante, dar pentru ca ele să aibă un caracter util, să sprijine ancheta, era necesar să fie susţinute de câteva argumente. Şi, deocamdată, se părea că este destul de greu, dacă nu chiar imposibil. Este de crezut că Alee Stan şi Clement Ionescu lucraseră mână în mână cu David Costescu, dar situaţia se prezenta sub – forma unei ipoteze numai. De abia în urma unor constatări temeinice ipotezele aveau şansa de a deveni capete de acuzare clare şi implacabile. În ceea ce-i priveşte pe Alee Stan şi Clement Ionescu, se înţelege de la sine că ei nu sunt folositori.

Niciunul nu se va dezbrăca singur, nu se va da pierzaniei. Mai ales că procurorul-anchetator nu era altcineva decât Beniamin Semenescu ori, după părerea lui Iacob Filip, şi el intenţiona să-şi facă doar parţial datoria.

Răsfoi din nou dosarul căutând interogatoriul luat lui Dominic Sturza.

În mod normal se impunea consultarea lui, fie pentru a verifica spusele achizitorului şi a-i uşura astfel soarta, fie, dimpotrivă, pentru a-l acuza şi mai aspru. Dar fişa lipsea. Oare din pricină că dosarul nu este încheiat sau a fost ignorat cu bună ştiinţă? se întrebă emoţionat Iacob Filip. În cazul în care Beniamin Semenescu evitase ou premeditare amănuntul, devenea limpede manevra de a-i apăra pe adevăraţii vinovaţi. Oare să fie în stare de asemenea, gafe? se miră sincer procurorul, temător şi bucuros, totodată. Temător pentru că descoperise prea uşor eroarea şi-i era frică să nu se ascundă în dosul ei cine ştie ce maşinaţiune complicată, şi depăşindu-i cu mult puterile, bucuros pentru că spera, totuşi –, să nu se înşele.

Oricum, mecanismul era destul de simplu, deşi ingenios conceput. Se lucra cu riscuri mari, se lucra dintr-o bucată: ori – ori! Dacă reuşește, bine” dacă nu, Dumnezeu cu puterea lui! Şi iată, până în prezent treaba mersese nesperat de uşor. Să vedem, însă, de acum înainte. De acum el, procurorul Iacob Filip, va analiza fiecare detaliu în parte, va căuta fiecare indiciu util, va urma fidel logica evenimentelor şi va trage concluziile corespunzătoare. Credea din ce în ce mai mult că în pofida măsurilor de maximă prudenţă, banda vă cădea în plasă. Şi Beniamin Semenescu şi Clement Ionescu şi Alee Stan. Toţi trei vor ispăşi aşa cum se cuvine. Atât vina de a fi furat cât şi vina de a fi ucis trei oameni, precum, poate, şi vina de a-i fi pus coarne lui, procurorului Iacob Filip. Era convins că în cazul în care prinde capătul firului, oraşul va deveni martorul unor evenimente pe cât de surprinzătoare pe atât de instructive şi concetăţenii îi vor fi recunoscători pentru opera sa. Întâi că vor scăpa de nişte indivizi periculoşi şi apoi că, pe viitor îşi vor ascuţi vigilenţa, vor privi cu mai

multă atenţie actele semenilor lor, le vor judeca la timp şi vor evita, astfel, de acum înainte, situaţiile jignitoare.

Oricum, cheia succesului stătea în analiza riguroasă a dosarelor existente, în descoperirea greşelilor şi întoarcerea lor împotriva vinovaţilor.

Capitolul V

RESTUL UNEI ZILE AGITATE ŞI O NOAPTE LUNGA

Cine era Dominic Sturza? Era el oare într-adevăr capabil să ofere indicii utile anchetei? Respectiv, se găsea în posesia unor date clare şi edificatoare, interogarea lui putea să deschidă perspective noii întreprinderi la care se angajase procurorul Iacob Filip? Fapt este că, deocamdată, Beniamin Semenescu îi ignorase eventuala însemnătate. Fie numai şi numai din precauţie, fie – în cazul cel mai fericit – din pricină că Dominic Sturza constituia un pion important ce trebuia evitat. Deşi, la unna urmelor, era o greşeală de tactică. Şi un prost care ar studia ulterior dosarul şi-ar pune întrebarea: de ce nu a fost audiat martorul? O anchetă este obligată să reţină în atenţie fiecare amănunt, să-i verifice valabilitatea şi să-l coroboreze cu lungul /sau abreviatul/ şir de informaţii certe. Numai aşa se pot obţine concluzii sigure, apropiate de adevăr.

Procurorul Iacob Filip intenţiona să plece a doua zi să-l caute pe Dominic Sturza, să discute pe îndelete cu omul, să-l descoase minuţios, să stoarcă tot ce se putea stoarce. Îşi dădea seama că elementele de bază sunt Clement Ionescu, Alee Stan şi Beniamin Semenescu, dar pista pe care aceştia o urmau se deplasa paralel cu interesele anchetei, o evitau şi, întrucât nu existau puncte de confluenţă, devenea greu, sau chiar imposibil să o întoarcă în favoarea lui. Ceea ce făcuseră rămânea învăluit în mister – din lipsă de probe – şi rezolvarea problemei se lega de operaţii complicate. Se impunea o tactică de încercuire masivă, de înghesuire continuă. Doar aşa se putea spera la obţinerea unui succes. Altfel nu. Ei lucraseră „curattt, dacă lucraseră, şi dacă una sau alta dintre uneltele lor – şi achizitorul părea să fie o unealtă şi

o victimă – cade în plasă, treaba ei. Nimeni nu-şi asumase riscuri şi răspunderi, executorul era obligat fie să refuze, fie să primească. Şi primind, devenea implicit singurul răspunzător. I

Orele se scurgeau pe nesimţite, luna decembrie are nopţile lungi şi friguroase. Uşile mohorâte şi severe ale tribunalului se închiseseră de mult. Nămeţii le bombardau sârguincios şi inutil, turnuleţele cu ochiurile crăpate îngheţaseră sub povara ninsorii, O ninsoare spornică se urnea în continuare aspră şi tulburătoare.

Strada era pustie, se nimerise un ceas de acalmie.

Doar tramvaiele huruiau îndepărtat, o muzică gravă şi monotonă, de pustiu. Lătrau, în răstimpuri, căţeii doamnei Hartog; Iacob Filip le cunoştea până şi timbrul acum. Mai rânjeau din când în când roletele metalice ale câte unui magazin întârziat, Oamenii se retrăseseră în dosul ferestrelor mate, iubitori şi dornici de căldură, amorţiţi de oboseală şi de somn, plictiseala orelor de după prânzul mai mult sau mai puţin copios se întindea ca o plagă deasupra urbei. O plagă violentă şi rău mirositoare, materială şi visul numai plutea undeva imponderabil şi vag, probabil, o simplă părere. Dacă până şi ceasornicarul Fabian, renumit prin stările lui de insomnie, aţipise, dacă şi habotnica aceea de Buba moţăia acum în fotoliul din faţa căminului încins, înseamnă că nimic nu era mai presus de liniştea plată, brusc şi irezistibil coborâtă deasupra localităţii.

Da, lumea dormea voluptuos, iresponsabil şi este posibil că numai el, procurorul Iacob Filip, să umble năuc pe stradă căutându-şi sensul. Se strânse în mantaua veche şi neagră, se zgribuli trist şi se întrebă, pentru a nu ştiu cita oară, ce anume să facă. Unde să se ducă, de ce să meargă, sau de ce să stea? De fapt nu-l interesa nimic. Sufletul lui era gol. Mai bine-zis, era atât de încărcat încât devenise imun. îl durea ideea că Barbara nu era a lui. Dar şi mai mult îl durea ideea că nici nu ar fi drept să fie astfel; el era acum un om sfârşit, soarta nu mai avea niciun temei să-i surâdă. Devenise absurd să aştepte ceva, singura

favoare, eventual, pe care o merita era să se poată resemna. Şi iarna îl nemulţumea, paradoxal, la culme. Cu câteva ore în urmă doar o iubise pătimaş. Ura şi grupul afaceriştilor, aşa cum se urăşte o calamitate naturală, însă. Şi toate sentimentele se ridicaseră la un grad paroxistic astfel că amea – tecându-se şi ciocnindu-se aspru, îi pustiiseră sufletul lăsându-i în schimb o senzaţie de greu şi implacabil. Doar undeva în străfunduri o muzică senină curgea speriată de bruma de îndrăzneală, o melodie vagă de tinereţe, romanţioasă şi delicată. Răzbăteau până în urechi pocnetele tam-tam-urilor, notele pianului, şi totul era iremediabil pierdut. Vârstă pecetluise scrisoarea cu avânturi, o expediase apoi pe o linie moartă, întortocheată şi infinită.

Şi casa era pustie şi rece, rufoasă, sticla desfundată împingea pretutindeni izul mohorât de alcool, căminul zăcea încremenit, îngheţat şi negru. Din pază.

Barbara zâmbea ironic şi stupid, un zâmbet pe care erau înscrise numeroase păcate dinaintea cărora cunoaşterea se opreşte. Procurorul Iacob Filip îşi confecţionase singur un văl opac dedesubtul căruia nu trebuia să vadă, se iluziona că aceasta este realitatea. Şi era atât de simplu să spargă pojghiţa, să vadă rotiţele mecanismului aşa cum sunt ele, neunse, scârţâitoare, uzate şi dezaxate pe alocuri. Dar cui îi folosea tabloul real, cine se bucura de el, privirile cui le odihnea? îşi dezlipi cu greu ochii de petecul de hârtie specială şi râse înveselit deodată. Aerul dinăuntru continuă însă să-l supere şi atunci ieşi. Tramvaiul îl lasă la bariera oraşului, la numai câteva sute de metri de sediul cooperativei. Poate că va câştiga ceva şi, fireşte, gândul de a găsi lucrurile căutate îl bucura. Poate că Dominic Sturza îi va oferi amănunte preţioase şi mâine va emite mandatul de arestare sau de aducere măcar ca martor în cauză.

Totul se va desfăşura foarte simplu: vor discuta amical despre cele ce îi interesează, Dominic Sturza nici nu trebuie să-şi dea seama că este supus unui interogatoriu şi de abia mâine să fie adus la ordine aşa

cum se cuvine.

Bocancii se scufundau în omătul reavăn, scârţâiau profund şi nostalgic, izbucnind pe alocuri într-un ţipăt uimit de fericire, de bucurie copilărească. Un miros de pâine însoţea depărtările, o senzaţie de căldură, apoi un fapt obiectiv, şuierul îngheţat al trenului, toate acestea îl azvârliră pe Iacob Filip într-un timp mai vechi, îndepărtat şi palid, dar neşters încă, un timp al tinereţii. Norii alburii stăteau povârniţi peste piscurile răvăşite, se zdrenţuiau împreună cu crengile arborilor, cu fumul încolăcit al

12*

oraşului, ninsoarea cădea viorie şi abundentă, sclipea din când în când pătimaş, cu viclenie şi răutate, dar lipită strâns de lucruri şi de fiinţe se îmbuna deodată şi se împrăştia apoi într-o pulbere fină şi uluită. Procurorul se opri câteva clipe, vântul îi înfoia mantaua neagră şi grea învăluindu-l cu perdeaua de frig! în ziua aceasta geroasă şi frumoasă de decembrie, o mână nevăzută agita clopoţei de argint! Clinchetul îndepărtat se intensifica sau slăbea după rigori capricioase, alerga de zor peste dealurile pustii, se reîntorcea printre lucrurile calde ale unei odăi de demult, odaia copilăriei de pe strada *Fiilor Vitejiei*, odaia întunecoasă şi luminoasă, în funcţie de soarele fiecărei zile prietenoasă şi resemnată mereu, întotdeauna statornică şi blândă, aidoma muzicii triste şi sentimentale.

Casele din ceaţă, profilate pe un orizont limitat, pete de alb înecat în ninsoare, copleşite de streşinile mohorâte, se apropiau tremurătoare, cu paşi şovăitori, ameţiţi. Se auzeau glasuri de orătănii, lătratul clinilor, un lătrat paşnic şi inutil, mugetul animalelor de povară, răguşit şi încins de grajdul aburind, o lume, un univers suspendat, unde zgomotele banale ale străzii, ropotul picioarelor pe asfalt nu intrau; se opreau îngândurate la poarta înaltă.

Nopţile de pe strada *Fiilor Vitejiei*, nopţile târzii de iarnă cu larma sărbătorească, cu mesele îmbelşugate, pline de bucatele aduse de bunici se înghesuiau zorite în sufletul procurorului, rămâneau împietrite de spaimă la orice gest de regret, ca apoi să-şi continue jocul cu şi mai

multă insistenţă.

Omul din faţă, pe numele lui Dominic Sturza, mirosea de departe a alcool, a tutun, a transpiraţie şi a grajd, era şi puţin neras, dar în ansamblu avea o figură plăcută, deşi uşor vicleană. Semăna cu pozele din tinereţe ale bunicului, un bărbat solemn în discuţiile cu orăşenii, pus pe fapte mari şi dispus să-şi dezvăluie tainele oricărui nou venit.

Descoperind obiectul cercetărilor sale, procurorul Iacob Filip simţea o bucurie stranie. Era o răsturnare de valori, copilăria, amintirile despre bunicul său se identificau cu ideea de dreptate. Dar nu numai atât, era dreptatea lui, în primul rând, şi apoi dreptatea legii. Acum abandonase orice principiu privind morala i socială, el singur avea legea şi puterea ci, o mânuia în

funcţie de dorinţele sale. Întâlnirea cu Dominic Sturza îi procura senzaţia pe care trebuia să o fi avut neapărat şi demiurgul în zilele sale de glorie, în zilele în care, iscând pământul, apele şi cuvântul, asigura temelia unui univers nou, frământat, cinstit şi necinstit, paşnic şi războinic, sublim şi ridicol, finit şi infinit. La început supus lui, ascultător la orice dorinţă, la orice intenţie, mai apoi copleşitor, independent şi supărat pe raţiunile iniţiale. Acum, acum procurorul Iacob Filip era puternic şi stăpân deplin, acum avea capătul sforii într-un buzunar, ghemul în celălalt şi nu-i rămânea altceva decât să-l desfacă, să-i controleze nodurile.

„Nu ştiu de ce s-au supărat pe mine, spunea Dominic Sturza, referindu-se la Alee Stan şi la Clement Ionescu.

Capitolul VI
DUPĂ-AMIAZĂ FERICITA

La drept vorbind Dominic Sturza nu ştia prea multe lucruri. În rezumat cunoştinţele lui în această privinţă se limitau la câteva elemente care, deşi utile, rămâneau, totuşi, cu un caracter general. De pildă, putea afirma că omul dispărut se afla în termeni buni cu amândoi orăşenii. De multe ori banii pe care îi încasa rămâneau fie la Clement Ionescu, fie la Alee Stan, urmând să-i înmâneze abia a doua zi vicepreşedintelui. Cât despre accident, era

adevărat că el transportase victima până la şosea. David Costescu, însă, nu-i spuse cu cine anume urma să se întâlnească. Oricum, el nu văzuse ce se întâmplase, se găsea deja la o distanţă bunicică de locul cu pricina.

Cam atât.

Dar procurorul Iacob Filip se declara şi aşa mulţumit. Fireşte, ar fi vrut să obţină detalii mai numeroase, date absolut ferme. Dacă, totuşi, ele lipseau, erau suficiente şi informaţiile primite. Ele pot fi coroborate cu constatările proprii şi pot căpăta o greutate considerabilă. Devenea, oricum, limpede că supoziţiile sale se verificau în confruntarea cu realitatea. Şi acum, explicaţia referitoare la motivele pentru care Beniamin Semenescu evitase audierea lui Dominic Sturza apărea clară şi acuzatoare. Da, clica – şi aşa trebuie să o numească – operase cu îndrăzneală şi viclenie, afacerile murdare cu care se îndeletniceau fuseseră bine chibzuite, şi în eventualitatea în care Iacob Filip nu s-ar fi amestecat, firele rămâneau pentru totdeauna încâlcite.

Se gândea să obţină o declaraţie scrisă din partea lui Dominic Sturza, dar ţăranul părea şiret şi-i era teamă să nu strice totul. Omul putea contesta într-o atare împrejurare. Şi, după cum se vedea, el singur dispunea de unele date concrete. Regreta că nu-şi luase cu sine un mandat de aducere, l-ar fi chemat la Tribunal, l-ar fi obligat să-şi repete declaraţia şi în scris şi dinaintea magnetofonului.

— Am să te rog să treci mâine pe la mine, spuse în cele din urmă Iacob Filip, convins că era unica modalitate de lucru.

— Am să viu dacă trebuie, se dovedi înţelegător

— Şi vei repeta declaraţia de adineaori, da? ţ; – Dacă trebuie, sigur.

Încerca acum un sistem de încredere. Probabil că Dominic Sturza nic; nu aştepta altceva decât să fie întrebat şi să răspundă. Ori voia să se scape de el, să-şi bată joc de strădania lui? De ce? îl îndemnau motive serioase? Nu le vedea dacă existau. Nu înţelegea raţiunea potrivit căreia

Domini o Sturza ar putea să trateze chestiunea cu superficialitate. Să-i ceară mărturia în scris? Desigur, era o soluţie potrivită. Şi dacă, se gândi iarăşi, refuză, „dacă stric prin asta totul, dacă pierd şi terenul câştigat? tt

Se despărţi cu o strângere de inimă, se recunoştea învins şi pe deplin vinovat de frica neaşteptată. Până mâine nu sunt decât ore, un timp scurt, şi, totuşi, i se părea o veşnicie. Era mult, foarte mult până în clipa în care va avea semnătura martorului şi cu ea actul de acuzare. Era mult până în clipa în care va flutura sentinţa şi i-o va citi lui Beniamin Semenescu, mut de uimire.

Şi, totuşi trebuia să plece şi să nădăjduiască, să spere că destinul nu avea motive să-i joace o festă. Bocancii scârţâiau cu aceeaşi intensitate, stratul pufos de zăpadă se pulveriza liniştitor în bătaia vântului. Vântul umed şi sever şfichiuia obrajii şi zdrenţuia poalele lungi ale mantalei.

Oraşul se recâştiga încetul cu încetul, îşi aduna şi închega elementele de bază descompuse – ca într-un coşmar – pentru câteva ore de amorţeală. Ceasornicarul Fabian îşi redobândise insomniile şi se declara mulţumit, magazinele îşi sticleau vitrinele colorate, tramvaiele bocăneau vioaie pe dungile îngheţate de metal.

Cafeneaua *Violeta*, cea plină de aburi şi de fum!

Iacob Stan verifica însemnările făcute în micul carnet cu scoarţe roşii. Părea absorbit de operaţie, dar, de fapt, încerca să-şi omoare vremea. Date şi cifre, probabil, cândva însoţite de o semnificaţie, acum sterpe şi inutile, trântite de-a valma şi fără intenţie de a mai fi vreodată folositoare.

Nu răspunse la salutul procurorului. Continuă să frunzărească foile mici şi pestriţe. Iacob Filip se gândea la ziua de mâine. Între cei doi oameni se întindea nesfârşită masa şi cele două cafele. Scaunele goale îşi aşteptau oaspeţii.

— Bună scara, se hotărî totuşi Iacob Stan, ridicându-şi privirile triste şi neliniştite”. Dunga albă îi brăzda faţa, un rictus neobişnuit.

Procuroul se foi radios. I-ar putea explica ţesătura

fină a anchetei, nu se îndoia câtuşi de puţin că interlocutorul i-ar aproba nu numai motivele ce.

I-au îndemnat să o facă, dar şi stilul de muncă.

Zâmbi fericit.

— Ştiu, îi curmă avântul Iacob Stan. Bănuiesc că eşti pe punctul de a duce la bun sfârşit ancheta. Te implor, scuteşte-mă de explicaţii.

— Nici nu intenţionam, minţi procurorul, uşor indispus. De altfel ai dreptate în privinţa anchetei…!

— Să lăsăm asta, îl întrerupse Iacob Stan. Hai să ne bem cafeaua. Ştii, eu am impresia că aici stau călare pe o bicicletă. Trr! în! şi ţi se face loc. Şi mergi, mergi într-una şi habar n-ai unde ajungi, habar n-ai de ce umbli, chiar! Şi dacă te gândeşti bine este foarte, foarte simplu: în! în! mai lung sau mai scurt, n-are importanţă. Oricum, cred că ne-ar sta bine dacă fiecare dintre noi şi-ar pune la ambele picioare câte o bicicletă, sau măcar câte o tricicletă…

— Eu prefer să mă pot mişca în voie şi singur… pentru mine orice element suplimentar adăugat înscamă oboseală… Sunt, totuşi, un om bătrân…

— Cred că ai dreptate, conveni plictisit Iacob Stan… Doar atât că toţi ajungem acolo. Mai devreme sau mai târziu, fireşte, dar sigur, implacabil.

În ce mă priveşte, însă, mă interesează doar bicicleta. Mai exact, soneria ei, pentru că numai folosind-o pe ea îmi fac loc liber pe stradă, îmi uşurez circulaţia. M-ai întrebat de ce nu doresc un claxon de maşină, de pildă? Simplu: îl doresc şi pe acela! Daţi-mi lucrurile pe care le aveţi şi eu mă declar mulţumit. Cu o singură condiţie: să urle! Să ţipe!

Să-i asurzească pe toţi ceilalţi! Să se facă vid dinainte-mi! E limpede, sper, nu?

— E limpede, murmură dezolat procurorul. Îi lipsea forţa şi agilitatea necesară mânuirii unei sonerii sau a unui claxon.

— Bună seara, ţipă deodată Clement Ionescu, bătând aerul cu mâna într-un gest vag de alungare a frigului.

— Bună seara, mormăi plictisit Iacob Filip. Nu prea

avea poftă să stea de vorbă cu subalternul. Mai bine-zis, nu avea – câtuşi de puţin chef să-l audă sporovăind vrute şi nevrute, precipitat şi enervant.

Totuşi, Clement Ionescu se aşează. Iacob Stan îşi mută puţin scaunul îndepărtându-se de proaspătul venit. Subalternul făcu o strâmbătură. Se pregătea să spună ceva, să-şi înceapă lungul discurs inaugural, numai că tocmai atunci intră pe uşa cafenelei Beniamin Semenescu.

— Am impresia că astăzi vom fi mai puţini cu un om, zise el, uitând probabil să salute.

— Cum adică? replică subalternul Clement Ionescu, dispus să închege imediat şi fără condiţii o conversaţie.

— Alee Stan s-a îmbătat, răspunse Beniamin Semenescu.

— Aha! mormăi Iacob Filip plictisit. Cunoştea meteahna. Este adevărat că fostul maior nu se îmbăta prea des, dar îi plăcea să bea. Şi dacă nu o făcea prea des motivul era că se temea de momentele de exaltare în care, îndeobşte, suntem prea sinceri.

Atmosfera lâncezea. Din când în când Beniamin Semenescu scruta chelia lucitoare şi prelungă a colegului său de breaslă. Iar Iacob Filip privea încăpăţânât podeaua. Între cei patru se întindea nesfârşită masa şi patru ceşti aburinde de cafea. Tonomatul scârţâia în surdină melodia veche, un tango de demult, habar n-am pentru cine scris şi pentru cine cântat

— Plec, spuse deodată Iacob Filip, ridicându-se.

— Cum? Aşa, fără niciun motiv? se miră zeflemitor Beniamin Semenescu.

„Am să ţi-o plătesc eu”, răspunse în gând Iacob Filip îndreptându-se spre ieşire. Din prag se uită încă o dată în urmă, Iacob Stan zăcea în poziţia chinuită studiindu-şi carneţelul cu însemnări; Beniamin Semenescu şi Clement Ionescu, zâmbeau batjocoritor.

Şi pe neaşteptate i se făcu frică.

Zăbovi puţin la intrarea în cafeneaua *Violeta* demobilizat şi uşor dezorientat. Oare nu cumva ei ştiu totul? Poate că în virtutea acestui fapt s-a îmbătat Alee

Stan, poate că tot în virtutea aceleiaşi împrejurări subalternul şi tânărul procuror îl urmăreşte cu atâta atenţie. Fie că acum îşi trăise ultimul prilej de libertate, înainte de conformarea decisivă şi nefavorabilă lor, fie, că, dimpotrivă, urzesc planuri amănunţite de apărare, planuri menite să le aducă, eventual, chiar o victorie categorică. Îi era frică, era obosit şi trist şi vântul urla prosteşte strecurându-i-se pe sub poalele mantalei. Nu găsea, deocamdată, nimic de făcut. Doar să se ducă spre casă prin iarnă şi ger, spre casa pustie şi rece, pângărită, probabil, de Barbara. Da, singura cale. Fără îndoială, inamicii îl vor urmări şi îl vor ucide, le este nu numai dezagreabil, dar şi un adversar primejdios.

„Iată destinul omului, murmură Iacob Filip, ghemuindu-se în manta. Cât de simplu – continuă el raţionamentul – se rezolvă lucrurile… Mai bine-zis»

cât de simplu se moare. O imprudenţă, o seară pustie şi târzie în care nu ai luate minime măsuri de apărare, şi gata”. Unde să se ducă şi cui să i se adreseze tocmai acum? Bineînţeles, ştie că adversarii ar înfăptui o gravă eroare descotorosindu-se astfel de el. Ştia că toţi trei sunt bărbaţi suficient de deştepţi pentru a nu acţiona pripit şi inutil, dar, la urma urmelor, este foarte posibil ca ei să-şi fi luat şi într-un asemenea caz măsuri de precauţiune. Cine s-ar aventura cu certitudine într-o ipoteză contrară? Strada se întindea pustie şi Iacob Filip se mira. De ce nu vin oare strecurându-se tiptil pe sub zidurile negre şi îngheţate ale caselor? De ce nu se aud paşi stranii şi încărcaţi de fatalitate, măcinând uliţele înguste prin care doar vântul chiuie slobod? Se opri. Departe trăia uruitul paşnic al urbei. Şi, prezent, viscolul vesel şi ager. Apoi îşi reluă mersul, asfaltul bocănea ritmic. Nu avea certitudinea pasului următor. Tocmai liniştea profundă în acţiune, calmul sau calculul sever al adversarilor i se păreau cele mai periculoase arme de atac. Nu minţea câtuşi de puţin: îl cuprinsese frica! Şi pentru că lucrurile se prezentau aşa, nu avea răgazul să cântărească just faptele, balanţa înclina înspre iminenţa primejdiilor. Presimţea că noaptea o să-i

rezolve definitiv situaţia. Va fi ucis şi îşi va încheia atunci toate socotelile. La urma urmelor, nu vedea motivele pentru care s-ar opune destinului. Într-adevăr, nimic nu impunea prezenţa lui pe pământ. Îşi făcuse datoria în anii care îl însoţiseră de la naştere şi până acum. Încercase diferite formule de existenţă, unele izbutite, altele, cele mai multe, formule sortite eşecului. Oricum, ele constituiseră experienţe utile, în orice caz, atât de utile încât să-i îngăduie resemnarea în împrejurări nefavorabile.

Intrând în odaia învăluită de întuneric, înainte de a închide uşa, aşteptă lovitura aproape cu nepăsare, rezemat de perete, sfârşit şi pustiu. Mobila pocnea obosit şi prelung, scârţâiau podelele, vântul zgâlţâia ferestrele. Trecu un timp greoi şi absurd în care nu se petrecu nimic deosebit. Aprinse becul şi lumina palidă dezvălui decorul dintotdeauna. Haine murdare, pereţi coşcoviţi, lipsa mâinii grijulii. Curând focul duduia vesel în căminul ce se dezmorţea încetul cu încetul, licoarea aspră împrăştia aerul ei ameţitor, euforic, dătător de speranţe fără acoperire. Era un sentiment de sprijin, de reazem într-un pământ al nimănui, într-un pământ inexistent dar pardosit cu podele vechi şi scârţâitoare. Şi era, totuşi, liniştitor să priveşti tavanul crăpat şi înalt, piedică în calea nesfârşitului, necunoscutului, haosului. Patru pereţi, tavanul şi podeaua care închideau în spaţiul lor universul stabil prin el însuşi, chiar dacă dinafară valurile uriaşe îi măciunau temelia, îi săltau şi-i coborau echilibrul. Întunericul metamorfoză impresiile. Universul îi diminua sensurile, devenise mic, aidoma obiectelor înguste şi dure de metal greu, înşelătoare la prima vedere, neiertătoare în cazul ciocnirii. Zgomotele veneau înfundat, oraşul şi lumea lui adormise conştiincios; singură iarna desfăşura nestingherită viaţa tumultuoasă şi haină. Din anii tinereţii care poate nici nu era a lui, memoria prezenta, încetul cu încetul, figuri şi destine apropiate şi cunoscute, desfăşurate în virtutea legilor severe şi stricte, împotriva cărora se dusese o luptă crâncenă şi fără rost. Dar sensul existenţei trebuia să fie, în definitiv, obţinerea

imposibilului. Acum şi Barbara îmbrăca haine dragi, îi ierta incertitudinile pe care le semăna, îi ierta vinovăţia pentru că trăia, pentru că se bucura încă de a fi în viaţă, de a fi în afara ameninţării. Lucrurile şi destinele celorlalţi îşi aveau rostul lor pentru că rămâneau, pentru că îşi continuau existenţa, pentru că el îşi dorea, acum, viaţa. La ce bun să renunţi la ea din moment ce legile nu o impun cu necesitate obiectivă? În definitiv, perspectivele întunecate se motivau prin împrejurări, şi relaţii întâmplătoare, care, în mod normal, ar putea fi contracarate cu destulă uşurinţă. „Ori nu mai este nimic de făcut *T1* se întrebă el, dezarmat iarăşi. I se părea că de la pat la telefon se interpusese un spaţiu imens, imposibil de acoperit, imposibil de străbătut, se înfăţişa misterios, cu meandre şi hăţişuri periculoase, cu ochiuri mlăştinoase în care piciorul se afundă adânc şi fatal. Iar oamenii de la capătul firului, acei oameni capabili să-i ofere protecţie în momentele dificile, se micşoraseră, îşi minimalizaseră dimensiunile transformându-se în pete de umbră neclintite şi mute.

Şi prin fereastră parcă sticla s-ar fi făcut ţăndări, tangoul nostalgic bracona prin eter. Şi împrejur pocneau mobilele vechi, podeaua ţipa jalnic, paşii străini înconjurau casă, îl înconjurau pe el, cercul se strângea ameţitor, cercul cu mişcarea lui vijelioasă, cu rotirea lui nebună şi aspră. Aluneca, patul. aluneca încolo şi încoace pe gheaţa subţire şi nesigură, se distingeau clar fizionomiile ucigaşilor, respiraţia fierbinte a evenimentului. Aşadar, iată moartea, amănuntul lipsit de importanţă, de dramatism. Doar o trecere din somn în vis. Pe neaşteptate lumina palidă a dimineţii de decembrie se întrezări printre fulgii

ISO

abundenţi ai ninsorii, se opri în fereastra murdară, apoi trecu dincolo de ea în camera cu aerul precis de promiscuitate dezvelind interiorul rufos, chipul răvăşit al procurorului Iacob Filip. Palid şi uluit, trecuse prin momente de panică, dar important era că trecuse viu prin încercarea cumplită.

„S-a întâmplat o nenorocire, îşi spuse el îmbrăcându-

se. Mi se pare cu neputinţă să nu fi intervenit ceva grav”.

Clădirea Tribunalului, mohorât moştenită şi lăbărţată, cu zidurile ei fumurii se înălţa din ceaţă cu piscurile, turnuleţele şi ochiurile de geam crăpate, severă şi îngheţată. Coridoarele cu forfota deplină şi matinală împrăştiau mirosul zidurilor vechi, mirosul mucurilor de ţigară şi mirosul de uleiuri pentru pardoseală. Dar agitaţia firească nu se limita la aceste coordonate, ea cuprinsese febril cabinetele. Şi nu pentru că fiecare dintre birouri avea în sarcină audierea cazului, ci pentru că evenimentul, alături de;

dramatismul implicit, căpătase şi o nuanţă de umor: Dominic Sturza fusese găsit mort! Constatările medicului legist recomandau următoarea desfăşurare: victima se îmbătase în cursul nopţii la restaurantul din oraş, plecase apoi spre casă şi, fiind total subjugat de alcool, adormise în zăpadă unde şi sucombase degerat. Iacob Filip află imediat şi alte amănunte 2 Dominic Sturza îşi petrecuse seara cu Alee Stan. Bineînţeles că şi fostul şef al serviciilor de pompe funebre se îmbătase, numai că el dormise la restaurant. (Alibi atestat de toţi ospătarii).

Singur în cabinetul său, procurorul Iacob Filip stătea nemişcat şi uluit. Pierduse partida. Ştia că vinovatul este Alee Stan, că ex-maiorul organizase lovitura teribilă, respectiv, că el îl invitase pe Dominic Sturza la restaurant, că el îl îmbătase, că el îl trimisese spre casă convins că ţăranul nu este capabil să facă drumul. Procedură riscantă, e adevărat, dar care nu şi-a greşit ţinta. „Şi când te gândeşti că o simplă declaraţie smulsă la timp şi semnată de Dominic Sturza mi-ar fi încă de folos!…”

„Iată crima perfectă”, constată cu tristeţe Iacob Filip. Alec Stan îi scăpase printre degete, singurul martor util ieşise din scenă, o părăsise într-un moment inoportun. Dar ce poţi să faci? „Sancţiunile se aplică după lege şi legea pretinde dovezi clare şi sigure. Dovezi pe care nu le mai am”.

Într-adevăr cui să-i reproşeze, exista cineva care să suporte vinovăţia insuccesului?

Figurile de pe coridoarele Tribunalului nu păreau gata să-şi ofere serviciile, dimpotrivă, oamenii îşi vedeau de treburile lor, sau încercau să şi le rezolve într-un fel oarecare. Şi chiar dacă vreunul se declara de acord să-şi ignore propriile-i necazuri şi să se pună în slujba procurorului, ce folos? în cazul – în care se împotmolise Iacob Filip, prezenţa altuia este de prisos. Singur procurorul, eventual, beneficia de şansă... Acum, ratată fiind însemna. ori să abandoneze ideea şi să se liniştească, ori să se angajeze încăpăţânat într-o treabă fără perspectivă, viciată de neconcludenţa faptelor stabilite. Cântărind lucid situaţia, procurorul se opri la prima alternativă: considera just să-şi decline competenţa, evenimentele îl depăşiseră. Chiar şi-n eventualitatea în care acordă credit nelimitat considerentelor sentimentale, ei bine, chiar şi atunci continuarea anchetei se anunţa lipsită de finalitatea pozitivă.

În fond lucrurile se rezumau destul de simplu t era vorba de ceea ce se cheamă „trafic de influenţă”. Clement Ionescu şi Alee Stan, pe de o parte, mai exact în privinţa realizării de câştiguri ilicite, şi Beniamin Semenescu, a doua partidă, omul care a acoperit totul. Se evitaseră actele scrise, iar astăzi, martorii fiind suprimaţi, vinovăţii sunt în libertate. Se bucură de ea şi de bogăţia agonisită pe nedrept.

Iacob Filip nu se îndoia câtuşi de puţin de culpabilitatea lor, numai că justiţia trebuie să dovedească aceasta. Deocamdată însă lipsesc probele materiale. Desigur, ele vor fi dobândite în viitor. Procurorul era convins că-i va vedea pe banca acuzării încercând să-şi demonstreze nevinovăţia, din fericire inutil pentru că atunci legea se va găsi în posesia tuturor datelor necesare...

Şi totuşi el era un om bătrân, scăpase printre degete firul lămuritor, izbutise să-şi compromită ideea fundamentală, devenise funcţionarul sfârşit, învins de sine şi de anchetă.

Plecă spre casă. Şederea în Tribunal îl enerva.

Prezenţa aici i se părea o impostură, avea sentimentul că înfăptuise în cele din urmă trădarea de care se temuse întotdeauna. Evident, nu-i stătuse în putinţă să schimbe evenimentele, înţelegea că fusese depăşit de realitate. În ciuda impresiei că nu acţionase prompt şi inteligent, că se ivise o fisură în arsenalul de atac, adevărul este că se găsise în inferioritate netă faţă de adversar. În dreapta lui, cafeneaua *Violeta* lucea înţepat, lumina soarelui reflectată de numeroasele ochiuri de geam, împrăştia primprejur săgeţi curioase. Bineînţeles, se gândi Iacob Filip, de după ferestre, mă contemplă „banda”. Nu numai cu

13 – însemnările agentului Adam sentimentul satisfacţiei procurat de victoria clară, dar probabil şi cu ironie: bătrânul procuror se împotmolise! Este cazul să-şi dea demisia sau să-şi ceară pensionarea, sau eventual să moară! Oricum, viaţa lui nu însemna mare lucru… Din păcate!

Da, casa pustie şi rece, Barbara cu absenţa ei suspectă, camera în care se conserva insuccesul şi nădejdile, da, absolut totul se desolidariza de el şi-l împingeau într-o direcţie nouă, strict particulară, poate mai liniştită?…

CUPRINS

ÎNSEMNĂRILE AGENTULUI ADAM
Capitolul 1
Detectivul Ben 7
Capitolul II 11
Se petrec lucruri ciudate
Capitolul III
Implicaţiile sunt de fapt cu mult mai largi decât bănuise detectivul 15
Capitolul IV
Confidenţe dramatice 20
Capitolul V
Lectura unui ziar de seară 25
Capitolul VI
Ştiri de dimineaţă 31
Capitolul VII

Desfăşurare logică de evenimente sau iminenţe? 37
Capitolul VIII
Întâlnirea «» «– 42
Capitolul IX 47
Simple nemulţumiri.
Capitolul X
Prologul întâlnirii cu Armand de Fabre. 52
Capitolul XI
Armand de Fabre – 56
Capitolul XII
Subsolul» – 60
Capitolul XIII
Giuseppe «» «— 63
Capitolul XIV
Avocatul lui Giuseppe – * e «72
Capitolul XV
Escaladare??
Capitolul XVÎ
Răpirea. Căderea lui «Vood 82
Capitolul XVII
Concluziile lui Ben. «w – e 86
Capitolul XVIII
Adevărata cădere a Ducelui «– 89
Capitolul XIX
Puncte neclare. * 84
Capii olul XX
Detectivul Ben pe cont propriu 89
Capitolul XXI
Barul „Texa* «... 103
Capitolul XXII
Desfăşurarea evenimentelor. – 108
Capitolul XXIII
Vizita... 112
Capitolul XXIV
Ultimul act, inutil de altfel, dar edificator pentru dragostea de fast a răufăcătorilor şi o anchetă deficitară 113
CAFENEAUA VIOLETA

Capitolul I
O privire de ansamblu şi un decembrie frumos... 131
Capitolul II
Crima perfectă... 144
Capitolul III
O dimineaţă frumoasă de decembrie... 154
Capitolul IV
Ce lucruri simple 165
Capitolul V
Restul unei zile agitate şi o noapte lungă... 176
Capitolul VI
După amiază fericită. 182